

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra fundamentální a dogmatické teologie

Klára Solničková

**Jaroslav V. Sedláček (1860–1925),
biblista a jazykovědec**

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.

Praha 2015

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 28. dubna 2015

Bibliografická citace

Jaroslav V. Sedláček (1860–1925), biblista a jazykovědec [rukopis] : diplomová práce / Klára Solničková ; vedoucí práce: Vojtěch Novotný. -- Praha, 2015. -- 75s.

Anotace

Diplomová práce pojednává o životě a díle předního českého biblisty, orientalisty a pedagoga české teologické fakulty Karlo-Ferdinandovy Univerzity v Praze, Jaroslava Sedláčka (1860–1925). Práce je členěná do dvou hlavních částí. První část je obsažena v 1. kapitole a předkládá kritický životopis Jaroslava Sedláčka v pěti časových etapách 1.1. Dětství a studium (1860–1889), 1.2. Působení v duchovní správě (1881–1925), 1.3. Pedagogické působení na české teologické fakultě (1891–1924), 1.4. Zahraniční cesty a konference (1888–1904), 1.5. Závěrečná etapa života (1924–1925). Druhou část obsahuje 2. kapitola s názvem *Dílo Jaroslava Sedláčka*, která je rozdělena na dvě podkapitoly: 2.1 představuje Sedláčkovu bibliografii jako celek a 2.2 člení Sedláčkovu dílo z tematického hlediska v chronologickém pořadí. V závěrečné části je přidán seznam Sedláčkovy bibliografie. Práce se snaží se podat podklady pro ocenění díla a zhodnotit jeho přínos české starozákonní biblistice.

Klíčová slova

Biblistika, Starý zákon, orientalistika, hebrejšтина, aramejšтина, výklad Písma svatého

Abstract

The thesis discusses the life and work of the leading Czech biblicist, the orientalist and the pedagogue of the Czech Theological Faculty of Charles-Ferdinand University in Prague, Jaroslav Sedláček (1860–1925). The thesis is divided into two main parts. The first part is contained in Chapter 1 and presents a critical biography of Jaroslav Sedláček in five time segments: 1.1. Childhood and Studies (1860–1889), 1.2. Work in the Spiritual Administration (1881–1925), 1.3. Pedagogical Activity at the Czech Theological Faculty (1891–1924), 1.4. Travels Abroad and Foreign Conferences (1888–1904), 1.5. Final Stages of Life (1924–1925). The second part is contained in Chapter 2 entitled *The Work of Jaroslav Sedláček* which is divided into two subchapters: 2.1. introduces Sedláček's bibliography as a whole and 2.2. divides Sedláček's work by thematic perspective in chronological order. The final part contains the list of Sedláček's bibliography. The thesis tries to present a basis for valorization of the work and to evaluate its contribution to the Czech Old Testament biblical theology.

Keywords

Biblical studies, Old Testament, oriental studies, Hebrew language, Aramaic language, Commentary of Holy Bible

Počet znaků (včetně mezer): 132 202

Poděkování

Ráda bych vyjádřila poděkování svému vedoucímu diplomové práce doc. PhLic. Vojtěchu Novotnému, Th.D. za trpělivé provázení při vzniku práce. Dále Mgr. Pavlu Jägerovi za konzultace a další připomínky, Mgr. et Mgr. Michalu Sklenářovi za konzultaci při zpracovávání archivních materiálů, Mgr. Marii Benákové za trpělivost a pomoc při grafické úpravě, Mgr. Ondřeji Třepešovi za konzultaci a Bc. Elišce Vrbové a Mgr. Petru Tomanovi za pomoc s jazykovou korekturou.

Dále PhDr. Marii Válkové a Bc. Martinu Vepřekovi.

Velké díky také patří celé mé rodině a jmenovitě mamince Jindře Solničkové, DiS. za psychickou podporu a všem svým přátelům.

Obsah

Úvod.....	6
1. Životopis Jaroslava Sedláčka.....	8
1.1. Dětství a studium.....	8
1.1.1. Dětství (1860–1866).....	8
1.1.2. Studium na městské škole a gymnaziální studia (1866–1877).....	9
1.1.3. Studium na městské škole a gymnaziální studia (1866–1877).....	10
1.2. Působení v duchovní správě (1881–1924).....	11
1.3. Pedagogické působení na teologické fakultě české Karlo-Ferdinandovi univerzity v Praze (1891–1924).....	12
1.3.1. Nástup na fakultu a jmenování mimořádným profesorem (1891–1896).....	13
1.3.2. Jmenování řádným profesorem (1900/01) a funkce děkana (1901/02) ...	14
1.3.3. Snaha o vědeckou práci na fakultě a druhá děkanská funkce (1908/09).....	15
1.4. Poznávací cesty a konference.....	19
1.5. Závěrečná etapa života (1924/25).....	21
2. Dílo Jaroslava Sedláčka.....	22
2.1. Bibliografie.....	22
2.2. Představení díla z tematického hlediska.....	23
2.2.1. Práce z biblistiky.....	23
2.2.2. Jazykové učebnice.....	39
2.2.3. Sedláčkova hesla ve slovnících teologie.....	40
2.2.4. Cestopisy.....	42
2.2.5. Ostatní díla s různorodou tematikou.....	54
2.2.6. Sedláčkovy recenze.....	57
Závěr.....	58
Seznam použitých zkratk.....	60
Bibliografie Jaroslava Sedláčka.....	61
Seznam literatury.....	71
Přílohy.....	I
1. Fotografie Jaroslava Sedláčka.....	I
2. Přehled probádaných archiválií.....	II
3. Obsah příloženého DVD s oskenovanými díly Jaroslava Sedláčka.....	IV

Úvod

Diplomová práce se zabývá dosud nezpracovaným životem a dílem starozákonního biblisty, orientalisty, jazykovědce a cestovatele Jaroslava Sedláčka (1860–1925). Jejím cílem je sestavit jeho kritický životopis a předložit jeho kompletní bibliografii. Popudem k naší práci o této pozoruhodné osobnosti byla snaha přispět do Centra dějin české teologie při KTF UK v Praze a především touha rozšířit bádání na poli dějin české katolické biblické vědy o další významnou postavu.

Život a dílo Jaroslava Sedláčka bylo dosud zpracováno pouze v biogramech lexikografické literatury, jmenovitě¹ *Österreichisches biographisches lexikon 1815–1950*; *Ottův slovník naučný*; Vojtěch Novotný a jiní: *Biografický slovník katolických teologických fakult v Praze 1891–1990*; Jan Filipický: *Kdo byl kdo. Čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté*. Dále pak v rukopisném díle Václava Petery: *Géniové církve a vlasti*, a v nekrolozích z roku 1925, jež vyšly v dobových periodících (*ČKD*, *Vychovatel*, *Národní politika*). Sedláčkův medailonek sepsal také jeho kolega Václav Hazuka v monografii *Karlova universita v Praze v roce 1924–1925*. Základní biografii a soupis nejvýznačnějších děl dále vypracoval roku 1999 Martin Vaňáč pro svou diplomovou práci *Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v letech 1891–1939: Příspěvek k dějinám vztahu mezi státem, církví a univerzitou na přelomu 19. a 20. st.* Některé informace z období Sedláčkova působení na české teologické fakultě a z jeho vědecké činnosti se také objevují v monografii Tomáše Petráčka *Bible a moderní kritika: česká a světová progresivní exegeze ve víru (anti-)modernistické krize* z roku 2012. Práci komplikovala neexistence Sedláčkovy pozůstalosti. Jarmila Hanzalová ji v díle *Soupis osobních písemných pozůstalostí a rodinných archivů v České republice* z roku 1995 neuvádí a ani v průběhu bádání nebyl žádný obsáhlejší materiál objeven. Důležitým pramenem pro studium Sedláčkova života a díla se tak staly archivní materiály: matriky, katalogy studentů, osobní spisy, Pamětní kniha teologické fakulty uložená v Centru dějin české teologie při KTF UK a soupis bibliografie Antonína Podlahy *Bibliografie české katolické literatury náboženské od roku 1828 až do nynější doby*, který nás navedl k dalším Sedláčkovým dílům.

¹ Úplné názvy viz Seznam literatury.

Informace o autorově dětství, studiu, kněžském svěcení a pedagogickém působení na české teologické fakultě jsme se snažili dohledat v archivních materiálech. V některých případech úspěšně, velmi často však bez úspěchu, neboť fondy očekávaný materiál z nejrůznějších důvodů neobsahovaly. Na tomto místě předkládáme výčet studovaných archivních fondů, v nichž se informace k autorovi našly: Státní oblastní archiv v Praze (matriční kniha), Národní archiv (fondy: Ministerstvo kultury a vyučování; Policejní ředitelství Praha II; Archiv pražského arcibiskupství, část III), Archiv Univerzity Karlovy (fond: Teologická fakulta Karlo-ferdinandovy university 1849–1892), Archiv hlavního města Prahy (fondy: Novoměstské německé státní vyšší gymnasium v Praze, Praha 2, Příkopy 20; Akademické gymnasium Praha 1, Štěpánská 22), Masarykův ústav a Archiv AV ČR (fondy: KČSN; Josef Zubatý), Státní okresní archiv Beroun (fondy: Obecná škola Hostomice; Archiv města Hostomice (1668–1945) dodatky; Okresní úřad Hořovice; Pamětní knihy Hostomice), Centrum dějin české teologie na Katolické teologické fakultě (neinventarizovaná složka spisů J. Sedláčka), Archiv Národní knihovny (fond: 19. století). Ku pomoci pro budoucí badatele a pro větší přehlednost archiválií byla sestavena tabulka (viz příloha č. 2), která se věnuje obsahu studovaných fondů podrobněji a obsahuje i seznam fondů, které, navzdory očekávání, neobsahovaly k Sedláčkovi žádné nálezy.

Práce je rozdělena do dvou částí. V první kapitole předkládáme životopis Jaroslava Sedláčka v pěti etapách, které se zaměřují na období dětství a studia, působení v duchovní správě, pedagogické působení na české teologické fakultě, poznávací cesty a závěr života. Druhá kapitola představuje Sedláčkovu bibliografii v diachronním vývoji a člení dílo tematicky podle obsahu. Diplomová práce také předkládá kompletní seznam Sedláčkovy bibliografie a v příloze DVD s jeho dílem, které se podařilo nashromáždit.

1. Životopis Jaroslava Sedláčka

Sedláčkův životopis lze chronologicky předložit v pěti různě obsáhlých etapách: 1.1 Dětství a studium, 1.2 Působení v duchovní správě, 1.3 Pedagogické působení na české teologické fakultě, 1.4 Zahraniční cesty a konference, 1.5 Závěrečná etapa života.

1.1. Dětství a studium

Z tohoto období se o Jaroslavu Sedláčkovi a jeho rodině dochovalo jen málo informací. Lze je vyčíst z matrik, Hostomické kroniky a z katalogů žáků gymnázií a univerzity. Sedláček sám se o svém dětství, studiu ani rodičích nezmiňuje, pouze jednou na úvodní straně svého díla *Výklad posvátných Žalmů* píše poděkování a věnování svým rodičům: „Blahé památce svých zbožných rodičů, kteří svaté písně a žalmy rádi prozpěvovali a uctívou lásku k slovu Božímu pěstovali. Věnuje u synovské vděčnosti, spisovatel“.²

1.1.1. Dětství (1860–1866)

Jaroslav Sedláček se narodil v sobotu 4. února roku 1860 v Hostomicích nedaleko Hořovic u Berouna.³ Jeho rodným domem se stal mlýn č. p. 249, který se nacházel na okraji městečka, v místě dodnes nazývaném „Rokle“.⁴ Jaroslav byl synem mlynáře,⁵ měšťana a radního⁶ Josefa Sedláčka (1804–1877) a jeho manželky Anny Sedláčkové (1818–1882), rozené Hněvkovské. Rodiče nechali svého syna Jaroslava pokřtít v neděli 5. února kaplanem Josefem Landou v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Bezdědicích. Hostomický kostel zasvěcený Nastolení sv. Petra v Antiochii byl nepřístupný z důvodu nedávného požáru. FÚ Hostomice začal fungovat znovu až v roce 1875. Do té doby byly Hostomice přidruženy pod farní správu Bezdědic.⁷ Manželům Sedláčkovým se narodilo celkem pět dětí: první dcera Julie (1843–1844), která brzy po narození zemřela

² SEDLÁČEK, Jaroslav. *Výklad posvátných žalmů obsahující překlad latinské Vulgáty i z původního znění a úplný výklad žaltáře*. Sv. 1. Praha: Dědictví sv. Prokopa, 1900.

³ SOA Praha. Matriční kniha: Bezdědice-BE 13 (1858–1861), s. 126 [2014–2–14]. <<http://ebadatelna.soapraha.cz>>.

⁴ O hostomických mlýnech a jejich majitelích podrobněji v SOKA Beroun. Pamětní kniha: ČERMÁK, Edvard MUDr. Pamětnosti města Hostomic a jeho okolí, 1871, s. 57–58. Dále jen SOKA Beroun. ČERMÁK, Pamětnosti.

⁵ Předtím, než Josef Sedláček (hostomický perníkář) koupil v roce 1858 mlýn v Rokli, žila rodina Sedláčkových v centru Hostomic v domě č. p. 164. Srov. SOKA Beroun. ČERMÁK, Pamětnosti, s. 58–59.

⁶ Josef Sedláček zvolen za IV. radního v roce 1870 a 1874. SOKA Beroun. Fond: Pamětní knihy Hostomic: Děje města Hostomice 1834–1904, s. 90–93.

⁷ V SOKA Beroun. Fond: Farní úřad Hostomice (1701–1976) se nenachází nic k rodině ani osobě J. Sedláčka.

na břišní tyfus, syn Karl B. (1847–?),⁸ syn Jaroslav (1848–1850), který zemřel ve dvou letech na tetanické křeče (zastaralý název: psotník), další syn Jaroslav (1851–1856), který zemřel v pěti letech a jako poslední se narodil opět syn Jaroslav (1860–1925), který se jako jediný dožil dospělého věku.⁹ Jaroslav však zdědil určitou tělesnou křehkost a celý život bojoval s různými nemocemi, nejčastěji s onemocněním dýchacích cest.

1.1.2. Studium na městské škole a gymnaziální studia (1866–1877)

Zřejmě v roce 1866 zahájil Sedláček školní docházku na Městské škole v Hostomicích pod vedením učitele Václava Čápa, jeho pomocných učitelů Jana a Václava Hanzala a Josefa Lapáčka.¹⁰ Ve školní docházce dále pokračoval dva roky (1869–1871) soukromě na Akademickém gymnáziu Staroměstském v Praze.¹¹ Do třetího ročníku přešel na Novoměstské německé státní vyšší gymnázium v Praze II na Příkopěch a zároveň byl ubytován v knížecím arcibiskupském konviktu. Jeho studium zde trvalo pouze dva roky (1871–1873), což zřejmě souviselo s jeho horším prospěchem ve většině předmětů, které byly hodnoceny převážně známkou dobře nebo dostatečně, na konci čtvrtého ročníku mu byla také snížena známkami z chování.¹² Po zbývajících čtyři roky studia se vrátil na Akademické gymnázium v Praze na Starém městě. Ubytován byl až do sedmého ročníku v konviktu (v té době byl prefektem konviktu Dr. František Borgia Krásl¹³), pouze poslední rok studií bydlel u paní Marie Koperové v Betlémské ulici č. p. 15/I.¹⁴ Gymnaziální studia ukončil maturitní zkouškou složenou

⁸ O synu Karlovi nemáme žádné další informace, nenalezeno ani datum úmrtí. Pravděpodobně ale také brzy zemřel, jako jeho sourozenci. Dokládá to fakt, že se o něm Sedláček nikde nezmiňuje a v Berounském archivu jsou jako vlastní Sedláčkovi dědici uvedeni: Karel Pitín s rodinou a Jan Vospálek s rodinou. SOkA Beroun. Fond: Okresní úřad Hořovice, Sčítání lidu 1890, Hostomice (č. p. 151–351), inv. č. 990, č. k. 652.

⁹ SOA Praha. Julia: * Bezdědice-BE 11, s. 29; † Bezdědice-BE 23, s. 44. Karl Boromeus: * Bezdědice-BE 11, s. 125. Jaroslav: * Bezdědice-BE 11, s. 147; Bezdědice-BE 24, s. 28. Jaroslav: * Bezdědice-BE 11, s. 213; † Bezdědice-BE 24, s. 96. Jaroslav: * Bezdědice-BE 13, s. 126. [2014–3–1]. <<http://ebadatelna.soapraha.cz>>.

¹⁰ SOkA Beroun. Fond: Obecná škola Hostomice, inv. č. 48: Školní kronika (1855–1900). Tato kronika obsahuje pouze každoroční záznamy o vyučujících, statistiky počtu žáků a obecné informace o škole. Katalogy žáků se nedochovaly.

¹¹ AHMP. Fond: Akademické gymnázium, Praha 1, Štěpánská 22. Katalogy žáků r. 1869–1871. Žáci, kteří studovali soukromě, navštěvovali třídu b. Gymnasium bylo založené r. 1556 jako latinské jezuitské gymnázium při koleji v Klementinu a od r. 1882/83 sídlilo na Praze I. na Starém Městě, Františkovo náměstí 2 do r. 1919. Po té se Akademické gymnázium přesunulo na Prahu II., Na příkopě 20. Od r. 1945 Státní Akademické gymnázium v Praze II., Štěpánská 22 dodnes.

¹² AHMP. Fond: Novoměstské německé státní vyšší gymnázium v Praze, Praha 2, Příkopy 20. Katalogy žáků r. 1871–1873.

¹³ ThDr. František Borgia Krásl (1844–1907), církevní historik a pražský světicí biskup, který 11 let působil jako prefekt arcibiskupského konviktu a dále provizor arcibiskupského semináře. HANZLOVÁ, Ludmila. Biskup Krásl a sv. Prokop. *Nový život* 1995, roč. 47, č. 6, s. 105–106.

¹⁴ AHMP. Fond: Akademické gymnázium, Praha 1, Štěpánská 22. Katalogy žáků r. 1873–1877.

dne 2. července roku 1877 s celkově dobrým prospěchem.¹⁵ Z protokolů maturitních zkoušek¹⁶ známe klasifikaci:

Předmět	Hodnocení
Mravné chování	chvalitebné ¹⁷
Náboženství	dobrý
Latinský jazyk	dostatečný
Řecký jazyk	chvalitebný
Český jazyk	dobrý
Německý jazyk	dobrý
Dějepis a zeměpis	dostatečný
Matematika	výborný
Silozpyt	výborný
Přírodopis	dobrý
Filosofická propedeutika	dobrý

Den před maturitní zkouškou zemřel mladému Jaroslavovi jeho otec na zápal plic ve věku 73 let.¹⁸ Po zbytek Sedláčkových studií byl uváděn jako jeho zástupce a opatrovník koňský veterinář doktor Jan Jedlička z Lochovic.

1.1.3. Studium na městské škole a gymnaziální studia (1866–1877)

Teologii začal Sedláček studovat na univerzitě ve Vídni v letech 1877–1879. Po návratu téhož roku nastoupil na biskupský teologický diecézní institut v Litoměřicích, kde pobyl pouze jeden semestr. V letním semestru třetího ročníku pak pokračoval na teologické fakultě Karlo-Ferdinandovi univerzity v Praze, která sídlila spolu s arcibiskupským seminářem v budovách Klementina.¹⁹ Studoval zde mimo jiné ve třetím ročníku církevní dějiny u prof. Dr. Josefa Schindlera, morální teologii u Dr. Václava Frinda, ve čtvrtém ročníku pastorální teologii u prof. Dr. Smolíka a církevní právo u prof. Klementa Borového – vše s dobrým prospěchem.²⁰ Základní čtyřleté teologické studium ukončil v roce 1881. Doktorská studia, která obsahovala

¹⁵ AHMP. Fond: Akademické gymnázium, Praha 1, Štěpánská 22. Protokoly o maturitních zkouškách r. 1877.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Klasifikační stupnice hodnocení chování byla v době Sedláčkových studií stupňována od nejlepšího po nejhorší tímto způsobem: chvalitebné, uspokojivé, zákonné, méně zákonné, nezákonné.

¹⁸ SOA v Praze. Matriční kniha: Hostomice 04 (zemřelí 1875–1909), s. 22.

¹⁹ AUK. Fond: Teologická fakulta Karlo-Ferdinandovy univerzity (1849–1892). Katalogy studentů r. 1879–1881.

²⁰ Tamtéž.

studium vyšší exegeze²¹ a semitských jazyků, absolvoval Sedláček za pouhé tři roky na teologické fakultě v Praze v letech 1886–1889. Jeho disertační práce nesla název: *Quid est parochi quoad matrimonia invalida?* (Co má farář konat, pokud je manželství neplatné?) – část své práce uveřejnil česky v Časopise katolického duchovenstva r. 1892 s názvem *O přivolení ku sňatku manželskému*. V článku se diskutuje konkrétní případ platnosti uzavření manželství mezi katoličkou Kájou a heretikem Titem.²² Na doktora teologie byl promován 5. prosince 1889.²³

1.2. Působení v duchovní správě (1881–1924)

Kvůli svému nízkému věku Sedláček čekal rok na kněžské svěcení, a proto v letech 1881–1882 působil nejprve jako katecheta na české a německé škole v Kladně, kde vykonával svou praxi pod vedením kněze Josefa Mottla.²⁴ Mottl byl dopisem z arcibiskupství požádán o referenci na chování svého svěřence Sedláčka, zřejmě kvůli žádosti o předčasné kněžské svěcení. Mottl v dopise ze dne 14. března 1882 odpovídá: „...pán (Sedláček) se chová vždy tak, že si zaslouží té milosti by se (...) zakročilo do Říma, aby mohl při velikonoci vysvěcen býti i nebo jest v navštěvování chrámu Páně pilný, ve škole příčinlivý, v svých řečích opatrný a ve všem chování výborný“.²⁵ Na žádost pražského arcibiskupa schválil papež Lev XIII. udělením dispenzu „super defectus aetatis“ Sedláčkovo předčasné svěcení.²⁶ Ve věku 22 let bylo Jaroslavu Sedláčkovi dne 16. července 1882 uděleno kněžské svěcení z rukou arcibiskupa Bedřicha Schwarzenberga. Krátce po vysvěcení zemřela dne 21. srpna Sedláčkovi jeho matka Anna na tuberkulózu ve věku 64 let.²⁷

V době následující zahájil Sedláček svou duchovní praxi v Sedleci u Karlových Varů, kde působil jako kaplan až do roku 1884. Ve školním roce 1884/85 pobyl opět jako katecheta v Kladně a z důvodu pokračování v doktorských studiích na teologické fakultě se v letech 1885–1888 stal jeho působištěm kostel Nejsvětější trojice v Praze ve Spálené ulici, kde plnil funkci kooperátora a katechety. Tyto funkce zastával také

²¹ Vyšší exegeze se prováděla na základě původních textů. KUDRNOVSKÝ, Alois. Bohověda a její studium. Praha: Bohuslav Rupp, 1947, s. 30–31.

²² SEDLÁČEK, Jaroslav. O přivolení ku sňatku manželskému. ČKD 1892, roč. 33, č. 7, s. 385–394.

²³ Archiv CDČT. Osobní složka: Jaroslav Sedláček (neinventarizováno): Curriculum. Dále jen CDČT. Osobní složka Sedláček.

²⁴ Josef Mottl (1827–1884), kněz a významný historik města Kladna.

²⁵ NA. Fond: Archiv pražského arcibiskupství, část III. Zn. APA III. k. 1506 Záležitosti ordinací.

²⁶ CIC 1917, kán. 975nn. *Subdiaconatus ne conferatur ante annum vicesimum primam completum; diaconatus ante vicesimum secundum completum; presbyteratus ante vicesimum quartum completum. Podjáhenství se nesmí udělit před dokončením jednadvacátého roku; jáhenství ne před dokončením dvacátého druhého; kněžství ne před dokončením dvacátého čtvrtého.*

²⁷ SOA Praha. Matriční kniha: Hostomice 04 (zemřelí 1875–1909), s. 66.

v letech 1888–1894 při chrámu svatého Jindřicha a sv. Kunhuty v Praze v Jindřišské ulici. Od roku 1895 až do své smrti pak setrval Sedláček jako duchovní správce Asyly Srdce Páně u milosrdných sester sv. Karla Boromejského, který sídlil na Smíchově, Husova třída č. p. 13/304 (dnešní Drtinova ulice č. p. 7). V řádové kronice sester boromejek se nachází pouze jedna zmínka o Dr. Sedláčkovi: „V uplynulých 40 letech vystřídal se u nás několik důstojných pánů v úřadě duchovních správců ústavu: dp. Reinl, Sedláček, Knobl, Kudrna, Jordán, Tutte, Hevera“.²⁸

V rámci duchovní správy v Praze byl také výpomocným katechetou na německém gymnáziu staroměstském (šk. r. 1885/86), na českém novoměstském gymnáziu v Žitné ulici (šk. r. 1886/87), na státní vyšší reálce v Ječné ulici (šk. r. 1887/88) a na přípravce městské vyšší dívčí školy (šk. roky 1888–1891).²⁹

1.3. Pedagogické působení na teologické fakultě české Karlo-Ferdinandovi univerzity v Praze (1891–1924)

V roce 1891 se Sedláček přijetím místa učitele biblických studií Starého Zákona a semitských jazyků zařadil do první generace pedagogů nově zřízené české teologické fakulty. Mezi jeho kolegy patřili např.: Dr. Jan Ladislav Sýkora (profesor biblického studia Nového zákona), Dr. Eugen Kadeřávek (profesor fundamentální teologie a křesťanské filosofie), Dr. František Xaver Kryštůfek (profesor církevních dějin), Dr. Josef Pachta (profesor dogmatiky), Dr. Gabriel Pecháček (profesor pastorální teologie) a další.³⁰ Toto období lze rozdělit na tři etapy: 1. Období nástupu na fakultu až do jmenování mimořádným profesorem, 2. Období jmenování řádným profesorem a první děkanská funkce, 3. Období snahy o vědeckou práci na fakultě, druhá funkce děkana a pedagogická činnost do roku 1924, kdy Sedláček z důvodu nemoci odchází z fakulty.

²⁸Řádová kronika nemá název, je zařazena pod značkou KR V1. Smíchovská komunita byla totiž v roce 1950 odvezena do Vidnavy a veškeré záznamy byly zničeny. Dochovaná kronika je sešit A4 vytržený z pevných desek a náleží k němu jednotlivé listy. Zpracovává stručně období od roku 1866 až do roku 1941, pak pokračuje obšírněji až do roku 1970. Listy kroniky nejsou očíslovány.

²⁹ CDČT. Osobní složka Sedláček: Curriculum.

³⁰ Více viz VAŇÁČ, Martin. *Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v letech 1891–1939: Příspěvek k dějinám vztahu mezi státem, církví a univerzitou na přelomu 19. a 20. století*. Praha, 1999. Diplomová práce. Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra pomocných věd historických a archivního studia. Dále jen VAŇÁČ, M. *Katolická teologická fakulta v letech 1891–1939*.

1.3.1. Nástup na fakultu a jmenování mimořádným profesorem (1891–1896)

V roce 1891, po rozdělení teologické fakulty na českou a německou,³¹ přijal Dr. Sedláček místo suplujícího učitele biblického studia Starého Zákona a semitských jazyků na právě nově zřízené české teologické fakultě. Jmenován byl výnosem ministerstva kultu a vyučování ze dne 28. září 1891.³² Biblické studium Starého zákona sestávalo z několika oborů: biblické vědy (úvod do knih Starého zákona, biblická exegeze) a pomocné biblické vědy (biblická archeologie, filologie a hermeneutika).³³ Hned na začátku svého pedagogického působení vydal Sedláček v roce 1882 svou první učební pomůcku: českou mluvnici biblické hebrejštiny *Lešon hassefarim – Základové hebrejského jazyka biblického*. V roce 1898 vydal vlastním nákladem první českou mluvnici arabštiny *Al-Kitábu* a v roce 1901/02 vznikl i ručně psaný *Výklad z jazyka aramejského a syrského*.³⁴

Z důvodu Sedláčkových častých nemocí, které také souvisely s jeho slabší tělesnou konstitucí, museli za něj občas suplovat přednášky adjunkti. Například v listopadu a prosinci 1893 prodělal těžký zápal plic a po zbytek ak. roku byl odeslán na zotavení do Gorice.³⁵ Síly se mu vracely velmi pozvolna,³⁶ a tak od 1. prosince až do konce letního semestru 1894 musel za sebe obstarat jako náhradu na přednášky dokonce dva adjunkty Dr. Antonína Podlahu a Dr. Josefa Tumpacha, což také svědčí o rozsahu vyučovaného oboru.³⁷

17. prosince následující ak. rok 1894/95 poslala teologická fakulta do Vídně ministerstvu kultu a vyučování zmínku ze zasedání profesorského kolegia,³⁸ na kterém padl návrh Dr. Františka X. Kryštůfka, toho času prorektora univerzity, povýšit

³¹ K rozdělení Karlo-Ferdinandovi univerzity na českou a německou došlo již v roce 1882, jednotlivé fakulty se dělily postupně. Teologická fakulta se rozdělila až v roce 1891, za působení pražského arcibiskupa Františka de Paula Schönborna. Předchozí arcibiskup Schwarzenberg nebyl rozdělení fakulty nakloněn. Ke zřízení české teologické fakulty české univerzity. Srov. VAŇÁČ, M. *Katolická teologická fakulta v letech 1891–1939* a HAVRÁNEK, Jan et al. *Dějiny Univerzity Karlovy. III, 1802–1918*. Praha: Karolinum, 1997, s. 209.

³² MÚ a Archiv AV ČR. Fond: KČSN: Osobní fascikly členů – Sedláček Jaroslav: Curriculum. Jmenovací listina se nedochovala.

³³ Srov. VAŇÁČ, M. *Katolická teologická fakulta v letech 1891–1939*, s. 107.

³⁴ Podrobněji viz kapitola 2.2.2. Jazykové učebnice.

³⁵ Gorice (něm. Görz, it. Gorizia), město na hranicích Itálie a Slovinska.

³⁶ Srov. MÚ a Archiv AV. Fond: Josef Zubatý, k. 6, inv. č. 452. Korespondence z 16. 3. 1894.

³⁷ Josef Tumpach suploval přednášky z úvodu do starozákonních knih (5 hodin týdně), Antonín Podlaha vedl exegetické výklady knihy Job (2 hodiny t.), exegetické výklady Druhé knihy Samuelovy (1 hod.), interpretaci žalmů (1 hod.), výklady aramejské (1 hod.), syrskou gramatiku (1 hod.) a dobrovolně přibrané čtení z arabské gramatiky (1 hod.). CDČT. Osobní složka Sedláček.

³⁸ Zasedání proběhlo dne 15. prosince 1894, děkanem fakulty: Dr. Jan L. Sýkora. NA. Fond: Ministerstvo kultu a vyučování. MKV/R, 5 Teologie, k. 125: Profesori N–S, osobní složka Jaroslava Sedláčka: Zpráva ze zasedání profesorského kolegia. Dále jen NA. Fond MKV: Osobní složka J. Sedláčka.

suplujícího učitele Jaroslava Sedláčka na mimořádného profesora starozákonní biblistiky a semitských jazyků.³⁹ Výčtem jeho literární činnosti a zdůvodněním, že: „látku Sedláček vykládá přitažlivě a dokáže vzbudit u posluchačů lásku pro předmět, což se také uspokojivě odráželo při úspěších veřejných zkoušek, neboť se nejvíce posluchačů kvalifikuje známkou „eminenter“ nebo „valde bene“,⁴⁰ doufal děkanát v jeho brzké jmenování. To ovšem přišlo až za dva roky na základě rozhodnutí ze dne 6. dubna 1896, jež nabývalo platnosti od 1. října 1896.⁴¹ V témže roce již Sedláček vede první disertační práci studenta teologie Josefa Kazdy na téma: „Isaiae caput VII., IX. et XI. exegetice et apologetice illustratum“.⁴²

1.3.2. Jmenování řádným profesorem (1900/01) a funkce děkana (1901/02)

Po zasedání profesorského kolegia 27. dubna 1898 podala teologická fakulta ministerstvu kultu a vyučování návrh Dr. Františka X. Kryštůfka ve věci jmenování mimořádného profesora Dr. Sedláčka na řádného profesora.⁴³ V následujícím ak. r. 1898/99 se ovšem jmenování nedočkal. Dr. F. Kryštůfek v Pamětní knize fakulty zaznamenal: „protahoval jsem (akademické volby), pokud bylo lze, doufaje, že přijde jmenování Dra Sedláčka řádným profesorem; chtěl jsem, aby byl zvolen děkanem, náležeje ku prvním učitelům fakulty, a páni kolegové přistoupili na můj návrh. Marné čekání“.⁴⁴ Jmenování nakonec přišlo až 18. prosince 1900, pravomocné od 1. dubna 1901.⁴⁵ 20. června 1901 tak konečně mohl být Dr. Sedláček jednohlasně zvolen za děkana fakulty na příští akademický rok.⁴⁶ O tom, jak si Sedláček vedl v děkansském úřadu, máme pouze krátkou zprávu z Pamětní knihy Dr. Kryštůfka: „Sedláček zastával děkanství s velikou radostí a čilostí, a byl vydatně činným při úpravě místností pro fakultu v paláci Clam-Gallasově,⁴⁷ a zjednal tam též byt pedelovi, který původně v plánu nebyl. Všem členům sboru dal třikrát večerní hostinku: 16. listopadu 1901, 6. ledna a 5. dubna 1902.“ Přesídlení fakulty do nových prostor v Clam-Gallasově paláci, o kterých se Dr. Kryštůfek zmiňuje, proběhlo 7. listopadu 1901: „Děkan

³⁹ Srov. Tamtéž.

⁴⁰ Srov. Tamtéž.

⁴¹ Srov. Tamtéž. Tehdejší roční příjem Sedláčka byl stanoven na 1500 zlatých, plus příplatek za aktivitu, který činil 420 zlatých.

⁴² Disertační práce je uložena v AUK.

⁴³ NA. Fond MKV. Osobní složka J. Sedláčka.

⁴⁴ CDČT, *Pamětní kniha c. k. české bohoslovecké fakulty 1891–1914*, s. 102–103. Dále jen CDČT, *Pamětní kniha*.

⁴⁵ NA. Fond MKV: Osobní složka J. Sedláčka. Rozhodnutí o jmenování Sedláčka řádným profesorem biblistiky starého zákona a semitských dialektů na české univerzitě v Praze.

⁴⁶ CDČT. *Pamětní kniha*, s. 129.

⁴⁷ Do té doby česká teologická fakulta sídlila v tísňivých prostorách arcibiskupského semináře v budovách Klementina.

Sedláček ráno posvětil místnosti a přednášky začaly následujícího dne⁴⁸. V ak. roce 1900/01 také vydal své velké dvoudílné exegetické dílo *Výklad posvátných žalmů*.⁴⁹

1.3.3. Snaha o vědeckou práci na fakultě a druhá děkanská funkce (1908/09)

Na generálním shromáždění rakouského episkopátu 13. listopadu 1901 bylo vydáno usnesení o úpravě teologických studií.⁵⁰ Součástí návrhu bylo i doporučení, aby byly na teologických fakultách zřizovány vědecké semináře dotované státem.⁵¹ Na pražské fakultě zřízení vědeckých seminářů komplikoval nedostatek volných místností, ale ministerstvo bylo ochotno povolit na ak. rok 1904/05 dva semináře a poskytnout dotaci 2000 korun na jejich zřízení. V letním semestru ak. roku 1903/04 profesorský sbor sestavil komisi, do níž byl zvolen Dr. Sedláček, Dr. Sýkora a Dr. Pachta. Komise byla pověřena přípravou chystaných seminářů. Sedláček záhy navrhl, že má v úmyslu otevřít v zimním semestru ak. r. 1904/05 pouze jeden exegetický seminář Starého zákona a žádal o přidělení celé dotace. To se ovšem neshodovalo s původním záměrem rozdělit dotaci do dvou seminářů a tak komise, spolu s důvodem neformálnosti Sedláčkovy žádosti, návrh zamítla. Mezitím Sedláček svůj požadavek stáhl a oznámil, že již nemá v úmyslu seminář otevírat. Místo starozákonního semináře bylo rozhodnuto o zřízení dvou vědeckých seminářů: 1) pro biblické studium Nového zákona; 2) pro křesťanskou filosofii a fundamentální teologii.⁵²

Na konci letního semestru 1904 měl Sedláček v plánu založit český biblický časopis a vydat český překlad s krátkým výkladem Starého zákona. Přizval ke spolupráci dva spolupracovníky Dr. Vincence Zapletala⁵³ a Dr. Aloise Musila.⁵⁴ Zapletal souhlasil s důležitostí a potřebností této činnosti, ale přál si v práci postupovat vědecky a kriticky.⁵⁵ Na Sedláčkovu žádost, zda by přeložil Pentateuch, odpověděl v dopise z 3. července 1904 poslaném Musilovi: „Nevím, stačí-li na to má hlava“. Zapletal nechtěl dělat ukvapené kroky a Musil s ním v tomto ohledu souhlasil. Sedláček a Zapletal se sešli 6. října 1904 v Praze a Zapletal vysvětlil důvody svého naklonění pro

⁴⁸ Srov. CDČT. *Pamětní kniha* s. 127–129.

⁴⁹ Podrobněji viz kapitola 2.2.1. Práce z bibliistiky.

⁵⁰ FONCK, Leopold. *Wissenschaftliches arbeiten: beiträge zur methodik des akademischen studiums*. Innsbruck: F. Rauch, 1908, str. 22–23.

⁵¹ CDČT. *Pamětní kniha*, s. 127–129.

⁵² CDČT. *Pamětní kniha*, s. 169.

⁵³ Více k Zapletalovi viz PETRÁČEK, Tomáš. *Bible a moderní kritika: česká a světová progresivní exegeze ve věru (anti-) modernistické krize*. Praha: Vyšehrad, 2011, s. 53–56. Dále jen PETRÁČEK, Tomáš. *Bible a moderní kritika*.

⁵⁴ Více k Musilovi viz tamtéž s. 58–68.

⁵⁵ V kontextu doby znamená, aby mohl při překladu a výkladu vycházet z hebrejského textu.

odložení této práce. Sedláček zpočátku nesouhlasil, ale nakonec uznal, že bude dobré se nejprve důkladně připravit a domluvili se na odklad tří let.⁵⁶

Na podzim 1904 byl Sedláček zvolen do výběrové komise, která měla vybrat nástupce za prof. Dr. Eugena Kadeřávka, který kvůli nemoci odcházel z fakulty. Na uprázdněné místo profesora křesťanské filosofie a fundamentální teologie Sedláček navrhoval předně profesora Dr. Šulce, který měl dostatečnou kvalifikaci; teprve druhotně pak Dr. Františka Kordače (jeho návrh stejně jako mnoho dalších návrhů přijat nebyl). Velkou roli totiž sehrálo zákulisní jednání ze strany pražského arcibiskupa,⁵⁷ který si přál dosadit na uprázdněné místo Dr. Kordače, a tak se i stalo.⁵⁸

V roce 1905 vydal Sedláček další obsáhlé dílo *Úvod do knih Starého zákona* v ediční řadě „Vzdělávací knihovna katolická“, kterou pořádali Josef Tumpach a Antonín Podlaha.

Začátkem zimního semestru 1906/07 musí Sedláček odjet na delší zdravotní dovolenou. Suplováním jeho přednášek byl pověřen Dr. Václav Hazuka,⁵⁹ který se toho roku vrátil ze studií semitských jazyků na berlínské univerzitě.⁶⁰ Počátkem roku 1907 se Sedláček dozvídá o svém zvolení za mimořádného člena Královské české společnosti nauk. Jelikož se zotavuje na zdravotním pobytu v Meranu,⁶¹ posílá 5. února 1907 děkovný dopis tajemníkovi KČSN Dr. Mourkovi ve kterém píše: „Dovídám se, že jsem byl (...) zvolen členem slovné společnosti nauk. Vážím si toho velice a bude snahou mojí projevovati se toho hodným. Nyní nemohu než tímto způsobem vzdání nejupřímnější díky (...). V posledním týdnu se zápal kolenního kloubu zhoršil tak, že jsem nemohl vůbec choditi, ani do Prahy se vrátiti. Dal jsem se odnésti do Meranské nemocnice, kde trpím velikými bolestmi, ležím a očekávám snad nějakou operaci. V druhém běhu doufám bezpečně, že budu přednáseti“.⁶² V následujících dnech si ale Sedláček nechá na radu meranských lékařů nohu amputovat.⁶³ Dr. Antonín Podlaha v jeho nekrologu píše o neblahém vlivu této nešťastné operace na další Sedláčkův život a osvětluje tím i jeden z důvodů jeho pozdějšího stranění se společností: „V jedné

⁵⁶ Srov. PETRÁČEK, Tomáš. *Bible a moderní kritika*, s. 67–68.

⁵⁷ Od roku 1901 stolicí pražského arcibiskupa obsadil Lev kardinál Skrbenský z Hříště.

⁵⁸ CDČT. *Pamětní kniha*, s. 164–168; MAREK, Pavel a Marek ŠMÍD. *Arcibiskup František Kordač: Nástin života a díla apologety, pedagoga a politika*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci: Filosofická fakulta, 2013, s. 54–56. Dále jen MAREK, Pavel a Marek ŠMÍD. *Arcibiskup František Kordač*.

⁵⁹ CDČT. Osobní složka Sedláček: Curriculum.

⁶⁰ Srov. VAŇÁČ, M. *Katolická teologická fakulta v letech 1891–1939*, s. 107.

⁶¹ Italské lázeňské město.

⁶² MÚ a Archiv AV. Fond: KČSN, Osobní fascikly členů – Sedláček Jaroslav. Dopis Dr. Mourkovi.

⁶³ PODLAHA, Antonín. Úmrtí: Th. Dr. Jaroslav Sedláček. *ČKD* 1925, roč. 66, č. 1, s. 74–76. Dále jen PODLAHA, A. Úmrtí.

z mnohých nemocí stihla jej krutá rána: na radu lékařů dal si amputovati nohu. Neštěstí to působilo tísnivě na jeho mysl, zvláště když později od jiných autorit lékařských se dozvěděl, že amputace byla provedena zbytečně. V rostoucí depresi duševní těžce nesl křivdy skutečné i domnělé tou měrou, že stranil se i těch, kteří mu nikdy neublížili. (...) Osvěžení a zapomenutí hledal na cestách, jež podnikal i po neblahé oné operaci“.⁶⁴ V květnu 1907 se Sedláček vrací z Meranu sice pohybově omezen, ale i přes to dále učí na fakultě a věnuje se publikační činnosti a vědecké práci. Svou vědeckou činnost však nasměroval spíše do zahraničí. Jeho specializací byla syrská teologická literatura. Jeho pečlivé ediční a překladatelské práce byly přijaty do sbírky *Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium*, která vyšla v Paříži. V této sbírce ve skupině „Scriptores Syri“ spolu s I. B. Chabotem věnovali pozornost dílu syrského biskupa z Amidy Dionysiu bar Šalībī, který žil ve 12. století.⁶⁵

Od ak. roku 1907/08 Hazuka přednášel arabštinu, aramejštinu a syrštinu v rozsahu 3 hodiny týdně a prof. Sedláček se věnoval ostatním předmětům biblického studia v rozsahu 9 hodin přednášek týdně a jedné hodiny seminárních cvičení.⁶⁶ Fakulta nástupem V. Hazuky získala kvalifikovaného pedagoga pro výuku semitských jazyků a mohla tak podpořit návrh prof. Sedláčka na zřízení samostatné stolice semitských jazyků. Ke zřízení však došlo až 9. září 1911 v souvislosti se jmenováním Václava Hazuky mimořádným profesorem semitských jazyků a assyrologie.⁶⁷

V ak. r. 1908/09 byl Sedláček znovu zvolen do děkanské funkce a 11. ledna 1909 se dočkal i otevření vědeckého semináře pro svůj obor. Jako výsledek práce studentů exegetického semináře Starého zákona vzniklo společné dílo s názvem *Biblické zprávy v různém světle. Výklady Sedláčkova starozákonního semináře při theologické fakultě c. k. české univerzity v Praze, Kniha východu Hebreů z Egypta*. Tento sborník obsahuje kritický výklad některých míst knihy Exodu, přednostně těch, které se v té době diskutovaly na vědeckém poli.⁶⁸ V roce 1910 uveřejnil Sedláček v časopise „Vychovatel“ výsledky další práce z jeho biblického semináře pod názvem *Biblické děje a osoby v pověstech Židů a Mohamedánů* a stejného roku mu vyšel již druhý

⁶⁴ Tamtéž, s. 75.

⁶⁵ Podrobněji viz kapitola 2.2.1. Práce z biblistiky.

⁶⁶ Srov. VAŇÁČ, M. *Katolická theologická fakulta v letech 1891–1939*, s. 107–108.

⁶⁷ Srov. *Tamtéž*, s. 108.

⁶⁸ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Biblické zprávy v různém světle: výklady Sedláčkova starozákonního semináře při theologické fakultě c.k. české university v Praze: Kniha východu Hebreů z Egypta*. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrby, 1909. (Vzdělávací knihovna katolická, sv. 47.), s. 14–15. Viz kapitola 2.2.1. Práce z biblistiky.

překlad a výklad tentokrát *Knihy Soudcův*. Ve stejném roce redakce „Dědictví Svatojánského“ požádala Sedláčka, aby zpracoval nový překlad Starého Zákona v rámci nového vydání Písma svatého. Sedláček zpočátku práci přislíbil, ale později ze zdravotních důvodů musel překlad odvolat. Tak se stalo, že byla roku 1912 práce svěřena Dr. Hejčlovi.⁶⁹

O pár let později na žádost Mgr. Františka Tichého, děkana v Silver Lake, Minnesota, zpracoval Sedláček pro americké Čechy dílo, které vyšlo roku 1916 v Praze a neslo název *Písmo svaté Nového Zákona a částky Písma svatého Starého Zákona, které církev svatá, učitelka národů, ustanovila za liturgická čtení. Podle překladu Innocence Frencla a Jana Desoldy*.

Profesor Sedláček učil na fakultě až do roku 1924. Ačkoliv se se svými kolegy v pedagogickém sboru často neshodl ve věcech profesních, organizačních, vědeckých či názorových, což později vedlo k Sedláčkově sociální izolaci, mezi svými studenty byl naopak velmi oblíben a těšil se jejich úctě. Stýkal se s nimi i mimo univerzitu, zvlášť jako člen správního výboru akademické Mensy.⁷⁰ Byla s ním „všeobecná spokojenost, jak po teoretické, tak po praktické stránce. Měl jasný a přitažlivý přednes, který budil zájem u posluchačů na přednáškách“.⁷¹ Snahy studentů o vzdělání podporoval radou, knihami ze své knihovny a přispíval i finančně.⁷² Z deníků prof. Františka Kováře (1888–1969) se dovídáme, že ho Sedláček hned v prvním ročníku získal a nadchl pro studium hebrejštiny a orientálních jazyků. Mladý student také obdivoval Sedláčkovu výbornou znalost orientální literatury a navštěvoval jeho starozákonní seminář.⁷³ Ve srovnání s prof. Kordačem ho Kovář ve svých zápisech v deníku charakterizuje jako usměvavého učitele, který vykládá látku vesele, legračně, mnohými slovy, ale tak, že si student musí látku pamatovat už z hodiny.⁷⁴ Další vzpomínka na Sedláčka náleží Alfrédu Fuchsovi: „Profesor hebrejštiny, věčně usměvavý, často vypravující vzpomínky

⁶⁹ Srov. PODLAHA, A. Úmrtí.

⁷⁰ Srov. [Nekrolog Jaroslava Sedláčka]. *Národní politika* 1925, roč. 43, č. 4, s. 5–6. Dále jen [Nekrolog]. *Národní politika* 1925.

⁷¹ NA. Fond MKV: Osobní složka J. Sedláčka.

⁷² Srov. PETERA, Václav. *Géniové církve a vlasti* [online, naskenovaná sbírka]. [2013–11–10].

<<http://www.cdct.cz/petera/show.php?persona=2248>> a HAZUKA, Václav. *Karlova universita v Praze v roce 1924–1925*. Praha: Státní tiskárna, 1925, s. 55–56.

⁷³ Srov. HRDLIČKA, Jaroslav. *Život a dílo Prof. Františka Kováře: příběh patriarchy a učence*. Brno: L. Marek, 2007, s. 39.

⁷⁴ Srov. MAREK, Pavel a Marek ŠMÍD. *Arcibiskup pražský*, s. 58.

ze svých cest po Orientě, opravdový lidumil a přítel bohoslovců, ale ve sboru naprosto izolovaný“.⁷⁵

Sedláček byl také členem německé východní společnosti v Halle-Lipsku, Německé orientální společnosti (Deutsche Morgenländische Gesellschaft), francouzského sdružení pro pokrok věd, Předoaasijské společnosti v Berlíně a Jednoty československého katolického duchovenstva.⁷⁶ Během svého života také získal Rytířský řád Božího hrobu v Jeruzalémě.

1.4. Poznávací cesty a konference

Jaroslav Sedláček jezdil často na studijní cesty a vědecké kongresy do zahraničí, a to i po amputaci nohy (1907), jeho bohaté písemné záznamy z cest však končí náhle roku 1904. V rámci studijních výprav a vědeckých konferencí navštěvoval i ostatní zajímavá města a místa. Při plánování cest a na cestách používal Baedekrovy příručky, nebo si najímal osobní průvodce až na místě. O několika vědeckých sjezdech, kterých se zúčastnil, podal českým čtenářům zprávy v katolických periodících. Vyprávění o svých delších dobrodružnějších cestách vydával pak v cestopisech.⁷⁷ V této kapitole jsou chronologicky seřazeny cesty, o kterých máme alespoň nějaké informace, jistě se však nejedná o kompletní výčet. Ze záznamů z Policejního ředitelství⁷⁸ víme, že si co tři léta až do roku 1924 prodlužoval platnost svého pasu a existují stručné záznamy o tom, do jakých zemí a kontinentů žádal povolení pro své cesty.⁷⁹

Svou první zahraniční cestu Sedláček vykonal o letních prázdninách roku 1887. 14. července opustil Prahu a zamířil na východ do Svaté země,⁸⁰ kde navštívil mimo jiné Damašek, Haifu, Nazaret, Bethel, Jeruzalém, Betlém a Betánii, odkud dále pokračoval do Egypta. Roku 1889 podnikl další cestu do italského Castiglione delle Stiviere, místa spojeného s narozením a životem svatého Aloisia.⁸¹ V následujícím roce 1890 navštívil Sedláček Svatou zemi podruhé, výprava vedla nejen do Jeruzaléma, ale i do Jericha, k Mrtvému moři a podél Jordánu. Poté navázal na další poznávací cestu

⁷⁵ VANÁČ, M. *Katolická teologická fakulta v letech 1891–1939*, s. 167.

⁷⁶ Číslo členské legitimace Sedláčka bylo 1892. Srov. FRÝDL, David. *Reformní náboženské hnutí v počátcích Československé republiky: Snaha o reformu katolicismu v Čechách a na Moravě*. Brno: L. Marek, 2001, s. 41–42.

⁷⁷ K obsahu cestopisů ať vydaných samostatně nebo v periodících viz podrobněji kapitola 2.2.4. Cestopisy.

⁷⁸ NA. Fond: Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna 1921–1930. Sg. S978/3, č. k. 3211. Osobní složka Jaroslava Sedláčka.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Svaté země Sedláček navštívil podle různých záznamů z životopisů 5–6krát.

⁸¹ Cest do Itálie Sedláček vykonal několik, přesné datum všech cest do Itálie neznáme.

směřující opět do Egypta, kde navštívil město Káhiru, pyramidy a muzeum v Gíze a pyramidy v Sakkáře. V roce 1891 podnikl prázdninovou výpravu lodí po nejdelší ruské řece Volze, a to až do Caricynu (dnes Volgogradu), kde se nezastavil, ale pokračoval dál do ruské části krajiny a pohoří Kavkazu. V srpnu téhož roku putoval do Trevíru uctít roucho Páně. V následujícím roce 1892 se zúčastnil Mariánské pouti do Čenstochovy v Polsku. Při příležitosti IX. mezinárodního sjezdu orientalistů, který se konal v Londýně roku 1892, Sedláček navštívil Britské museum, které je bohaté na východní památky z Egypta, Asýrie a Babylonie, nasbírané převážně od roku 1801. Z důvodu studia orientálních jazyků pobyl Sedláček celé prázdniny roku 1893 v syrském patriarchátu v Saře v Libanonu, aby se zlepšil v arabské hovorové řeči a zdokonalil v syrském církevním jazyku.⁸² Jako člen francouzského sdružení pro pokrok věd se Sedláček vydal o Velikonočních prázdninách roku 1896 na mezinárodní sjezd, který se tentokrát pořádal v Kartágu v Severní Africe. Na kongres odjel s časovým předstihem, aby stihl shlédnout ostatní zajímavá místa Severního pobřeží Afriky: Bône (dnes Annaba), město Konstanina, město Biskra v Alžíru (na okraji Sahary), Tunis, Kartágo, Kairuan a další. Roku 1897 se koncem srpna a začátkem září vypravil do Francie na pout' francouzských mužů do La Salette a Lurd, odkud plynule přešel na XI. mezinárodní sjezd orientalistů konaný v Paříži. V témže roce Sedláček nechyběl ani na IV. mezinárodním katolickém vědeckém sjezdu ve švýcarském Fribourgu, kde v aktech kongresu zveřejnil pojednání o hebrejských biblických dialektech s názvem *Kann man in der alten bibl. Literatur von hebr. Dialekten sprechen?*.⁸³ V roce 1899 cestoval do Skotska a navštívil hlavní město Edinburgh a ostrov Iona (ostrov sv. Kolumbána). Dne 24. – 28. září 1900 se zúčastnil V. mezinárodního sjezdu katolických učenců v Mnichově. V létě roku 1901 měl Sedláček v plánu procestovat asijské Rusko, a proto se v červenci vydal přes Kyjev, Moskvu, Irkutsk do Sibiřských krajín; cestoval většinou vlakem. Cestou na XIII. mezinárodní sjezd orientalistů v Hamburku, který se konal 4. – 10. září 1902, navštívil Sedláček v Berlíně sbírky egyptských památek a studijní cestu si prodloužil i při zpáteční cestě přes Holandsko, kam zamířil kvůli musejním sbírkám křesťanského umění v Amsterdamu, po té se vydal navštívit památky v Kolíně nad Rýnem a výstavu v Düsseldorfu. V březnu roku 1903 se odjel na náročnější cestu do ruského Turkestánu. O prázdninách v létě roku 1904 odcestoval za oceán do Severní Ameriky, kterou projel

⁸² Srov. NA. Fond MKV: Osobní složka J. Sedláčka.

⁸³ Srov. PODLAHA, A. Úmrtí. a NA. Fond MKV: Osobní složka J. Sedláčka.

z New Yorku do San Francisca, na zpáteční cestě se na delší čas zastavil rovněž v Mexiku.

1.5. Závěrečná etapa života (1924/25)

Dne 13. října 1924 požádal Sedláček děkanát o zdravotní dovolenou, která měla podle doporučení ze zprávy městského lékaře Mudr. J. Smetany trvat po celý akademický rok. Profesorský sbor tedy pověřil suplováním jeho oboru Dr. Hazuku, řádného profesora semitských dialektů a assyriologie.⁸⁴

Když byl v listopadu 1924 Dr. Sedláček osloven redakcí časopisu *Vychovatel* a požádán o příspěvek do jubilejního 40. ročníku, odpověděl obratem poštou dne 27. listopadu: „Jsem vážně churav a nemohu teď vyhovět. Račte si vybrati z věcí v amer. „Hlasu“ otištěných po libosti. Přeji všeho dobra...“. V sobotu 3. ledna 1925 v Praze na Smíchově u sester boromejek, kde pobýval většinu svého života, podlehl nemoci ve věku 65 let. O jeho pozůstalosti máme informaci z periodika *Národní politika*, které den po jeho smrti otisklo krátký nekrolog: „Rovněž jeho poslední vůle jest projevem nejušlechtilejších citů náboženských a humánních, neboť své skromné jmění odkázal na dobročinné účely. Dispozicí svou vědeckou knihovnou pověřil Osvětový svaz v Praze, takže i tato knihovna zůstane uchována vědecké veřejnosti.⁸⁵ Pohřeb, který byl dle přání zesnulého vypraven jednoduchým způsobem, se konal v úterý 6. ledna v 15.00 na Smíchovském hřbitově na Malvazinkách.⁸⁶

⁸⁴ CDČT. Osobní složka Sedláček.

⁸⁵ [Nekrolog]. *Národní politika* 1925. Nepodařilo se dohledat jakékoli záznamy, seznam knih nebo darovací listinu Osvětovému svazu (dnešní název instituce: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu – NIPOS).

⁸⁶ Současné číslo Sedláčkova bývalého hrobu je C I 207. Hrob má dnes již nové majitele a neexistují záznamy o tom, jak bylo naloženo se Sedláčkovými ostatky po uplynutí 20leté lhůty, na kterou byl hrob zaplacen. Praxe bývala taková, že ostatky se uložily do blíže neurčené společné staré hrobky.

2. Dílo Jaroslava Sedláčka

Ve druhé kapitole chceme předložit kompletní dílo biblisty a jazykovědce Jaroslava Sedláčka a to dvojnásobným způsobem, diachronně a synchronně. Kapitola 2.1. tedy obsahuje vývoj díla v čase. Následující kapitola 2.2. člení dílo podle obsahu do šesti tematických množin. Celkem jsme našli 13 monografií, 3 skripta, 38 slovníkových hesel, 3 příspěvky do sborníků a věstníků, 8 recenzí a 73 článků, které vycházely v katolických českých periodikách Blahověst, Vychovatel, Čech, Pastýř duchovní, posléze Rádce duchovní, Časopis katolického duchovenstva, Alétheia, Eucharistia, Vlast', Pražské večerní noviny a Katolické listy. Sedláček publikoval také do amerického Hlasu, který vycházel v Saint Louis a do periodika Katolík, které vycházelo v Chicagu. Pokud jde o styl textů, drobnější články mají převážně popularizační charakter, ale zejména z biblistiky se objevují i odborné články. Mezi monografiemi převládají učebnice a odborné publikace (výklady a překlady biblických knih Starého zákona a ostatní témata z biblistiky). Mezi hlavní prameny, které jsme při sestavování bibliografie použili, patří publikace Josefa Tumpacha a Antonína Podlahy *Dějiny a bibliografie české katolické literatury náboženské od roku 1828 až do nynější doby*,⁸⁷ dále on-line katalog Národní knihovny, Centrální katalog UK, internetový portál archive.org, Jednotná informační brána (JIB) – internetový odkaz a katalog knihovny Náprstkova musea.

2.1. Bibliografie

Jaroslav Sedláček publikoval v letech 1888–1916. Jeho prvotinou byl cestopis s názvem *Z cesty Palestýnou* z roku 1888, v němž líčí svou první studijní cestu na východ do Svaté země (viz kapitola 2.2.4.) a posledním dílem je *Písmo svaté Nového zákona a částky Písma svatého Starého Zákona, které církev svatá, učitelka národů, ustanovila za liturgická čtení. Podle překladu Innocence Frencla a Jana Desoldy*, z roku 1916 (viz kapitola 2.2.1.). Zpočátku publikoval neobsáhlé články velmi úzce tematicky zaměřené, teprve později vydával články odborného charakteru a k velkým exegetickým dílům se dostal až po několika letech pedagogického působení v oboru biblistiky. Podrobný přehled jednotlivých děl a jejich provázanost se Sedláčkovou aktuální životní situací je obsažen v kapitole 1. 3. *Pedagogické působení na teologické fakultě české Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze (1891–1924)*. Snažili jsme se

⁸⁷ PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Bibliografie české katolické literatury náboženské od roku 1828 až do nynější doby*. Sv. 1. Praha: Cyrilo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrby, 1912.

vysledovat, kterými tématy se zabýval zpočátku své publikační činnosti a zda se jeho zaměření nějak rozvíjelo nebo posunulo. Zjistili jsme, že Sedláček publikoval díla ve dvou liniích zároveň. V první linii od roku 1888 až do roku 1908 publikoval průběžně po sobě cestopisné publikace a zároveň od roku 1891 (rok nástupu na teologickou fakultu české univerzity) do roku 1916, ve druhé linii, odborná díla a popularizační články převážně z oboru biblistiky. Mezi výrazné body v Sedláčkově díle patří také spolupráce na prvních dvou dílech *Českého slovníku bohovědného*, které vyšly roku 1912 a 1916. Dalším významným bodem je příspěvek několika hesel do pětidílného francouzského *Dictionnaire de la Bible*, který vycházel v letech 1895, 1899, 1903, 1908 a 1912. Neméně výrazným bodem jeho díla byly pečlivé ediční a překladatelské práce syrského výkladu bible Jakuba bar Šalībī, které došly přijetí do významné mezinárodní edice *Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium*.

2.2. Představení díla z tematického hlediska

Druhá část předkládá obsahovou prezentaci bibliografie podle tematických množin, které jsme při třídění vypořizovali. Dílo lze rozčlenit do šesti celků: 2.2.1. Práce z biblistiky, 2.2.2. Jazykové učebnice, 2.2.3. Sedláčkova hesla ve slovnících teologie, 2.2.4 Cestopisy, 2.2.5 Ostatní díla s různorodou tematikou a na závěr 2.2.6. Sedláčkovy recenze. V každé podkapitole předložíme chronologicky řazený výčet děl spolu se shrnutím jejich obsahu. Uvádíme zde díla, která bylo možné dohledat a ověřit přímou excerpcí. Pro přehled a případné další bádání vypisujeme také názvy děl, které se nám dohledat nepodařilo, nebo nám je kvůli jejich špatnému stavu příslušná knihovna neposkytla. Kompletní seznam bibliografie je obsažen v závěru naší práce.

2.2.1. Práce z biblistiky

Sedláčkova práce z biblistiky zpočátku obsahovala pouze jednotlivé příspěvky k výkladu bible, které jednotlivě vycházely v křesťanských periodikách. Autor v těchto kratších příspěvcích vykládá pouze jeden verš, nebo se zaměřuje na jedno konkrétní biblické téma a podrobně se jím zabývá. Od roku 1893 začíná vydávat odborné biblické články, ale stěžejním bodem jeho práce z biblistiky byly hlavně překlady s výkladem knih Starého zákona (kniha Soudců a Žalmy) a Sedláčkův obsáhlý úvod do knih Starého zákona. Edičně zpracoval a následně přeložil do latiny také syrský výklad Nového zákona biskupa z Amidy Jakuba bar Šalībī. Sedláčkovu biblické dílo se později (nejvíce od roku 1906) tematicky zaměřuje na pseudoepigrafní a apokryfní literaturu a zpracovává islámskou a židovskou literaturu (pověsti, legendy, báje a mýty).

V drobnějších pracích se také věnuje reáliím starozákonního Izraele a životu v Palestině, biblické archeologii, biblické topografii a etnografii.

2.2.1.1. *Sedmidenní mlčení přátel Jobových, Blahověst, 1891*

Příspěvek je krátkým výkladem verše z knihy Job: „Seděli potom spolu s ním na zemi po sedm dní a nocí a slova k němu žádný nepromluvil, neboť viděli, že jeho bolest je nesmírná.“ (Jb 2,13). Autor vysvětluje sedmidenní mlčení Jobových přátel na základě příměru k době truchlení, která u východních národů nastává při úmrtí v rodině. V této situaci je zvykem po určitou dobu navštěvovat pozůstalé a v tichosti sdílet utrpení ze ztráty blízkého člověka.

2.2.1.2. *Příprava chleba na Východě, Blahověst, 1891*

Autor se zabývá způsobem přípravy chleba na Východě a objasňuje tím některá přirovnání a narážky v biblických příbězích: Gn 18,6; Lk 11,5–6; Mt 7,9; Ex 29,23; Lv 2,4.

2.2.1.3. *Mlýny na Východě, Blahověst, 1891*

Tématem krátkého příspěvku je na první pohled obyčejná a nezajímavá práce: mletí obilí. Autor se zabývá literárním významem této činnosti v biblických verších a osvětluje další aspekty spojené s touto prací v životě lidí Blízkého východu, kteří v biblických časech mleli převážně ručně, a to za pomoci dvou kamenů.

2.2.1.4. *Knihy Henochovy, (Zpráva o zlomku řeckém nalezeném r. 1886), Časopis katolického duchovenstva, 1893*

Roku 1893 vyšel v Paříži nový překlad zlomků apokryfní knihy Henoch z řečtiny.⁸⁸ Zlomky výše zmiňované Starozákonní apokryfní knihy se našly roku 1886–1887 v Egyptském Akmín a Sedláček v tomto krátkém článku předkládá jak historickou, tak literárně kritickou studii. V úvodu shrnuje, které knihy se řadí do apokryfní literatury a následně se zabývá autorstvím knihy Henoch, datací jejího vzniku, obsahem a členěním textu. Závěrem uvádí důvody, proč kniha nebyla zařazena do kánonu biblických knih.

2.2.1.5. *Jáma lvi, Rádce duchovní, 1894*

Krátký příspěvek k výkladu biblického verše: „Král tedy poručil, aby přivedli Daniela a vhodili ho do jámy, v níž byli lvi.“ (Da 6,16). Článek se zabývá jedinou otázkou: Je v babylonských dějinách potvrzeno, že bylo zvykem chovat v jámách lvy?

⁸⁸ LODS, M. A. *Le livre d'Henoch, fragments grecs decouverts à Akhmin*. Paris: Leroux, 1893.

Pro zformulování odpovědi čerpá z Jarolíma, Layarda, z dochovaných starověkých vyobrazení v Babyloně a Súsách u hrobu Daniela a dalších zdrojů.

2.2.1.6. *Ur Chaldejských, Rádce duchovní, 1894*

Příspěvek k výkladu verše z první knihy Mojžíšovy: „Háran umřel před svým otcem Terachem v rodné zemi, v Kaldejském Uru.“ (Gn 11,28). Sedláček se zde opírá o poznatky novodobých bádání a odpovídá na otázku: Kde stála země Terachitů? Na základě archeologických nálezů ze zřícenin v Tall Muqayr, kde byly nalezeny babylonské znaky města Ur (SIS. X. KI.) a nejstarší známé klínové písmo, dokazuje, že Chaldejský Ur stál právě na tomto místě.

2.2.1.7. *Voda k oběti Eliášově na Karmélu, Rádce duchovní, 1894*

Příspěvek k výkladu biblického verše: „Nato řekl: ‚Naplňte čtyři džbány vodou a vylijte ji na zápalnou oběť a na dříví!‘ Potom řekl: ‚Udělejte to ještě jednou.‘ Oni to udělali. Znovu řekl: ‚Udělejte to potřetí!‘ Udělali to tedy potřetí.“ (1 Kr 18,34). Řešená otázka zní: Mohl Eliáš na hoře Karmel najít v takové době sucha vodu? Sedláček odpovídá, že na hoře samotné vodu sice najít nemohl, ale i za dob velkého sucha bylo možné nabrat vodu z říčce Kíšon, která tekla pod horou a ani za dob velkého sucha nevysychala.

2.2.1.8. *Obětování cizího ohně, Rádce duchovní, 1894*

Výklad verše z knihy Leviticus: „Áronovi synové Nádab a Abihú vzali každý svou kadidelnici, dali do ní oheň a na něj položili kadidlo. Přinesli před Hospodina cizí oheň, jaký jim nepřikázal.“ (Lv 10,1). Otázka zní: V čem se tito kněží provinili? Odpověď nalézá autor v závěru předpisu z Ex 30,7–9: „Nebudete na něm (oltáři) obětovat jiné kadidlo ani oběť zápalnou nebo přídavnou a ani na něm nebudete přinášet úlitbu.“ a v dalších ustanoveních Tóry. Sedláček vysvětluje předpisy, které Bůh stanovil k dodržování při přinášení obětí ve Starém zákoně a které synové Áronovi porušili, čímž si zasloužili smrt. Autor z verše vyvozuje i morální poučení: „Pro výstrahu ostatním a z výchovných důvodů je třeba od začátku odvrátit od špatného přísnějšími tresty“.

2.2.1.9. *Chaldejské báje (O původu veškerenstva), Rádce duchovní, 1895*

Sedláček v úvodu stručně seznamuje čtenáře s aktuální situací v biblickém bádání a výkladu bible, čímž se dostává k tématu chaldejských bájí o stvoření světa a o potopě, které se zachovaly na rozbitých deskách popsaných asyrským klínopisem. Cílem autora je předložit jejich obsah a následně jej porovnat s křesťanskou protologií. Nejprve jsou

představeny jednotlivé desky; celkem se dochovalo sedm částí. Dále je vždy uveden překlad příslušné části a její výklad, v němž se hledají paralely s biblickými příběhy o stvoření světa a potopě z knihy Genesis. V závěrečném shrnutí se předkládá výčet shod v textech, ale uvádí se i zásadní rozdíl mezi mýty a biblickou zprávou, na základě zjištěného se pak rozvíjí teorie o vzájemném ovlivňování.

2.2.1.10. *Z výkladu knihy Soudců, Rádce duchovní, 1897*

Článek obsahuje Sedláčkův překlad a výklad 13. kapitoly z knihy Soudců, která líčí první část příběhu o Samsonovi: jeho narození a mládí. Autor vedle sebe klade překlad Vulgáty a pro srovnání překlad z hebrejštiny.

2.2.1.11. *Kann man in der alten biblical Literatur von Dialekten sprechen?, 1897 (text nenalezen)*⁸⁹

Pojednání o hebrejských biblických dialektech, které vyšlo v aktech mezinárodního katolického kongresu ve švýcarském Fribourgu.

2.2.1.12. *Ze sjezdu ve Frýburce a v Paříži (O nově objeveném hebrejském znění knihy Sirach), Alétheia, 1898*

Článek podává zprávu o nově nalezené části knihy Sirachovcovy v hebrejském znění. Sedláček po krátkém úvodu, v němž se věnuje průběhu sjezdu v Paříži a otázce smysluplnosti vědeckých konferencí, hovoří o tomto důležitém nález pro biblickou textovou kritiku. Líčí, že již na Londýnském sjezdu roku 1892 vzbudily jeho pozornost v semitském oddělení dvě rodné sestry, Angličanky Agnes Smith Lewis a paní Margaret Dunlop Gibson, které při svých cestách na Východ našly v knihovně řeckého kláštera sv. Kateřiny na Sinaji některé rukopisy starých arabských a syrských překladů evangelií. V syrských evangelijních zlomcích se v některých ne nepodstatných místech našly odlišnosti od běžně užívaného znění. Sedláček se na sjezdu orientalistů v Paříži s paní A. S. Lewis znovu setkal a dozvěděl se, že při cestě Palestinou zakoupila staré hebrejské rukopisy, mezi nimiž pak prof. Schechter z Cambridge rozpoznal jeden vzácný list obsahující část původního znění knihy Sirachovcovy: verše 39,13–40,6. V závěru Sedláček shrnuje důvody, proč je tento nález důležitý pro biblickou vědu.

2.2.1.13. *Egyptský zlomek Logií Páně, Rádce duchovní, 1898*

Článek podává zprávu o nalezeném rukopisu obsahujícím Kristovy výroky. Tento zlomek byl nalezen v Egyptě pány Grenfellem a Huntem, členy společnosti *Egypt Exploration Fund*, ve vesnici Behnesa. Roku 1897 vydali zlomek rukopisu

⁸⁹ Zmíněn v PODLAHA, A. Úmrtí, s. 75.

i s překladem a výkladem ve spise „ΛΟΓΙΑ ΙΗΣΟΥ“. Autor v článku předkládá zachovaný řecký text s překladem do češtiny. Pozornost věnuje také historickým zmínkám o „Logiích Páně“. Eusebius z Caesareje připomíná, že Papias z Hierapole mluvil o Logiích Páně sebraných sv. Matoušem. Také Papias sám sepsal ke slovům Kristovým, jak je slyšel od apoštolů, výklad „Εξήγησις τών λογίων κυριακών“. Odtud se autor v článku dostává k otázkám, na které se bude snažit dále odpovědět: Obsahuje nalezený papyrus část těchto spisů, nebo se jedná o zbytek nějakého původního evangelia? Nebo se snad jedná o podvržený gnostický spis?

2.2.1.14. *Aramejšтина v Novém zákoně, Časopis katolického duchovenstva, 1899*

Článek si klade za cíl přispět k výkladu bible tím, že autor objasní některá důležitá aramejská slova a aramaismy v Novém Zákoně. Autor v úvodu předkládá důkazy pro tvrzení, že aramejšтина byla hovorovou řečí Hebrejů za Ježíšova života a je přesvědčen o povinnosti zkoumat, jak asi původně zněla Kristova slova v aramejském jazyce a jaký smysl v tomto znění podávala aramejským židům. V další části se podrobně věnuje slovům: Ἀββᾶ; Ἀκελδαμά; Ἀμήν; Βαραββᾶς a jiná s předponou Βαρ- složená vlastní jména; Βεελζεβούλ; Βοανηργές; Ἐλωί, ἐλωί, λεμά σαβαχθαι; Ἐφφαθά.

2.2.1.15. *Výklad posvátných žalmů obsahující překlad z latinské Vulgáty i z původního znění a úplný výklad žaltáře, 1900/1901*

V ediční řadě *Výklad knih písma svatého Starého zákona* nakladatelství Dědictví sv. Prokopa, v oddělení II. jako druhý svazek, vyšel v roce 1900 a 1901 Sedláčkovi obsáhlý dvoudílný výklad žalmů. Díl I. z roku 1900 obsahuje úvod ke knize žalmů a výklad žalmů 1–71. Díl II. obsahující výklad žalmů 72–150 a přídavek s názvem *Výklad biblických chvalozpěvů breviáře* vyšel v roce 1901. Dílo má celkem 1284 stran.⁹⁰

Svazek začíná podrobným úvodem do knihy žalmů, v němž se autor zabývá jejím názvem, pořadím v kánonu svatých knih, dělením, autorstvím, dobou sepsání, povahou žalmů, důležitostmi žaltáře a jeho krásou. Autor také předkládá krátký seznam již vydaných výkladů žalmů, mezi nimi jsou výklady řeckých sv. otců, výklady latinských sv. otců, novověké výklady protestantské, hebrejské aj. Úvod dále obsahuje podkapitoly: *Žaltář v liturgii Izraelitů* a *Žaltář v křesťanské liturgii*, jehož součástí je ukázka recitace a zpěvu žalmů u chaldejských křesťanů. Po úvodní části následuje

⁹⁰ Dílo recenzoval Ignac Zháněl: Výklad bibl. žalmů a bibl. chvalozpěvů breviáře, napsal dr. Jaroslav V. Sedláček. *Obzor: list pro poučení a zábavu* 1901, roč. 24, č. 11, s. 176. A Jan Nepomuk Soukup: Výklad posvátných žalmů, obsahující překlad z latinské Vulgáty i z převodního znění a úplný výklad žaltáře. Přidán výklad biblických chvalozpěvů breviáře. Napsal Dr. Jaroslav V. Sedláček., *ČKD* 1901, roč. 42, č. 2, s. 146–149.

samotný překlad: na prvním místě je přeložen text podle Vulgáty, protože byl církevně předepsaným zněním, a pod ním pro srovnání překlad z hebrejského znění. Pokud je to vhodné, uvádí autor i odchylný překlad z LXX a někdy připojuje i překlad ze syrského či jiného znění. Překlad žalmů je dělen podle slok, za nimiž pak následuje výklad.

Autor v obsahu, zřejmě pro lepší orientaci a praktičnost užívá ještě další dělení výkladu žalmů, na pět knih: I. kniha ž. 1–40; II. kniha ž. 41–71; III. kniha ž. 72–88; IV. kniha ž. 89–105; V. kniha ž. 106–150.

V dodatcích lze kromě výkladu biblických chvalozpěvů z breviáře nalézt také vyobrazení asyrských a egyptských hudebních nástrojů, abecední ukazatel všech latinských žalmů a abecední ukazatel všech českých žalmů.

2.2.1.16. *Úvod do knih Starého zákona, 1904*

Dílo vyšlo jako 35. svazek v edici *Vzdělávací knihovna Katolická*, kterou pořádali Dr. Josef Tumpach a Dr. Antonín Podlaha od roku 1896. Kniha má 471 stran a je rozdělena do dvou větších částí. První část pojednává spíše o obecném úvodu do studia Starého zákona a dějinách. Druhý oddíl se věnuje představení postupně všech starozákonních knih. Pro přehlednost zde podáváme zkrácený obsah svazku.

I. část je rozdělena na dva oddíly:

1. Úvod obecný do sbírky Starého Zákona (prolegomena):

- Autor čtenáři předkládá základní problematiku oboru: Co je biblické studium, jeho potřeba a přednosti. Čím se zabývá biblické studium Starého Zákona. Úvodní nauky pro studium Písma sv. a jejich dějiny. O inspiraci, její povaze a rozsahu.

2. Dějiny sbírky Starého Zákona (obecný úvod)

- Původ sbírky biblických knih: Pojem kánonu. Židovský kánon. Rozsah kánonu Starého Zákona. Svaté knihy Egyptských židů. Kánon Starého Zákona v církvi. Jména a dělení Starého zákona. Podvržené knihy a Apokryfy.
- Dějiny textu knih posvátných: Jazyk původního znění Starého Zákona. Hebrejský jazyk knih SZ. Aramejský jazyk a biblicko-řecký. Zachování hebrejského znění. Biblická kritika.
- Rozšíření svatých knih Starého Zákona: Rukopisy, knihy a tisky hebrejského znění bible. Pentateuch Samaritánů.
- Historie rozšíření Starého Zákona překlady
- Biblické překlady v živých jazycích slovanských

II. část obsahuje:

3. Úvod zvláštní do knih Starého Zákona

- Pravost biblických knih.
- Knihy dějinné: výčet dějepisných knih a povaha biblické historiografie.
- Patero knih Mojžišových neb Pentateuch: jméno, rozdělení, obsah.
- Pentateuch psán za doby Mojžišovy od Mojžiše: pravost, nepravost, autorství, doba sepsání, novější kritika a obtížná místa Pentateuchu.
- Kniha Jozue: jméno, obsah, účel knihy, jednotnost, původ, obtížná místa.
- Kniha Soudců: název, počet soudců, obsah a dělení, původ knihy, chronologie, kniha Rút.
- Čtvero knih Králů: První a druhá královská tedy Samuelova. Třetí a čtvrtá Královská. Knihy Paralipomenon. Samuel a první králové vyvoleného lidu. Přehled králů Izraelské říše, Eliáš a Elizeus. Králové říše Judské, pád Jeruzaléma. Kniha Ezdrášova. Kniha Nehemijášova. Deuterokanonické: Kniha Tobitášova, Judith, Ester, Dvě knihy Makabejských.
- Knihy poetické: biblická poezie Starého Zákona. Kniha Job.
- Žaltář: název, dělení, obsah, spisovatelé a skladatelé žalmů, doba sepsání a sebrání. Hebrejské znění a překlady Žalmů. Knihy: Přísloví, Kazatel, Píseň písní, Moudrosti, Sirachovcova.
- Knihy prorocké: Proroci a proroctví. Přehled dějin proroctví. Obsah a povaha prorockých řečí a spisů. U jednotlivých prorockých knih se autor zabývá vždy jménem knihy, životem autora, dobrou, obsahem a povahou spisu. V seznamu je vloženy kapitoly: Děje Ninive a Babylóna. Židé po babylonském zajetí až k plnosti času. Proroci: Ozeáš, Joel, Ámos, Abdiáš, Jonáš, Micheáš, Isaiáš, Nahum, Habakuk, Sofoniáš, Jeremiáš, Baruch, Ezechiel, Daniel, Aggeus, Zachariáš, Malachiáš.

2.2.1.17. *Předměty a modely biblických starožitností, Vychovatel, 1904–1906*

Dílo obsahuje vyličení a popis předmětů malého biblického muzea, které se v té době nacházelo ve skříni u poslucháren české teologické fakulty. V souvislosti s výčtem předmětů a modelů je podán i podrobný výklad o reáliích starozákonního Izraele a reáliích novozákonní doby v Palestině. Sbíрка obsahuje některé předměty vyrobené podle modelů vystavených v londýnském muzeu, jiné byly přineseny samotným autorem z cest po Blízkém východě.

2.2.1.18. *Museum biblických starožitností, 1906*

Dílo obsahuje popis předmětů a modelů malého biblického muzea, které se nacházelo ve skříni u poslucháren české teologické fakulty. Exponáty muzejní sbírky jsou společně se svými popisky zachyceny na dvou černobílých fotografiích na začátku

knihy.⁹¹ Kolekci exponátů pak autor zasazuje do výkladu o reáliích starozákonního Izraele a o reáliích v novozákonní době v Palestině. Sbíрка obsahuje některé předměty, které byly vyrobeny podle modelů vystavených v londýnském muzeu a jiné přineseny samotným prof. Sedláčkem z jeho cest. Pro zajímavost zde uvádíme výčet předmětů, které autor v díle popisuje:

1. větší stan Beduinů
2. model malého domu syrského venkovana i s popisem vnitřních prostor a vybavení
3. model většího východního domu
4. malý model obyčejného zařízení skalního hrobu v Palestině
5. dřevěný model hebrejského svatostánku
6. dřevěný model synagogy
7. malý dřevěný model ručního mlýnku
8. modely měř v podobě nádob
9. napodobenina hliněné desky babylonské a destičky nalezené v Lachis (Tel-el-Hesy) v Palestině
10. malý model syrského pluhu
11. tři různé uschlé květiny: Anastatica Hierochuntina (choulivka jerišská/růže z jericha) z Palestiny, Selaginella hygrometrica (Vranečer) z indiánského oddělení výstavy v Saint Louis, dřevnatý květ Mesembryanthemum edule (Kosmatec jedlý)
12. exemplář stěhovavé kobyly
13. štír v malé krabici
14. dvojí pastýřská píšťala z Betléma (místní název – nástroj Davidův)
15. provázkový prak z Betléma
16. malý model pastýřské kožené torby
17. model Jeruzaléma v biblických dobách
18. tabulka určená pro lístky východního útržkového kalendáře, ukazující zároveň pět kalendářů (náš, juliánský, koptický, mohamedánský, izraelský)

Předchozí článek *Předměty a modely biblických starožitností*, který vycházel v časopise *Vychovatel* v letech 1904–1906, je s tímto dílem totožný kromě závěrečné kapitoly *Slavení biblických svátků u židů*, která vyšla pod názvem *Svěcení biblických svátků u židů* v časopise *Vychovatel* v letech 1907–1909 a pojednáme o ní níže.⁹²

⁹¹ Fotografie sice obsahují podrobný popis vystavených předmětů a modelů, ale vzhledem k velmi nízké kvalitě fotografií lze některé modely jen těžko rozeznat.

⁹² Recenzováno Františkem Reindlem: *Museum biblických starožitností*, Jaroslav V. Sedláček., *ČKD* 1906, roč. 47, č. Slavorum 4, s. 243.

2.2.1.19. *Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium: Scriptores Syri: Dionysius bar Šalībī, Commentaria in evangelia (edice syrského textu a latinský překlad), 1906*

*Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium*⁹³ je významná sbírka křesťanských východních textů, co do bohatosti a různosti obsahu i jazykové rozmanitosti. Jejimi pořadateli byli I. B. Chabot, I. Guidi, H. Hyvernat a B. Carra de Vaux. Součástí této velké sbírky je skupina syrských textů *Scriptores Syri*, do které I. B. Chabot přijal novozákonní výklady Dionysia bar Šalībī ze 12. století,⁹⁴ jejichž kritickou textovou edicí a překlad do latiny poprvé zpracoval a vydal Sedláček. Opis syrského výkladu bible biskupa Dionysia bar Šalībī z Amidy získal Sedláček do osobního vlastnictví koupí při jenom z pobytů ve Svaté zemi. Větší část výkladů Nového Zákona se mu podařilo vydat s I. B. Chabotem v CSCO a výklad Starého Zákona pak plánoval vydat sám, to se ale nakonec neuskutečnilo.⁹⁵ Zbylé části výkladu Nového zákona vydal po smrti Sedláčka A. Vaschalde.⁹⁶ Sedláčkova řada vždy prezentuje kritickou edici původního textu v jedné knize a překlad do latinského jazyka v knize druhé.

Commentaria in evangelia vyšly jako 98. oddíl ve 2. řadě série *Scriptores Syri*. Dílo začíná Sedláčkovým úvodním slovem, ve kterém stručně představuje Dionysia bar Šalībī a hovoří o pramenech k výkladu. Následuje úvodní kapitola biskupa Dionysia k výkladu evangelií a pak už samotný výklad Matoušova evangelia, který končí dvacátou kapitolu. Edice syrského textu, již sestavoval Sedláček spolu s Chabotem, vyšla v Paříži a Sedláčkův překlad do latiny vyšel v Římě.

2.2.1.20. *Syrský výklad bible Jakuba bar Šalībī a některé ukázky z něho, Věstník Královské české společnosti nauk, 1907*

Sedláček jako mimořádný člen Královské české společnosti nauk přednesl 18. listopadu 1907 přednášku, která se věnuje představení výkladů bible biskupa Dionysia bar Šalībī. Tento příspěvek je tištěná verze jeho přednášky.

Sedláček začíná své pojednání výkladem o syrském lidu a syrském překladu bible, pokračuje výčtem nejruznějších verzí překladu, jejich vznikem a zdůvodněním jejich

⁹³ Dále jen CSCO.

⁹⁴ Syrský spisovatel, biskup a monofyzita Jakub bar Šalībī, resp. Dionysius bar Šalībī (Jakub bylo křestní jméno, Dionysius biskupské).

⁹⁵ MÚ a Archiv AV ČR. Fond: KČSN: Osobní fascikly členů – Sedláček Jaroslav: Curriculum.

⁹⁶ Pokračování *Commentaria in evangelia* Dionysia bar Šalībī vydal po Sedláčkově smrti Arthur Adolphe Vaschalde (1871–1942) až roku 1933 v Lovani. Pokračování obsahuje výklad Matoušova evangelia od dvacáté do dvacáté šesté kapitoly a výklad zbývajících dvou synoptických evangelií podle Marka a Lukáše. Dílo vyšlo opět ve dvou knihách, první obsahuje edici syrského textu a druhá překlad do latiny. K nahlédnutí a pro úplnost je i toto pokračování komentářů k evangeliím součástí přílohy obsahující nashromážděné dílo Jaroslava Sedláčka. Viz příloha 3. Na DVD čísla 01-38 a 01-39.

odchylek. Odtud se dostává k syřským spisovatelům a jejich výkladům Písma, které hodnotí jako důležité pro biblickou kritiku z toho důvodu, že Syřané mohou snáze jako východní národ chápat smysl a význam mnohých biblických výroků a dobře znají východní poměry. Následně se věnuje některým syřským spisovatelům a jejich biblickým výkladům: zmiňuje Efréma, Theodora z Mopsuestie, Basila, Jana Zlatoústého a další. Dále se zabývá monofyzitskými výklady, mezi které patří i Dionysius bar Šalībī, nejpłodnější spisovatel syřských monofyzitů. Sedláček zde popisuje jeho nejjobsáhlejší dílo *Výklad bible*. Z rukopisu jeho výkladu Starého zákona, který byl opsán roku 1520 a který se nachází v Mardinu,⁹⁷ byla vytvořena roku 1890 kopie, již Sedláček toho roku při své druhé cestě do Svaté země pomocí patriarchy Rachmáního zakoupil. Ve druhé části přednášky předkládá úryvky z Dionysiova výkladu Písma, nejprve ze Starého a pak z Nového zákona.

2.2.1.21. *Mohamedánské pověsti o Noemovi a potopě, Hlas (St. Louis), 1907*

Článek vypravuje příběh o Noemovi jak je znám v islámské tradici. Nejprve předkládá příběh o stavbě archy a potopě, dále pokračuje příběhem o Jafetovi – synu Noemovu a bájí o Nimrodovi a Abrahámovi.

2.2.1.22. *Mojžíš v pověstech Mohamedánů, Hlas (St. Louis), 1907*

Mojžíš je u muslimů považován za jednoho ze šesti proroků. Bylo mu předáno Desatero a mluvil s Bohem. Muslimové o něm mají mnoho příběhů. Autor zde líčí příběh od narození a mládí Mojžíše v Egyptě, až ke zjevení Boha (Alláha) na hoře Sinaj, který posílá Mojžíše splnit úkol: vyvést izraelský lid z Egypta.

2.2.1.23. *Mojžíš v Egyptě, Hlas (St. Louis), 1907*

Příběh opět z islámské tradice vypráví o vyvedení izraelského lidu z Egypta. Navazuje na předchozí článek líčením příchodu Mojžíše před faraona a končí přechodem izraelitů přes moře.

2.2.1.24. *Svěcení biblických svátků u židů, Vychovatel, 1907–1909*

Článek, který vyšel také jako přídavek v díle *Museum biblických starožitností* roku 1906, pojednává o slavení židovských svátků. Text obsahuje popis svěcení šabatu, průběh velikonočních svátků, svátků týdnů, svátku stánků, slavení Nového roku, slavení svátku Dne smíření, památných dnů synagogy, slavnosti posvěcení chrámu, svátku Purim. Pojednává též o domácích zvycích a obřadech.

⁹⁷ Turecké město na hranicích se Sýrií.

2.2.1.25. *Příběhy moudrého Hajkára, vezíra krále Sinhariba, a Nadána synovce jeho, Hlas (St. Louis), 1908*

Samotnému vyprávění příběhu o Hajkárovi a jeho synovci Nadánovi předchází úvodní odstavec, který spojuje vyprávění s biblí. Autor se zmiňuje o Achiorovi (Hajkárovi) v knize Tobiáš: „Hle, synu, co učinil Nádab Achíkarovi, který jej vychoval. Zdali jej zaživa nevrhl pod zem. Bůh mu však odplatil za ten potupný skutek před jeho tváří: Achíkar vyšel na světlo a Nádab vešel do věčné tmy, protože chtěl Achíkara usmrtit. Ten, protože prokazoval milosrdenství, unikl z osidla smrti, které mu nastražil Nádab, ale Nádab padl do osidla smrti, a to jej zahubilo.“ (Tób 14,10). Po tomto úvodu začíná samotné vyprávění příběhu o Hajkárovi (Achikarovi) ministru krále Sinharíba, vladaře Asýrie a Ninive, které autor podává podle arabského znění, jak bylo vydáno v Bejrútu v knize „Tisíc a jedna noc“.

2.2.1.26. *Neue Pilatusakten, Věstník KČSN, 1908*

Sedláček se v díle zabývá pašijovým tématem: Ježíšovým procesem před Pilátem, který byl sepsán v podvrženém spise Akta Pilátova. V úvodu autor představuje prameny z děl církevních autorů, kteří se k tématu nějak vyjadřují, nebo ho zaznamenávají. Například sv. Justin ve své Apologii zmiňuje a charakterizuje spis Akta Pilátova, ale nevíme jistě, zda je skutečně znal. Další autoři, kteří mají být důkazem pravdivosti, že Akta P. existovala, jsou Tertulián a Eusebius. Sedláček uvádí výčet děl, v nichž se o Aktech zmiňují. Existují tři jazykové varianty textu Akt P.: syrská, latinská a řecká. Dále charakterizuje jednotlivé texty: odkud máme řecký text, z jaké doby a uvádí příklady. Stejně si počíná i u textu latinského a syrského. Dále autor podává svůj překlad části syrského textu *Hypomnemata unseres Herrn Jesus Christus* do němčiny. V první části tohoto textu je zaznamenán průběh procesu s Ježíšem a obsahuje řeči Piláta, odpovědi Ježíše a reakce lidu. Následuje popis ukřižování, pohřbu, rozhovory mezi židy, dění po Ježíšově smrti a reakce velekněží na situaci. Součástí díla je i dopis, který Jakub, biskup Jeruzalémský, poslal Quadratovi do Itálie. V dopise popisuje rozhodnutí císaře Tiberia týkající se Ježíše, jenž byl ukřižován a spasitelně z mrtvých vstal.

2.2.1.27. *Cesty sv. Tří králů, Čech, 1908*

Článek autor otevírá vyprávěním o biblických postavách, které mohou být považovány za cestovatele. Počínaje Adamem, dojde až ke třem mudrcům, kterým věnuje větší pozornost pro významnost jejich cesty. Autor se zabývá variantami míst, z nichž mudrci mohli přijít a následně míst, kde mohli být pohřbeni. Při hledání odpovědi čerpá mimo jiných i z cestopisných záznamů Marca Pola.

2.2.1.28. *Geographische Namen des Buches Jonas, Florilegium (Melchior de Vogüé), 1909*

Autor pojednává o zeměpisných názvech v biblické knize Jonáš. Roli zde hrají města Ninive, Taršiš a Kaifa (Jafa). Po obecném úvodu, v němž nás upozorňuje na to, že mnoho náboženských míst bylo zničeno nebo přejmenováno, se zabývá otázkami, kde se prorok Jonáš narodil a kde byl pohřben. Na základě úvah nad osobou proroka Jonáše rozvíjí autor teorii o různých místech a uvádí příklady. Pracuje s Písmem a cituje z knihy Královské. Možnosti Jonášova místa narození srovnává s biblickými odkazy a dalšími údaji, na jejichž základě dochází k řešení. Dále pojednává o místech, kde přibližně byl Jonáš polknut rybou, kde proběhlo Jonášovo druhé povolání, kde byl Jonáš vyvržen na břeh. Zabývá se otázkou, jaký je vztah místa, kde byl vyvržen, k městu Ninive. Přidává též etymologii místního názvu Ninive, který spojuje se slovem pro označení ryby v lidovém nářečí. Na závěr konečně hovoří o samotném Ninive a popisuje Jonášův hrob.⁹⁸

2.2.1.29. *Biblické zprávy v různém světle: výklady Sedláčkova starozákonního semináře při theologické fakultě c.k. české univerzity v Praze: Kniha východu Hebreů z Egypta, Vzdělávací knihovna katolická, 1909*

Sedláčkův starozákonní seminář, který proběhl v letním semestru 1909, měl své plody, jimiž byly krátké studentské práce vydané v tomto sborníku.⁹⁹ Tyto příspěvky k výkladu bible se věnují knize Exodus a obsahují některá témata, která se ve své době často na poli biblistiky diskutovala, například textová kritika Pentateuchu a jeho autorství. První kapitola se věnuje biblickému vzdělávání bohoslovců a kněží. Stručně popisuje průběh vzdělávání kleriků v dějinách od počátků církve až dodnes, dále hovoří o vzniku univerzitních seminářů a dostává se k povolení starozákonního semináře na české theologické fakultě. Následující kapitoly se už věnují výkladům knihy Exodus. Sedláček je autorem druhé (Druhá kniha Mojžíšova, Exodus. O jejím kritickém roztřídění.), třetí (Egypt v dobách Exodu) a čtvrté (Cizí zprávy o Izraelitech v Egyptě a o východu jejich) kapitoly. Ostatní kapitoly jsou samostatné práce členů semináře. Jednotlivé statě jsou signovány iniciálami studentů.

⁹⁸ Zpráva o díle a shrnutí obsahu podává ŽÍDEK. *Geographische Namen des Buches Jonas*, napsal Dr. Jaroslav Sedláček, *ČKD* 1910, roč. 51, č. 6, s. 416.

⁹⁹ Recenzováno Ignacem Steinochrem: *Biblické zprávy v různém světle*, *ČKD* 1910, roč. 6, č. Slavorum 3, s. 139–140.

2.2.1.30. *Spisy Kristova soudu před Pilátem, Hlas (St. Louis), 1909*

Článek začíná obecným úvodem o soudních zápisech, který obsahuje názvy a přehled týkající se doby jejich vzniku. Poté se věnuje průběhu Kristova soudu, podvrženým spisům a době vzniku Pilátových listů. Následuje pojednání o překladech podvržených spisů: řecký, arménský, koptský a poslední objevený syrský překlad, který byl vydán v latině pod názvem *Hypomnemata unseries Herrn Jesus Christus*. Dále je popisován obsah spisu a uveden výčet jeho dalších vydání. Nakonec předkládá autor překlad syrského znění Akt Pilátových do češtiny.

2.2.1.31. *Jüdische Erzählungen über Jonas, Die Kultur, 1909 (text nenalezen)*¹⁰⁰

Dílo vypráví židovské příběhy o Jonášovi.

2.2.1.32. *Šalomoun v pověstech lidu východního, Hlas, 1909*

Vyprávění o moudrém Šalomounovi se dostalo do pověstí, bájí a legend skoro všech východních národů. Spojilo se s bájemi perskými, židovskými, indickými, arabskými i řeckými. Sedláček seznamuje s vyprávěními o narození krále Šalomouna, jeho mládí (v němž se již projevovala Šalomounova moudrost a prozíravost v řešení případů neshod) a líčí nejrůznější případy hádek a rozporů, které Šalomoun moudře rozsoudil. Zabývá se také postavou Šalomouna v bibli (u kterých knih mu bylo připisováno autorství a které příběhy v bibli s ním byly spojovány) a postupně vypráví celý Šalomounův život. Poslední příběh pojednává o Šalomounově trůnu, který byl chápán jako obraz trůnu slávy Boží.

2.2.1.33. *Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium: Scriptores Syri: Dionysius bar Šalībī, In apocalypsim, actus et epistulas catholicas (edice syrského textu a latinský překlad), 1909/1910*

Sedláčkova edice výkladu Dionysia Bar-Salibi vyšla jako 101. oddíl ve 2. řadě série *Scriptores Syri*. Edice syrského textu vyšla v roce 1909 v Paříži a latinský překlad o rok později 1910 v Římě. Svazek obsahuje výklad Skutků apoštolů, katolických epištol a Janovy apokalypsy.

2.2.1.34. *Kniha Soudcův, 1910*

V ediční řadě *Výklad knih písma svatého Starého zákona* nakladatelství Dědictví sv. Prokopa, v oddělení I., svazek 1., vyšel Sedláčkovi po 10 letech od vydání výkladu Žalmů výklad a překlad *Knihy Soudcův* s podtitulem: *překlad z vulgáty i z původního*

¹⁰⁰ Zmíněn v PODLAHA, A. Úmrtí, s. 75.

*textu a výklad.*¹⁰¹ Po výkladu žalmů je toto dílo lépe propracované po vizuální stránce a usnadňuje tak orientaci v textu. Verše z Písma jsou zde postaveny vedle sebe, nikoli pod sebou, jak bylo učiněno ve výkladech žalmů. Na prvních stranách jsou uvedena některá příslušná díla k výkladu: texty, filologická pojednání, výklady, časopisy a další literatura převážně zahraniční (francouzská, anglická, německá), ale i díla česká z per Sedláčkových kolegů Zapletala, Musila, Hejčla, Mlčocha. Kniha je rozdělená na úvod, překlad z Vulgáty i hebrejského znění, rozbor, dodatky k dějinám Soudců.

Úvod ke knize Soudců se zabývá vznikem a etymologií jména knihy, obsahem a rozdělením, povahou doby, původem knihy, kým a kdy byla sestavena, letopočty v knize Soudců, povahou původního znění a překlady, výklady knihy Soudců od Órigena až po rok 1906. Pro ukázkou Sedláčkova dělení obsahu knihy Soudců podle událostí, a příběhů osob zde předkládáme výčet kapitol:

1. Izraelští kmenové v Kannanu (Sd 1–2,5)
2. Božská prozřetelnost v dějinách soudců (Sd 2,6–3,6)
3. Othoniel, Aod, Samgar (Sd 3,7–31)
4. Barak a Debora (Sd 4)
5. Debořina píseň (Sd 5)
6. Gedeon (Sd 6–8)
7. Abimelech (Sd 9)
8. Thola a Jair (Sd 10,1–5)
9. Jefte (Sd 10,6–12,7)
10. Abesan, Ahialon a Abdon (Sd 12,8–15)
11. Samson (Sd 13–16)

Dodatky k dějinám soudců jsou rozdělené do dvou kapitol:

12. Michova modla a výprava Danitův (Sd 17–18)
13. Hřích a potrestání Benjaminitův (Sd 19–21)

V závěru autor přikládá i jmenný a věcný rejstřík.

2.2.1.35. *Biblické děje a biblické osoby v pověstech židů a mohamedánů, Vychovatel, 1910–1912*

Autor předkládá sbírku příběhů, pověstí a legend sebraných z pseudoepigrafní židovské a islámské literatury o původu světa a lidstva. Dílo začalo po jednotlivých článcích vycházet už od r. 1906 do r. 1909 v americkém časopise Hlas (St. Louis). Text je v periodiku Hlas volně členěn podle tematických nadpisů jednotlivých příběhů. Autor se zde věnuje pouze příběhům, které se svým dějem týkají postav z knihy Genesis

¹⁰¹ Recenzoval Hejčl, Jan: Kniha Soudcův, Jaroslav Sedláček, *ČKD* 1911, roč. 51, č. 3, s. 291–293; a Nová perla české literatury bohovědné, *Našinec* 1911, roč. 67, č. 88.

a Exodus. V textu vždy autor uvádí, zda je vyprávění ze židovské nebo islámské mimobiblické literatury nebo tradice. Obsah díla, který vycházel v americkém Hlasu, se liší od pozdějšího vydání ve Vychovateli rozdílem několika vyprávěných příběhů navíc: Mohamedánské pověsti o Noemovi a potopě, Mojžíš v Egyptě (obsahuje vyprávění: Mojžíšova smrt, Rány Egyptské, Mojžíš v zemi Midjánské), Mojžíš v pověstech mohamedánů a Šalomoun v pověstech lidu východního. Zbývající obsah, který zde předkládáme, se shoduje v obou vydáních:

Vychovatel z r. 1910: Vyprávění začíná příběhem, který obsahuje výčet sedmy důležitých věcí stvořených před stvořením světa: zákon, pokání, Eden, Gehenna, Stolec slávy boží, svatostánek, mesiášovo jméno. Následuje příběh o písmenech abecedy, o světle, stromu a železu, žárlivosti (o slunci a měsíci), o Adamovi prvním člověku, o jeho těle, o vědomostech a stvoření Evy. Mohamedánské báje o prvních věcech: Adam, had a Eva, o první slze, Báje mohamedánů o Adamově pádě, posvátné stromy, rajský strom v pověstech, smrt Adamova, nebeský ráj. Příběhy prvních lidí: Kain a Ábel (podle židovských pověstí), konec Kainův, obři prvních dob.

Vychovatel z r. 1911: Vyprávění o pokolení z doby potopy, obr Og za doby potopy, lež v Noemově arše, havran a holubice, Noemovi práce, po potopě, Noemova kniha, patriarcha Abraham, Nimrod, Abrahamovo mládí, Abrahamovo pronásledování.

Vychovatel z r. 1912: Abrahamovi ctnosti, Zkáza Sodomy a Lot, Lot v pověstech mohamedánů, sloup Lotovy ženy, synové Abrahámovi, Izák, Abrahamova smrt, alegorický výklad o Abrahamovi, Mojžíš v pověstech židů (narození a mládí), Josef Egyptský v pověstech židů a mohamedánů.

2.2.1.36. *Ahasver či věčný žid, Hlas (St. Louis), 1912*

Po úvodním vysvětlení významu a terminologie pověstí a mýtů následuje vyprávění pověsti, která vychází z biblického příběhu, o věčném židu Ahasverovi: „Když byl Kristus Pán po výslechu u Piláta veden ze soudního domu (pretoria) k ukřižování, tu prý mu vrátný pretoria, jménem Kartafilus (Kalafilus), s opovržením dal pěstí ránu do týlu a řekl posměšně: „Jdi, přec rychleji, Ježíši! Co otálíš?“ Kristus pohleděl naň smutným pohledem a řekl: „Já jdu, a ty budeš čekati až přijdu!“ A dle toho slova, čeká nyní, žije stále, a kdykoliv dosáhne sto let stáří, vrací se do životního stáří a podoby 30 let, jako

byl v době utrpení Kristova.¹⁰² Autor se pokouší o dataci vzniku pověsti a předkládá výčet literatury, která tuto pověst v průběhu dějin zachycovala. Sleduje také vývoj a proměny pověsti. Za pozornost jistě stojí uvedený výčet literatury, z níž autor čerpal, a různé varianty pověsti.

2.2.1.37. *Z arabských povídek a líčení, Hlas (St. Louis), 1913*

Volně podané arabské povídky, které přinášejí ponaučení a obsahují islámskou lidovou moudrost. Seznam povídek: moudrý soudce, chytrý malíř, lstí si zachoval peníze i život, laciné živobytí, o lvu, velbloud, o zajíci, velryba, o kobyilkách, osel, kohout, o vínu, o učiteli, povídka o hrbáčkovi, trpělivost.

2.2.1.38. *Biblické chvalozpěvy nového psaltéria, Eucharistia, 1913*

Sedláček zde pro doplnění podává překlad (podle Vulgáty a z hebrejštiny) a výklad šesti do breviáře nově přidaných biblických chvalozpěvů. Jedná se o chvalozpěvy: Davidův (1 Pa 29,10–13) modlí se v pondělí, Tobiášův (Tób 13,1–10) v úterý, Juditin (Júd 16,15–21) ve středu, Jeremiášův (Jr 31,10–14) ve čtvrtek, Izaiášův (Iz 45,15–26) v pátek, Ježíše Siracha (Sír 36,1–16) v sobotu. Výklad předchozích deseti chvalozpěvů vydal jako součást knihy Výklad posvátných Žalmů. V závěru textu podává výklad Athanasiánského (Atanášova) vyznání víry.

2.2.1.39. *Z povídek východu, Hlas (St. Louis), 1914*

Sbírka východních povídek, která navazuje na předchozí sbírku v článku *Z arabských povídek a líčení* z roku 1912 vyšlých v americkém Hlasu. Autor podává příběhy: Vzácná svědomitost (o poctivém muži), El Chudr (o nesmrtelném člověku, který se napil v Ráji z pramene života, jedl ze stromu života a o jeho činech), smrt a pohřeb proroka Mohameda, šťastné a nešťastné dny u Egyptů (o pověrách, které se vztahovali na jednotlivé dny v roce), víno a hudba (jejich dobrém účinku na člověka), kalifa Omar.

2.2.1.40. *Písmo svaté Nového zákona a částky Pisma svatého Starého Zákona, které církev svatá, učitelka národů, ustanovila za liturgická čtení. Podle překladu Innocence Frencla a Jana Desoldy, 1916 (text nenalezen)*¹⁰³

Msgr František Tichý, děkan v Silver Lake, Minnesota, požádal Sedláčka, aby zpracoval pro americké Čechy vydání Pisma svatého. Sedláček tak učinil podle

¹⁰² SEDLÁČEK, Jaroslav. Ahasver či věčný žid. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 15. března 1912, roč. 39, č. 2278, s. 5; 19. března 1912, roč. 39, č. 2279, s. 2.

¹⁰³ Zmíněn v PODLAHA, A. Úmrtí, s. 75.

překlady Innocence Frencla a Jana Desoldy. Dílo vyšlo v Praze nákladem Msgra Tichého a tiskem tiskárny Spolku sv. Bonifáce.¹⁰⁴

2.2.2. Jazykové učebnice

V této podkapitole stručně představíme tři jazykové učebnice semitských jazyků (hebrejštiny, arabštiny, syrštiny a aramejštiny) a učebnici lingvistiky (teorie jazyka a řeči), které Sedláček v období své pedagogického působení na české teologické fakultě postupně vydal.

2.2.2.1. *Lešon hassefarim – Základové hebrejského jazyka biblického, 1892*

První česká tištěná mluvnice hebrejského jazyka pro studenty teologie, kterou Sedláček napsal v prvním roce své pedagogické činnosti na teologické fakultě. V předmluvě autor hovoří o své snaze vytvořit praktický návod k snadnému učení hebrejštiny. Stručná mluvnice vysvětluje základy hebrejského jazyka s důrazem nevynechat nic podstatného, což vysvětluje, proč se původně zamýšlený malý objem učebnice zvětšil na 224 stran. K výkladu v učebnici autor používá pouze biblické textové příklady. Cvičení nebo biblické čtení vřadil do gramatiky, aby tak student neopomenul procvičit látku. V systému uspořádání gramatiky se autor snaží držet nejnovějších a nejlepších mluvnic své doby, odchyluje se od nich však v časování vzoru sloves tím, že začíná první osobou čísla jednotného, což je u nás obvyklý postup. Jednotlivé lekce jsou označeny očíslovanými paragrafy a látka je rozdělena do tří větších částí.¹⁰⁵ Pro základní přehled zde vypisujeme zkrácený obsah učebnice:

V úvodu § 1 nás autor seznamuje obecně s hebrejským jazykem a písmem.

1. část obsahuje Hláskosloví (abeceda, třídění souhlásek, značky samohlásek, zvláštnosti souhlásek, dělení slabik, a další).
2. část O částech řeči (zájmena, podstatná a přídavná jména, slovesa, částice).
3. část Skladba (slovosled ve větě; opakování slov; shoda jmen; zájmena: osobní, ukazovací, vztažné, tázací, člen; podstatná a přídavná jména: rod, číslo, podmět, akuzativ, genitiv; slovesa: perfektum, imperfektum, infinitiv, participium, slovesa s akuzativem; předložky, citoslovce, hebrejské básnictví a mluvnické rozборы: prvních pět kapitol knihy Genesis, dodatek k biblické četbě).

2.2.2.2. *Al-Kitábu, mluvnice arabského jazyka, 1898*

Dílo navazuje na Sedláčkovu první učebnici hebrejštiny snahou o stručnost a praktičnost při osvojování cizího jazyka. Učebnice arabštiny obsahuje mluvnici

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ Dílo v ČKD recenzovali: VŘEŠŤÁL, Antonín. *Lešon hassefarim. ČKD 1892*, roč. 33, č. 10, s. 618–621; a SOUKUP, Jan N. Sedláček J., *Základové hebrejského jazyka biblického. ČKD 1892*, roč. 33, č. 10, s. 628–630.

spisovného arabského jazyka proloženou různými cvičeními, slovník nejběžněji užívaných slov, Zuhairovu báseň a knihu Al-Ažurrūmíje v původním znění i v překladu. V úvodu mluví autor o jméně a jazyce Arabů a předkládá základní poučení o písmu, samohláskách a přízvuku. Následuje tvarosloví v pořadí: zájmena, slovesa, slabá slovesa, jména, skloňování, číslovky, částice. V dodatku hovoří o prozódii a metru.¹⁰⁶

2.2.2.3. *Výklad z jazyka aramejského a syrského, Praha 1901/02*

Výklad z jazyka aramejského a syrského je ručně psaná učebnice v litografickém vydání. Autor látku rozdělil do dvou dílů. V I. dílu se zabývá nejprve obecným výkladem o syrském jazyku a aramejském nářečí, hovoří o jejich zvláštnotech, rozdílech, písmu, značkách a přízvuku. Poté se věnuje morfologii: zájmena, slovesa, podstatná a přídavná jména, číslovky, předložky, spojky, citoslovce. Celý II. díl je věnován syntaxi, v níž probírá jednotlivé části řeči, slovesa, jména a druhy vět. V závěru autor podává ukázkou přepisu modlitby Trisagion ze syrštiny.

2.2.2.4. *Naše řeč a řeči vůbec (jazyková věda), dle Trombettiho Elementi di Glottologia a jiných nových děl, přesná datace neznámá*

Učebnice nebo spíše jazykovědná příručka, která se zabývá teorií spisovného jazyka a řeči. Sedláček ji sestavil podle Alfreda Trombettiho a jeho díla *Elementi di Glottologia*. Poslední z učebnic, která je dobrým doplňkem ke zbylým třem. Dílo obsahuje úvod o jazyku a jazycích a kapitoly: ústrojí řeči, lidská řeč, původ řeči, citoslovce, číslo jmen, pády, nová slova, různá mínění o původu řeči, jazykozpyt a lidověda, skupiny a rozřídění řečí.

2.2.3. **Sedláčkova hesla ve slovnících teologie**

Sedláček spolupracoval na dvou encyklopedických projektech, jednom českém a jednom zahraničním: 1) stál u dlouholetého vzniku české teologické encyklopedie *Český slovník bohovědný*, který pořádala dvojice Dr. Josef Tumpach a Dr. Antonín Podlaha;¹⁰⁷ 2) současně přispíval ke vzniku biblického slovníku *Dictionnaire de la Bible*,¹⁰⁸ který vycházel v Paříži mezi lety 1895 a 1912 pod vedením Fulcrana Grégoire

¹⁰⁶ Učebnici recenzoval SÝKORA, Jan. Al-Kitabu, Jaroslav Sedláček. *ČKD* 1898, roč. 39, č. 7, s. 450–451.

¹⁰⁷ PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Český slovník bohovědný*. Sv. 1. (A–Bascap). Praha: V. Kotrba, 1912, předmluva.; Oběžník o chystaném vydávání slovníku viz *Český slovník bohovědný*. *ČKD* 1908, roč. 49, č. 5, s. 371.

¹⁰⁸ VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques,*

Vigouroux a byl součástí většího celku *Encyclopédie des sciences ecclésiastiques* (Encyklopedie teologických věd).

2.2.3.1. *Český slovník bohovědný, 1912 a 1916*

Cílem této „teologické encyklopedie“ bylo pojednat o všech tématech, kterými se zabývají teologické vědy. Sedláček byl ke spolupráci přizván pravděpodobně spolu s ostatními teologickými spisovateli a akademiky na počátku roku 1907.¹⁰⁹ Slovník vydávala Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství Václava Kotrby v Praze a jednotlivé sešity začaly vycházet roku 1909. Sedláčkova hesla se týkají většinou biblických věd a objevují se pouze v prvním a druhém dílu slovníku, které vyšly v letech 1912 a 1916. Hesla jsou ve slovníku označena grafonymem: *Sdč.*, *Sčk.*

I. díl (*A – Bascapē*) obsahuje hesla:¹¹⁰

Abdiáš (6–7); Abdon (7–8); abecední žalmy a písně (9); afarsachejští (127); Aggeus, Aggaeus (154–155); Ahia, Ahias (183–184); Ahialon (183–184); Achab (185); Achan (186); Achaz (186–187); Achimelech (188); Achior (188–189); Achis (189); Achitob (189); Ajalon (195); Aram (588–589); aramaismy v Písmě sv. (589–590); aramejšťina (590–591); Bar-Kochba (924–925).

II. díl (*Bascath – církevní rok*) obsahuje hesla:

biblická komise (219); biblické atlasy (221); biblické museum (222); biblické obrazy (222); biblické společnosti (225–227); biblické studium (227–229); biblické školy (229); biblický ústav (229); biblický zeměpis (229–230).

2.2.3.2. *Dictionnaire de la Bible, 1895, 1899, 1903, 1908 a 1912*

V Paříži roku 1912 vyšel jako celek pětisvazkový biblický slovník, který vydal katolický teolog, apologeta a biblista Fulcran Vigouroux za přispění velkého počtu spolupracovníků, k nimž patřil i náš pražský profesor Jaroslav Sedláček. Biblický slovník obsahuje všechna jména a názvy osob, míst, rostlin a zvířat zmíněných v Písmu svatém. Dále se vyjadřuje k otázkám teologické, archeologické, vědecké i kritické povahy vztahujícím se ke Starému i Novému Zákonu a obsahuje též hesla týkající se jak starých, tak moderních exegetů.

scientifiques, critiques relatives a l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes. Tome I–V. Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1895–1912.

¹⁰⁹ PODLAHA, Antonín. Český slovník bohovědný, zpráva o vydání, J. Tumpach a Ant. Podlaha. ČKD 1909, roč. 50, č. 3, s. 243.

¹¹⁰ U všech zde vypsaných hesel je v závorce uvedeno číslo strany.

Seznam Sedláčkových hesel:

I. svazek (A – B): Berounsky, Jan Achille (1627); Blahoslav, Jan (1804)

II. svazek (C – F): Critici Sacri (1119); Croates (versions) de la Sainte Ecriture (1120)

III. svazek (G – K): Dalmatin, Antoine (1212); Dalmatin, Georges (1912–1913); Jeptha (1256); Jepifanij (1256)

IV. svazek (L – PA): Löw, Jehuda (375)

V. svazek (PE – Z) : Slaves (versions) de la Bible (1800–1808)

2.2.4. Cestopisy

Cestopis *Z cesty Palestýnou* z roku 1888 byl Sedláčkovou tištěnou prvotinou. Autor původně vydání cestopisu ani nezamýšlel, ale protože o to byl osobně požádán, připravil pro tisk výtah ze svých zápisů.¹¹¹ Sedláčkův život cestovatele byl od roku 1887, kdy podnikl svou první výpravu do Svaté země, až do pozdního věku průběžně prokládán různými studijními i rekreačními a zdravotními cestami do všech kontinentů, s výjimkou Austrálie. Z důvodu svého vědeckého zaměření nejvíce tíhl k cestám na Východ. Poznávací cesty konal také za účelem shlédnout na vlastní oči to, o čem celý život bádál, četl v odborných knihách a v bibli, a prohloubit tak své vědomosti v oblasti biblického studia Starého Zákona. „Pln nadšení z návštěvy míst, kudy chodil Ježíš, skromně doufá, že tuto milost dokáže ocenit.“¹¹² V Sedláčkově cestopisném díle lze vypočítat jeho zájem nejen o poznání historických a kulturních památek, starých literárních děl a rukopisů, navštěvování míst spojených s biblickými událostmi a životy svatých, ale rovněž o porozumění etnografii a mytologii národů, jejichž země navštívil. Celkem vydal 30 cestopisů. Ne všechny by se ovšem daly takto jednoznačně zařadit. Sedláček mimo klasických cestopisů podával průběžně i krátké cestopisné zprávy z různých mezinárodních vědeckých sjezdů a konferencí. V obsáhlém díle *Pouť do posvátných míst sv. Země a Egypta* se autor pro změnu snažil podat čtenáři cestopisného průvodce. Jeho oblíbenými cestami byly návštěvy míst spojených s životem svatých a z nich vznikaly cestopisy, které bychom nazvali jako poutnické.

2.2.4.1. *Z cesty Palestýnou, Výroční zpráva české pražské reálky, 1888*

Cestopis pojednává o první části Sedláčkovi cesty do Svaté země, kterou absolvoval o prázdninách v létě roku 1887. Popis cesty začíná v Bejrútu, kde čekal týden na loď do Kaiffy (Haifa), a proto se rozhodne navštívit Damašek a shlédnout místo obrácení

¹¹¹ Srov. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Z cesty Palestýnou*. In *Výroční zpráva cis. král. české reálky pražské za školní rok 1888*. Praha: vlastní náklad, 1888, s. 6.

¹¹² Tamtéž, s. 12.

sv. Pavla, které se nachází blízko latinského hřbitova. Po příplutí do Kaiffy putuje na horu Karmel. Poté odjíždí do Nazareta a navštěvuje původní místo obydlí svaté rodiny. Dne 6. srpna na svátek Proměnění Páně absolvuje pouť na horu Tábor, při níž poprvé jede na koni. Následně odjíždí do Jeruzaléma a cestou navštěvuje Síchem (Nablus), kde má možnost si prohlédnout pergamenový svitek samaritánského Pentateuchu. Při pokračování v cestě navštěvuje hrob Josefa Egyptského a Jakubovo pole. V Efraimských horách ve zlodějském údolí (Vádí–Haramieh) musel prokázat odvahu a použít k své obraně zbraň (pistoli), ovšem jen k zastrašení lupičů. Za Betelem navštívil místo, kde patriarcha Jakub na svém útěku k Lábanovi přenocoval na kameni a podle snu nazval místo „Dům Boží“. Sedláčkův hlavní cíl byl Jeruzalém, a tak se ve zbytku vyprávění podrobně věnuje Svatému městu a všem místům, které v něm navštívil: chrám Božího hrobu, Kalvárie, latinský patriarchát; prošel též Křížovou cestu, vyšel na Olivovou horu a Horu Sión a vystoupal na Davidovu věž. Vykoná také menší pouti do Betléma přes zastávku v Ain Kârim a zpět do Jeruzaléma. Po odpočinku se vydává k hrobu Lazara v Betánii a na horu Moria. Vyprávění končí popisem cesty do Jaffy, odkud Sedláček pokračuje dál do Egypta, a krátkým zamyšlením nad poutí do Svaté země.

2.2.4.2. *Castiglione delle Stiviere, rodiště sv. Aloisia, Pastýř duchovní, 1890*

Hagiografický cestopisný článek vypráví o Sedláčkově dlouho plánované pouti do Castiglione, které leží v Lombardii na Severu Itálie, kde se narodil sv. Aloisius. Sedláček měl světce velmi v úctě pro jeho ctnostný život, pokoru, skromnost, hlubokou víru. Z důvodu obavy, že cesta bude náročná, svou návštěvu Sedláček nejprve odkládal, ovšem cestu do Castiglione nakonec líčí jako snadnou a vcelku pohodlnou. Čtenářům popisuje památná místa, která v Castiglione navštívil: chrám Nasaria a Celsia, kde byl sv. Aloisius pokřtěn; místo, kde stál hrad – rodiště sv. Aloisia; chrám sv. Aloisia nacházející se uprostřed města, v němž je uchovávána jako relikvie světcova hlava.

2.2.4.3. *Z památných míst sv. Aloisia, Blahověst, 1891*

Článek doplňuje předchozí autorův popis cesty do Castiglione a předkládá podrobný životopis sv. Aloisia i popis míst a událostí spojených s životem světce.

2.2.4.4. *Jericho, Mrtvé moře, Jordán, Pastýř duchovní, 1891*

Cestopis popisuje Sedláčkovu druhou návštěvu Svaté země v roce 1890. V úvodu autor upozorňuje, že tento cestopis má objasnit některé mylné názory, které mezi lidmi kolovaly o některých místech v Palestině. Putování podél Jordánu k Mrtvému moři

zajímala Sedláčka již při první návštěvě Svaté země, ale všichni, s nimiž o cestě hovořil, ho od návštěvy těchto míst odrazovali. Sedláček se i přes varování před nebezpečími, která na cestě číhají (veliké horko, lupiči, atd.), tentokrát pouští do náročné cesty, přesvědčen, že pokud dodrží všechny zdravotnické zásady, cestu zvládne. Svým putováním po těchto místech Sedláček úspěšně vyvrací mylné domněnky a podává zajímavý popis biblických míst. Na cestu si najal dragomana (průvodce), který zná cestu, místní poměry, opatří jídlo a vše potřebné na cestu. Mimo Jericha navštíví také místo Ježíšova křtu a Džebel Karantal (Hora pokušení). Na cestě dochází k zajímavým zjištěním: po koupeli v mrtvém moři nezahyne; na pouti ho nikdo neoloupí; z Mrtvého moře se nevypařuje sýra; vyhnout se velkým vedrům je možné, cestuje-li člověk buď brzy ráno, nebo k večeru. kde leží poutní místo sv. Jan na horách

2.2.4.5. Z cesty Palestýnou, Pražské večerní noviny, 1891

Krátký cestopis je rozšířeným vyprávěním o některých místech, která Sedláček navštívil při svém pobytu ve Svaté zemi roku 1890. Vypráví podrobněji o pouti, na niž se Sedláček vydal z Jeruzaléma do nedalekého Ain-Kârim, kde leží poutní místo sv. Jan na horách. Toto místo narození sv. Jana Křtitele navštívil pěšky s najatým průvodcem. Dále popisuje cestu a pobyt v Betlémě. Čtenáře zde podrobněji seznamuje s památkami a zajímavostmi, které měl možnost shlédnout. Jeho cesta pak pokračuje dál k mnišskému místu Mar Saba a zpět do Betléma; cestou do Hebronu projíždí údolím Vádí-Urtas se zastávkou u vodních nádrží Šalomounových.

2.2.4.6. Z cesty po Egyptě, Blahověst, 1891

Cestopis líčí cestu do Egypta, kterou z hlediska studia památek shledává autor jako nejzajímavější vůbec. V úvodní kapitole, která představuje zemi Egypt, autor zmiňuje prozatímní nedostatek informací o slávě starého Egypta na vědeckém poli. V Egyptě jsou dochované památky z doby 5000 let př. n. l.: hieroglyfy, pyramidy, chrámy. Navíc zde přes 200 let žil Boží lid. Zdržovala se zde také svatá rodina a egyptské pouště jsou kolébkou mnišství. V další části se autor stručně zabývá geografíí, vodními zdroji, kterým je především Nil, zemědělstvím, etymologií slova Egypt, historií Egypta od nejstarších dob až do současnosti a vše propojuje s událostmi popsanými v bibli. V následující části popisuje průběh návštěvy Káhiry, kde shlédl památky na pobyt sv. Rodiny v Egyptě, hrob čísel, Sfingu, katakomby a prošel Cheopsovu pyramidu. Dále že v Káhirském muzeu – paláci Gízy – shledal jako nejzajímavější královské mumie a křesťanské památky, kterých ovšem nebylo mnoho. Navštívil bludné údolí et-Tih,

lázně v Heluan (léčí plicní onemocnění), pyramidy v Sakkáře, Apisovy hroby, Ti-ho mastabu, v níž lze spatřit výjevy ze života starých Egyptanů.

2.2.4.7. *Svatá Rodina v Egyptě, Časopis katolického duchovenstva, 1891*

Sedláček zde předkládá cestopisný článek, který se snaží dát odpovědi na otázky: Jakou cestou asi putovali Josef s Marií a Ježíšem, když prchali před Herodem? Kde v Egyptě bydleli a kdo vůbec může na tyto otázky odpovědět? Při své poslední cestě do Egypta Sedláček podnikl cestu za poznáním také těchto míst a v článku o nich zpravuje.

Víme, že bible podrobné zprávy o pouti svaté rodiny nezanechává. Autor vychází z tradice Koptů, která je sepsána v knihách Synaxaria (soupis životů svatých, starých památek). Sedláček zde v první části uvádí několik z mnoha koptských legend o Svaté rodině v Egyptě, v další části následuje kritické zamyšlení nad pravdivým základem legend a rozbor míst, které podle legend sv. Rodina navštívila a jaké památky tam zanechala. Autor vychází i z dalších pramenů a spisovatelů.¹¹³ V závěru shrnuje svou teorii o tom, kudy se ubírala cesta sv. Rodiny v Egyptě.

2.2.4.8. *Cesta po Volze, Pražské večerní noviny, 1891*

Cestopis líčí Sedláčkovu výpravu do Ruska v první polovině července roku 1891, kterou začíná u pramene Volhy vyvěrajícího v močálech u obce Volgoverkhovye, v Tverské oblasti. Vlákem dále míří do Moskvy a do Nižního Novgorodu. Navštíví zde hrad Kreml, Pečerský klášter a velký městský bazar. Stavby líčí jako nepěkné a staré, galerie prázdné, při návštěvě divadla jsou se společníkem jedinými diváky, všude hodně prachu, zápach ryb, hluk, a cestou nekončící peripetie s pasem (všude se odevzdává k nahlédnutí a platí se poplatky). Z Nižního Novgorodu vyplouvá parní loď „Amazonka“ po Volze směrem do Kazaně. V Kazani Sedláček navštíví výstavu s názvem „Výstava Povolžská, střední Asie a Sibiřská“. Shlédne vystavené ruské národní kroje, hospodářské předměty, liturgické předměty prozrazující různé pohanské vlivy. Další část výstavy o Kavkazu a Sibiři byla cenná z hlediska etnografického: návštěvník mohl pozorovat podobu a způsoby života Kirgizů, Kamyků, Čuvašů, Mordvínů a dalších národů. V Kazani Sedláček ještě navštíví chrámy, kazaňský Kreml a univerzitu s knihovnou. Odtud se na lodi „Tatiana“ plaví dál směrem do Samary. Na palubě se seznámí s ruským vzdělavcem a přijme od něj pozvání poznat ruský venkovský život ve vesnici Smyšlajevky. Zpočátku si užívá milé pohostinnosti, ale následující den se počíná velmi bujaré veselí a nezřízené oslavy místního svátku, které

¹¹³ Např. Franciscus Quaresmius (italský spisovatel a orientalista (1583–1650).

na něm nezanechají dobrý dojem, a tak další den ujíždí dál po Volze směrem do Saratova a Caricinu (dnes Volgograd), odkud se vydává na další cestu Kavkazem, kterou popisuje v následujícím cestopisu.

2.2.4.9. *Z cesty Kavkazem, Vlast', 1891/92*

Cestopis navazuje na popis cesty po Volze a líčí putování Kavkazem, což byl od počátku cíl této Sedláčkovi cesty po Asii. Chtěl poznat rozmanitost místních národů, seznámit se s kulturou a vidět přírodní krásy horského kraje. Díky Ruské nadvládě v těchto krajích, která upravila cesty a postavila železniční dráhu, se Kavkaz stal dobře přístupným. Sedláček vyjel z Volgogradu železniční dráhou a v Kalači se nalodil na parní loď na řece Don. Zde se otevřela divoká země ruských Kozáků. Plul do Novočerkasku (hlavní město Kozáckého vojska) přes Rostov. Tam přestoupil na vlak a jel směrem do Vladikavkazu. Cestu přerušil návštěvou horských lázní v Pjatigorsku, kde vyvěrají syrné prameny (24°– 36°), a Kislovodsku. Cestou popisuje nejružnější národnosti, kterých je na Kavkaze rozmanitě. Vojenno-gruzíňskou silnicí, která je podle cestovatelů i Sedláčka nejkrásnější a nejpůvabnější z horských přechodů na světě, jel poštovním vozem přes Lars. Tam začínal divoký horský kraj až do Kazbeku. Sedláčkova cesta dál směřuje na jižní svah Kavkazu, kde projíždí městy Pasanauri, Ananúr až do Mccheta, jedno z nejstarších měst v Gruzii a dál do Tiflisu (dnešní Tbilisi). Po shlédnutí tifliských památek, odjíždí po Zakavkazské dráze ke Kaspickému moři, kde popis cesty končí.

2.2.4.10. *Pouť k rouchu Páně v Trevíru, Pražské večerní noviny, 1891*

Cestopisná zpráva nám líčí pouť do Trevíru, na kterou se Sedláček vydal 24. srpna 1891. V úvodní části autor hovoří o důvodu své pouti, účtě k svatým ostatkům a jak ji správně chápat. Biskup Michael Felix vystavil k účtě věřících nejdrahocennější památku Trevírského chrámu: nesešivanou sukni Pána Ježíše. 1. června rozeslal pastýřský list s pozváním uctít tento ostatek, který bude od 20. srpna do 30. září zpřístupněn všem věřícím. List se stal Sedláčkovi pohnutkou pro jeho cestu. Na pouť se vydal s pár společníky (neznáme jejich jména), přičemž cestou navštívili sv. Horu v Příbrami, aby si vyprosili na cestu ochranu u Panny Marie. Navštívili také Bamberk, kde pár dní pobýli, a pak se podél Mohanu přesunuli do Mohuče, Koblence, a nedalekého Angbergu. V druhé části Sedláček popisuje samotnou návštěvu Trevíru. Věnuje se etymologii názvu města, krátkému historickému exkurzu a cíli své cesty: uctění svatého ostatku. Sám Sedláček o pravosti roucha nemá pochybnosti. V třetí části se zabývá

argumenty svědčícími o pravosti či nepravosti roucha a vědecky o něm pojednává. Ve čtvrté části čtenáři předkládá krátký průvodce po Trevírských památkách a okolí města. Cestou zpět popisuje návštěvu Špýru, Heidelbergu, Vircburku a Norimberku.

2.2.4.11. *Z krajů kavkazských, Vlast, 1892/93*

Cestopis je třetím pokračováním vyprávění Sedláčkovi cesty střední Asií a začíná ve městě Baku (Baki) u břehů Kaspického moře. Petrolejové město Baku Sedláčka zaujalo svou obchodní významností: velké bazary se zbožím z Orientu, Evropy a těžba ropy. Sedláček se vydal k naftovým pramenům, aby sledoval vyvěráání a čerpání ropy. V souvislosti s ropou se zmiňuje o místních Pársech – vyznavačích zoroastrismu a tzv. „ctitelích ohně“. Z Baku odjíždí zpět poštovním vlakem do Tiflisu a pak dál k Černému moři. Cestou přes Gori obdivuje krásná letní horská sídla a Kavkazské hory. Cestu vlakem kavkazskými krajinami, při které se setkává s mnoha lidmi různých národností, hodnotí jako nejzajímavější cestu co do krásy krajiny a rozmanitého rázu obyvatel. Ve zbývajících částech cestopisu se Sedláček podrobně věnuje kavkazským národům, kterých je velký počet, a jejich jazykům. Poslední kapitola je krátkou studií o historii, způsobu života, zvycích a politickém uspořádání Kavkazských horalů. V cestopise uvádí některé průvodce, ze kterých cestou po Rusku čerpal informace:

Murray John: Handbook of Travellers in Russia, Poland and Finland, London:1868.

Weidenbaum, E.: Putevoditel po Kavkazu. Tiflis, 1888.

2.2.4.12. *Čenstochova, Meč (obrný kalendář katolický), 1892*

Krátký popis cesty líčí mariánskou pouť do Čenstochovy v Polsku. Chrám Matky Boží Čenstochovské se nachází na „Jasně hoře“ a poutní místo uchovává starý obraz Matky Boží, namalovaný prý rukou sv. Lukáše na cypřišovém dřevě. Součástí článku jsou ilustrace s vyobrazením Čenstochovského chrámu a starého obrazu Bohorodičky.

2.2.4.13. *Ze svatých míst, Pražské večerní noviny, 1892*

Krátký cestopis obsahuje stručný a poutavý popis míst, které autor doporučuje navštívit při pouti do Svaté země. Nejlepším průvodcem je autorovi bible a tohoto průvodce doporučuje i čtenářům. Autor popisuje Jeruzalém, Boží hrob, Golgotu, Křížovou cestu a návštěvu Olivové hory.

2.2.4.14. *Procházka britským museem, Vlast, 1894/95*

V článku autor předkládá čtenářům podrobný popis památek, které si měl možnost prohlédnout v britském muzeu a které souvisí s biblí a biblickými vědami. První

zastávkou byly nejstarší biblické rukopisy. Sedláček zde zhlédl původní latinský překlad bible sv. Jeronýma (Vulgata); opis Viklifovy bible z roku 1397; samaritánský Pentateuch; Alexandrijský kodex obsahující řecké znění Písma svatého; některé knihy podle Pešitty (syřský překlad): Gn, Ex, Nu, Dt. Další částí prohlídky byla Assyrská síň, v níž byly k vidění: popis země Asyrů; výklady o syřském jazyce, písmu a literaturě; obrazy asyrského boha; závaží v podobě lvů popsané aramejským písmem; „Taylor cylinder“ což je šestihranný sloupec obsahující zprávu o výpravách krále Sancheriba a o obležení Jeruzaléma; památky z Ninive; štíty a zbroje. V dalším oddělení, jehož popisu předchází úvod o Babylonské zemi a městech (Eridu, Ur/Muqayr, Uruk), studoval Babylonské památky: babylonské cihly; mezníky k označení hranic pozemku; obrazy s bůžky a znamení Zodiaku; bronzový práh s nápisem z Nebúkadnesarova chrámu v Birs Nimrúd; pečetní válečky (Sedláčka zajímala pečeť Daria Hitsapa – snad ten, který uvrhl Daniela do jámy lvové); válec a bronzovou sošku syna Kudur-Mabuka; kamennou desku s připomínkou obnovy chrámu boha Slunce v Sipparu; cedrové dřevo; obchodní a soukromé smlouvy z období druhé babylonské říše; zábavnou literaturu: báje o původu veškerenstva, chaldejské vypravování o potopě; soukromé desky objasňující život starých Babyloňanů; večerní hymnu k bohu Slunci, jejíž část Sedláček v článku přeložil; deska se zlomkem veliké babylonské kroniky. V Egyptském oddělení navštívil nejprve síň, kde byly vystaveny: nepálené cihly z nilského bahna se slámou; obrazy s vítězícím Ramsesem II.; lampy; předměty vyrobené z papyru; královský trůn se zlatými ozdobami; toaletní věci egyptských žen; vzor egyptského domu z XIX. dynastie; vzor sila; hudebniny; kamenné ozdoby na mumie. Poté ve třetí Egyptské síni zhlédl: dřevěná jha na nošení břemene; bičiky a krátké hůlky dozorců; plátěné obvazy mumii; sošky egyptských bohů; dřevěné skříně na uchovávání obrazů božstva; sandály z palmových listů, papyru, kůže; psací náčiní. Nakonec popisuje obsah druhé a první egyptské síně: vzory loděk; mumie; nádoby; kopie „papyru Ani“ obsahující knihu mrtvých; papyrus královny Mutnetem.

2.2.4.15. *Cestou do Karthaga, Vlast', 1896/97*

Cestopis zaznamenává Sedláčkovu cestu, kterou v roce 1896 podnikl za účelem navštívit sjezd francouzského sdružení pro pokrok věd, jenž se konal v Kartágu v severní Africe. Jeho zájem se v myšlenkách upíná k pohoří Atlas, Tertuliánovi a sv. Augustýnovi, zříceninám starých měst a Saharské poušti. Cestu do Alžíru naplánoval přes Francii. Z přístavu v Marseille vyplul parní loď „Kleber“, která byla

určena pro účastníky Kartaginského sjezdu. Další den připlul do Bône (dnes přístav Annaba) a vydal se k nedalekému městu Hippo. Při prohlídce zřícenin tohoto starého města Sedláček nezapomíná čtenáře seznámit s historií a zajímavostmi místa a přidává krátký výklad o životě sv. Augustina. Další zastávkou bylo město Konstanina, odkud podél řeky Rummel dojel k místu umučení sv. Maria a Jakuba na pahorku Mansura. Do města Biskra na okraji Sahary přijel vlakem a pokračoval dál objevit krásy pouště. Po návratu do Tunisu se 1. dubna zúčastnil oficiálního zahájení sjezdu. Přednášky se nemohly z důvodu nedostatečných prostor konat přímo v Kartágu, a tak se většina přednášek pořádala v Licce Carnot v Tunisu. Po skončení sjezdu, který Sedláček prokládal pečlivou studií města Kartága, jeho památek, návštěvou výstav a muzeí, se vydal na poslední část své cesty po Severní Africe, do islámského Kairouanu – hlavního poutního místa Tuniska, kde poznával místní obyvatele.

2.2.4.16. *XI. sjezd orientalistů v Paříži, Katolické listy, 1897*

Článek byl původně osobním dopisem neznámému K. L., který Sedláček napsal 8. září 1897. V dopise předkládá své myšlenky o sjezdu, dále vyjmenovává významné osoby, jež se sjezdu účastnily, a v krátkosti popisuje průběh setkání.

2.2.4.17. *Pout' do Paray-le-Monial r. 1897, Eucharistia, 1897 (text nenalezen)*¹¹⁴

2.2.4.18. *V poutnických místech La Salette a v Lourdech v r. 1897, Eucharistia, 1898*

Cestopisné vyprávění o pouti, kterou Sedláček na přelomu srpna a září roku 1897 vykonal na dvou mariánských poutních místech ve Francii: v La Salette a Lourdech. V první části autor popisuje cestu a zážitky při pouti francouzských mužů k 50. letému výročí zjevení Panny Marie v La Salette. Ve druhé části se věnuje popisu událostí a zázraků uzdravení nemocných v Lourdech, jichž byl svědkem.

2.2.4.19. *Dvě nejkrásnější místa Škotska, Vlast', 1899/1900*

Autor v úvodu předkládá svůj záměr nezabývat se popisem celé cesty a pobytu ve Skotsku, ale chce čtenářům sdělit pár zajímavostí, které ho při putování Skotskem nejvíce zaujaly. Sedláček se nejprve věnuje popisu hlavního města Edinburgh. Místní obyvatelé jej prý nazývají „moderní Athény“, a to v tom smyslu, že je město centrem klasické vzdělanosti ve Skotsku. Má velký počet vzdělávacích ústavů, muzejních sbírek, vědeckých i studentských ústavů a mnoho jiného. Druhým nejzajímavějším místem je horské město Oban, nacházející se v západní části Skotska a nedaleký ostrov Iona, kde žil a misijně působil sv. Kolumbán – hlasatel křesťanství v 6. st. po Kr. Při popisu

¹¹⁴ Zmíněn v PODLAHA, A. Úmrtí, s. 76.

zajímavostí města Oban předkládá autor v závěru také výčet a krátký exkurz o původu a rozdílech sekt, které se v Anglii vyskytují: Vysoká anglická církev, Evangelická církev Anglie, Anglická sborová církev, Církev Baptistů, Wesleyánští Methodisté, Společnost přátel, Základní škotská církev, Svobodná škotská církev, sjednocená presbyteriánská církev, Welšská kalvínská církev.

2.2.4.20. *Zpráva o V. mezinárodním sjezdu katolických učenců v Mnichově, Vlast', 1900/01*

Zpráva pojednává o cestě na mezinárodní sjezd katolických učenců, který se konal v Mnichově 24. – 28. září 1900, dále o prohlídce města, zahájení sjezdu, významných zúčastněných osobách, organizaci, programu, o jednotlivých sekcích, přednáškách, které Sedláček absolvoval a závěrečných řečích. V úvodu autor hovoří o mezinárodních vědeckých sjezdech obecně. Před zahájením ještě stihl absolvovat prohlídku města a univerzitní knihovny. Sedláček přednostně navštěvoval přednášky v orientální sekci a v druhé části zprávy přehledně zmiňuje i jejich obsah. Témata příspěvků byla: kritika knih Mojžíšových; o porušení znění svatých knih; o přídavcích v Deuteronomiu; poezie a básnická míra poetických částí hebrejské bible; o metru hebrejských knih; přednášky o orientální filologii; o perských vlastních jménech; různé syrské překlady Šalomounovy písně; o znění knihy Ježíše Siracha a další.

2.2.4.21. *XIII. mezinárodní sjezd orientalistů v Hamburku, Vlast', 1902/03*

Zpráva o průběhu 13. mezinárodního sjezdu orientalistů v Hamburku, který se konal od 4. do 10. září 1902. V předmluvě autor hovoří o sjezdech orientalistů a vysvětluje, proč se tento rok koná sjezd orientalistů v Hamburku, ačkoli město nemá žádnou univerzitu. Cestou do Hamburku se Sedláček zastavil v Berlíně, aby si prohlédl egyptské památky, jež se v městě nachází. Ve zbytku zprávy se věnuje popisu samotného sjezdu, jeho přípravám, zahájení, průběhu, zúčastněným osobnostem a výčtu přednášek, které v oddělení semitských jazyků absolvoval. Po vyličení zábavy, kterou pořadatelé připravili pro účastníky sjezdu (jíž se však už Sedláček nezúčastnil), se dovídáme, že si autor svou studijní cestu prodloužil do Holandska, kde v Amsterdamu navštívil muzejní sbírky křesťanského umění. Při zpáteční cestě prohlížel ještě památky Kolína nad Rýnem a výstavu v Düsseldorfu.

2.2.4.22. *Pouť do posvátných míst Svaté země a Egypta, průvodce po svatých místech, 1902*

Obsáhlý cestopis a průvodce zároveň je shrnutím dosavadních Sedláčkových cestopisů s touto tematikou, které vyšly v předchozích letech v různých periodících, do

jednoho díla.¹¹⁵ V úvodu autor doporučuje vykonat do Svaté země duchovní pouť s nějakým dobrým úmyslem, nevydávat se na pouhý turistický výlet, a pro tento účel předává čtenářům své bohaté zkušenosti a popisuje podrobně, co lze od těchto zajímavých míst i od jejich obyvatel čekat. Cestopis začíná autorovou předmluvou a následně je rozčleněn do kapitol, kterých je celkem 28. V závěrečném dodatku přidává text pobožnosti ke křížové cestě v Jeruzalémě. Vzhledem k významu tohoto díla zde pro orientaci předkládáme úplný seznam kapitol:

1. Připomenutí o cestování na východě – obsahuje rady před začátkem cesty: ve které roční době vyrazit na pouť, jak dlouho trvá cesta, výlohy, peníze, cestovní pas, celní úřady, dopravní prostředky, péče o zdraví.
2. Z Prahy do Cařihradu popisuje první část cesty do Svaté země.
3. Soluň – obsahuje přehledný popis přímé cesty do Soluně.
4. Z Cařihradu na Karmel
5. Svatá Země
6. Karmel a Nazaret
7. Hora Tábor
8. Tiberias, Genezaretské jezero, cesta do Jaffy
9. Jaffa, cesta do Jeruzaléma
10. Svaté město, dějiny a poloha Jeruzaléma
11. Křížová cesta jednotlivá zastavení
12. Chrám Božího hrobu
13. Olivetská hora, Bethanie
14. Betlém, Hebron
15. Hora Moria, Háram-eš-šerif
16. Jericho, Mrtvé moře, Jordán
17. Údolí Josafat, Zed' stesků
18. Ain Kârim
19. Sion
20. Jeskyně a hroby u Jeruzaléma, Emauzy
21. Odjezd z Jeruzaléma
22. Egypt, Port-Said a Suez
23. Kahýra, některé mešity, mohamedánské průvody
24. Pyramidy a Egyptské museum v Gize
25. Heluan a pyramidy v Sakkára
26. Starokřesťanské památky v Kahýře a v Egyptě
27. Cesta do horního Egypta
28. Alexandrie a návrat do vlasti

¹¹⁵ Zpráva o vydaném díle: Pout' do posvátných míst svaté země a Egypta. *ČKD* 1902, roč. 33, č. 3, s. 216.

2.2.4.23. *Cesta na Sibiř a v Sibiři, Vlast, 1902/03*

Cestopis pojednává o cestě na Sibiř do Irkutska, kterou Sedláček vykonal o prázdninách v červenci roku 1901. Autor na začátku předkládá všeobecné poznámkami o Sibiři: o rozloze území, dějinách Sibiře a národech. Další kapitoly se věnují popisu cesty na Sibiř a po Sibiři. Sedláček cestoval vlakem z Prahy přes Lvov do Kyjeva, kde poznal krásy Kijevské lávry.¹¹⁶ Další zastávku v Moskvě využil opět k prohlídce, tentokrát Sergijevské lávry. Odtud se pak vydal na osmidenní cestu vlakem, jejíž průběh podrobně líčí v páté kapitole, po nedávno dokončené sibiřské železniční dráze do Irkutska, které se nachází poblíž jezera Bajkal. Ve městě Irkutsk, které bylo Sedláčkovým cílem, navštívil poutní místo – chrám sv. Innokentije. V závěru ještě stručně popisuje cestu po Volze ze Samary do Caricina (Volgogradu).

2.2.4.24. *V ruském Turkestánu r. 1903, Vlast, 1903/04*

Cestopis vypráví o cestě ruským Turkestánem,¹¹⁷ kterou Sedláček podnikl o velikonočních prázdninách na konci března roku 1903. Cestopis se skládá ze čtyř kapitol popisujících některá místa a úseky cesty, jež Sedláček procestoval. Důvodem Sedláčkovi návštěvy těchto míst jsou tentokrát především staré památky a zříceniny měst a staveb ze starých dob. Popis cesty začíná v první kapitole nepříjemnou plavbou z Baku (Baki) do Krasnovodska (Türkmenbaşy) a dál vlakem do stepí střední Asie přes Geok-Tepe (Gökdepe) do Samarkandu. V Samarkandu navštívil hrobku dobyvatele Tamerlana s názvem Gur-Emir, pomníky Šach-Sinda (Shah-i-Zinda) a zříceniny města Marakanda. Zvláště zajímavě hodnotí Sedláček zničené město Andižan (Andizhan). V druhé kapitole popisuje podrobně město Buchara (Bukhara) a v kapitole třetí hovoří o cestě ruským Arménskem. Z Tiflisu v Arménii se vydal vlakem také do Ečmiadzinu (Ecmiadzin) a cestou obdivuje pohoří Ararat. Čtvrtá kapitola je věnována pobytu v Sevastopolu a průzkumu nejbližšího okolí na Krymu, kam příplul lodí z Batumi. Navštívil zde muzeum, starou Korsuň – zbytky starobylého města Chersonésu – a nedaleké mrtvé město Čufut-kale. Vyprávění končí jízdou vlakem, prohlídkou města Bachčisaraj a zpáteční cestou lodí do Oděsy.

2.2.4.25. *V severní Americe r. 1904, Vlast, 1906*

Sedláček tento poslední cestopis¹¹⁸ sepsal až po návratu z cesty po Severní Americe a Mexiku. Pojednává v něm nejprve o průběhu plavby lodí z Anglie na Americký

¹¹⁶ Lávra je název pro klášterní komplex.

¹¹⁷ Oblast dnešních států Kazachstán, Uzbekistán, Turkmenistán, Kyrgyzstán, Tádžikistán.

¹¹⁸ Krátké cestopisné zprávy, které vydal v dalších letech, nepopisují žádné nové cesty.

kontinent. Dále líčí svůj první pobyt v New Yorku – seznamuje se s velkým městem a obdivuje životní styl místních obyvatel. Po New Yorku podniká nejrůznější procházky a navštěvuje místní chrámy, jezdí po vyvýšené dráze, prohlédne si Kolumbijskou univerzitu a dovídá se, jak fungují studentské kluby a jak bydlí bohatí i chudí. Poté míří do Buffala k Niagarským vodopádům. Plánovanou cestu do San Franciska vykoná po severnějších tratích vlakem a zpět do New Yorku se vrací po jižních tratích přes Mexiko. Cestou na západ navštíví Chicago, nedaleké Milwaukee a katolickou univerzitu Notre Dame du Lac. Následně odjíždí vlakem do Puebla v Coloradu a zastavuje se v lázeňském místě Colorado Springs. Cesta pokračuje do Salt Lake City, města Mormonů, u solného jezera ve státu Utah. Další kapitoly popisují San Francisco a některá místa Kalifornie. Ze Santa Barbara odjíždí do Los Angeles, kde je svědkem osadní slavnosti ve františkánském chrámě sv. Josefa. Zpáteční cestu vykoná přes Phoenix v Arizoně a El Paso v Texasu. Navštíví také Mariánské poutní místo Guadalupe nedaleko El Pasa a poté zamíří do Amecameca pod sopku Popocatepetl. V závěru kapitoly o Mexiku připojuje i notový záznam mexické národní hymny „La Golondrina“. Následující část je věnována městu St. Louis v Missouri, které Sedláček navštívil také za účelem zhlédnutí světové výstavy s názvem: „Louisiana Purchase“. Výstava připomínala odevzdání Louisiany Spojeným státům. Poslední zastávkou je hlavní město vlády USA – Washington. Z New Yorku se za doprovodu několika českých společníků, kteří se vrací z cest zpět do Čech, plaví přes Atlantský oceán zpět do Evropy.

2.2.4.26. *Popis některých předmětů kultu v národním muzeu ve Washingtoně, Hlas (St. Louis), 1905*

Článek popisuje pět historických předmětů uložených v národním muzeu ve Washingtonu. Muzeum Sedláček navštívil roku 1904 při své cestě po Americe. Předměty souvisí se slavením židovských svátků, jejichž podrobný popis slavení přidává autor ke každému z nich. V muzeu je vystavena tabulka Omer se žalmem 66 používaná při slavení svátku týdnů. Dále záclona stánku užívaná k zakrytí vchodu do stánku, k níž váže popis svátku stánků. Též hudební nástroj šofar (roh), na který se troubí při slavení nového roku. A konečně svítilna na chanuku společně s několika pergamenovými svitky knihy Ester. Při výkladu jednotlivých židovských svátků autor zároveň popisuje i další kultovní předměty a zvyky.

2.2.4.27. *O české lidové pouti do Svaté země r. 1908, Čech, 1908*

Krátká zpráva o organizaci a cestě na první českou lidovou pouť do Svaté země, která se konala od 23. září do 14. Října roku 1908. Autor nejprve hovoří o historii lidových poutí: kdy se začali konat a kdo byli jejich první organizátoři. Článek má být pozvánkou, povzbuzením a doporučením široké katolické veřejnosti k účasti na této pouti.

2.2.4.28. *Pouti Palestinské staré a nové doby, Čech, 1908*

Článek navazuje na předchozí a hovoří obecně o poutích, které se do Jeruzaléma konaly a konají. Nejprve se věnuje výkladu o počátcích těchto poutí, pak popisuje poutě v období Velikonoc.

2.2.4.29. *Vědecké zkoumání Palestiny, Čech, 1908*

V souvislosti s plánovanou první českou poutí do Svaté Země podává autor v této zprávě stručný přehled o stavu archeologického, zeměpisného a historického bádání ve Svaté zemi. Součástí článku je výčet společností a badatelů, kteří se na výzkumech ve Svaté zemi podíleli a podílejí.

2.2.4.30. *Zprávy poutníků prvního tisíciletí, Čech, 1908*

Článek obsahuje zprávu pro zájemce, kteří se budou chtít účastnit české pouti do Svaté země. Hovoří o možnostech snadnějšího cestování, než jak tomu bylo dříve. Hovoří o náročnějších úsecích, které jsou již díky cestovním společnostem bezpečnější a méně překvapivé a náročné. V druhé části nám předkládá výčet poutníků Palestinou prvního tisíciletí, kteří o své pouti zanechali nějaké záznamy nebo částečné zprávy.

2.2.5. Ostatní díla s různorodou tematikou

Bádání ukázalo, že Sedláček se nezabýval pouze biblistikou, ale také dalšími tématy, v rámci nichž však publikoval nepravidelně a zřídka. Tyto texty vycházely spíše jako doplněk nebo zajímavost k hlavnímu tématu. Věnují se příběhům ze života svatých, východní liturgii, islámské výuce, uzavření manželství či numismatice z hlediska vlivu náboženství.

2.2.5.1. *P. Damian, apoštol malomocných, Večerní zábavy, 1890 (text nenalezen)*¹¹⁹

Autor sepsal podle francouzského originálu životopis P. Damiána, který se věnoval péči o malomocné, čímž si vysloužil přezdívku „apoštol malomocných“.

¹¹⁹ Zmíněn v PODLAHA, A. Úmrtí, s. 76.

2.2.5.2. *Velikonoční slavnost Katolických Koptů v Kahýře, Blahověst, 1891*

Autor článku popisuje průběh Velikonočního obřadu na Bílou sobotu, kterého se osobně zúčastnil ve společenství katolických koptů. Popisuje, ale nevysvětluje všechny úkony při bohoslužbě, a nechává čtenáře pouze nahlédnout do místních zvyků a lidové zbožnosti koptů.

2.2.5.3. *O přivolení ku sňatku manželskému, Časopis katolického duchovenstva, 1892*

Článek je zlomek Sedláčkovi disertační práce „Quid est parochi quoad matrimonia invalida?“ z roku 1889 a zabývá se církevně-právní tematikou. Je to Sedláčkovo jediné dílo z tohoto oboru. Na příkladu novomanželů heretika Tita a katoličky Káji, kteří uzavřeli sňatek z Kájiny strany bez řádného zřetelného souhlasu, a to s úmyslem, aby bylo manželství neplatné, se Sedláček podrobně zabývá otázkou: Byl při zmíněném sňatku dán dostatečný souhlas k uzavření platného manželství, či nikoli? Jakého je tedy třeba souhlasu k uzavření platného manželství?

2.2.5.4. *Východní liturgie mešní, Rádce duchovní, 1894*

Odborný liturgický článek představující východní křesťanskou liturgii konce 19. století. V úvodu se autor zabývá obecným vysvětlením toho, co je liturgie, jak vznikla, jak vypadala v prvních dobách, proč jsou liturgie rozdílné a jaké podoby liturgie existují. Odtud přechází k druhé části, v níž se věnuje srovnání liturgií vzešlých od sv. Jana Zlatoústého a od sv. Jakuba. Obě hlavní liturgie Východu jsou si v mnohém podobné a v porovnání se západní liturgií mají nezanedbatelné množství významných a pěkných prvků. Nejprve začíná popisem mešních nádob, pak následují liturgická roucha a způsob modliteb. V ostatních kapitolách předkládá průběh obětování, čtení z Písma, přípravy oltáře, vyznání víry, proměňování, konsekrace, svaté přijímání duchovních, přijímání lidu – to vše vždy ve srovnání obou liturgií.

2.2.5.5. *Místo zesnutí Panny Marie v Jeruzalémě, Katolické listy, 1899*

Německý císař věnoval katolíkům své říše pozemek na hoře Sión, podle tradice nazývaný „Místo zesnutí Panny Marie“, a v kontextu této události se Sedláček v krátkém článku zabývá otázkami: Je toto místo oním posvátným místem úmrtí Panny Marie? Zemřela Panna Maria v Jeruzalémě, nebo jak jiné tradice tvrdí v okolí Efezu, anebo byla vzata na nebesa? Autor čerpá z článku francouzského biblisty Paula

Séjourné, který vyšel roku 1899 v periodiku *Revue biblique* pod názvem: *Le lieu de la dormition de la Très Sainte Vierge*.¹²⁰

2.2.5.6. *Pout' sv. Heleny do Jeruzaléma, Čech, 1908*

Zpráva podává stručný životopis svaté Heleny, v němž se autor zaměřuje na vyprávění o její pouti do Jeruzaléma a péči o svatá místa, kterou spolu se svým synem Konstantinem věnovali převážně zvelebení Jeruzaléma.

2.2.5.7. *Vysoká škola arabská, Katolík (Chicago), 1909*

Článek začíná pojednáním o kultuře islámských zemí. Autor se pak dále věnuje dějinám islámské kultury, výčtu center vzdělanosti a podrobně se zastavuje u města Káhiry, kde sídlí stará islámská univerzita Al-Azhar, která už po tisíciletí vyučuje islámské náboženství. Sedláček pokračuje výkladem dějin školy Al-Azhar a popisem průběhu výuky, jehož se autor pravděpodobně také sám účastnil při jedné ze svých návštěv Egypta. Popisuje zvyky školy, její řád a fungování, průběh zkoušek, příjmy univerzity, harmonogram dne, obsah studia, způsoby výuky, uplatnění absolventů a v závěru se věnuje některým studijním předpisům, výuce Koránu a jeho výkladům. Na samý konec připojuje i do češtiny přeložený text: Ižáza vydaný Abd-el Kadirem el-Fasim.

2.2.5.8. *Ražené peníze a náboženství, Hlas (St. Louis), 1912*

Tématem článku je poměr náboženství k ražení peněz a tvaru mincí, a to v tom smyslu, jak náboženství a víra ovlivňovaly vzhled mincí na rozličných místech a v různých dobách. Autor začíná od prvně ražených mincí v pohanském a křesťanském prostředí a podává zajímavý přehled hesel, krátkých vět, jmen významných osob, významných situací, které byly vyraženy na mincích nejrozličnějších vladařů a dob. V závěru se autor zmiňuje o pokračování článku, jenž by se měl věnovat muslimským mincím. Text se nepodařilo dohledat.

¹²⁰ SÉJOURNÉ, Paul. Le lieu de la dormition de la Très Sainte Vierge. *Revue biblique* 1899, roč. 8, č. 1, s. 141–144.

2.2.5.9. *O svěcení u katolických Syrů dle Abulfaradže a patriarchy Michala (text nenalezen)*¹²¹

2.2.5.10. *St. Joseph-Priesterverein in Görz, Meran und Ika 1876–1906 (text nenalezen)*¹²²

Víme pouze, že při ozdravných pobytech v zahraničí navštěvoval Sedláček léčebné ústavy pod správou kněžského spolku sv. Josefa a tento spis vydal v Gorici k třicetiletému výročí ústavů.

2.2.6. Sedláčkovy recenze

Sedláček publikoval recenze převážně v *Časopise katolického duchovenstva*, pak také ve *Vlasti* a v rakouském periodiku *Reichspost*. Zde předložené recenze jsou součástí přílohy č. 3 – DVD: Dílo Jaroslava Sedláčka.

1. Józef Bilczewskiego: Archeologia chrześcijańska wobec Kościoła i dogmatu, *ČKD*, 1891
2. Grigoriya Jeronomacha: Trjetije velikoje blagověstničeskoje putešestvije Svjatago Apostola Pavla, *ČKD*, 1893
3. Dr. Michael Napotnik: Sveti Pavel, apostol světa in učitelj narodov, *ČKD*, 1893
4. Pavel Haupt a kol.: The sacred Books of the Old Testament, kritické vydání hebrejského textu, *ČKD*, 1895
5. Dr. Flöring: Das alte Testament imevangelischen Religionsunterricht, *ČKD*, 1896
6. Fr. Vinc. Zapletal O. Praed: Der Totemismus und die Religion Israels. Ein Beitrag zur Religionswissenschaft ud zur Erklärung des alten Testaments von, *ČKD*, 1901
7. Jan Habenicht: Dějiny Čechův amerických, *Vlast'*, 1904
8. Kondakov: Iter archaeologicum per Syriam et Palaestinam (Archeologičeskoe putešestvije po Sirii i Palestině), *ČKD*, 1905

Recenze publikované v rakouském křesťanském deníku *Reichspost* nebyly nalezeny.¹²³

¹²¹ Zmíněn v FILIPI, Josef Jaroslav et al. *Národní album: sbírka podobizen a životopisů českých lidí prací a snahami vynikajících i zasloužilých*. Praha: Jos. R. Vilímek, [1899], s. 95–97.

¹²² Zmíněn v PODLAHA, A. Úmrtí, s. 75.

¹²³ Zmíněno v NA. Fond MKV: Osobní složka J. Sedláčka. Časopis je přístupný online na internetových stránkách <http://anno.onb.ac.at/cgi-content/anno?apm=0&aid=rpt>.

Závěr

V představení života a díla Jaroslava Sedláčka jsme se dostali na závěr. Cílem práce bylo předložit jeho kritický životopis, vypracovat kompletní bibliografii a stručně představit obsah díla. Pokusíme se o rekapitulaci a zhodnocení práce. Předložíme zde i charakteristiku Sedláčkovy osoby a některé podněty pro další bádání.

I přes nedostatek informací a materiálů, které by objasnily Sedláčkův život hlouběji, se nám podařilo sestavit ucelený životopis, který zde předkládáme v první kapitole v pěti životních etapách: první etapa 1.1. Dětství a studium přináší nové poznatky o Sedláčkově rodině, základních, gymnaziálních a vysokoškolských studiích. V druhé etapě 1.2. Působení v duchovní správě se snažíme uspořádat místa Sedláčkova působení v pastoraci a předkládáme informace k jeho ordinaci. Třetí etapa 1.3. Pedagogické působení na české teologické fakultě je nejobsáhlejší kapitola a představuje Sedláčka jako pedagoga, zachycuje jeho kariérní postup a vědeckou činnost. Čtvrtá etapa 1.4. Zahraniční cesty a konference nám líčí Sedláčka jako odvážného cestovatele a neúnavného badatele. Poslední etapa 1.5. Závěrečná etapa života shrnuje jeho poslední okamžiky. I přes veškeré snahy o předložení co nejkompletnější biografie se stále objevují světlá místa obzvláště z období dětství, mládí, studií na teologické fakultě ve Vídni (1877–1879) a v posledních zhruba deseti letech jeho života. Také jsme nic nevybádali ohledně iniciály „V.“, která se objevuje v jeho jméně na titulních stranách některých jeho děl.

Dále jsme ve druhé kapitole předložili Sedláčkovu dílo ve dvou krocích: kapitola 2.1. obecně shrnuje Sedláčkovu bibliografii a je stručným úvodem ke kapitole 2.2., v níž předkládáme obsah díla seřazený v rámci šesti tematických okruhů: 2.2.1. Práce z biblistiky, 2.2.2. Jazykové učebnice, 2.2.3. Sedláčkova hesla ve slovnících teologie, 2.2.4. Cestopisy, 2.2.5. Ostatní díla s různorodou tematikou (liturgika, východní mimobiblická literatura, hagiografie, numismatika), 2.2.6. Sedláčkovy recenze.

Při studiu života a díla se nám před zraky rýsoval také Sedláčkův charakter zejména díky zpracovávání vzpomínek jeho kolegů a studentů, studiu jeho cestopisů a záznamu Pamětní knihy teologické fakulty. Zde se krátce pokusíme předložit některé naše postřehy. Nemohli jsme si nevšimnout několika životních paradoxů a některých rozporných projevů jeho charakteru. Ačkoli byl jediné dítě manželů Sedláčkových, opustil rodné Hostomice a vydal se na kněžskou a vědeckou dráhu. Sedláček, ač vynikal

určitou zdatností v sociálních interakcích zejména ve vztahu ke studentům, mezi nimiž byl jako pedagog velmi oblíbený, na druhou stranu nenalezl v profesorském sboru vždy pochopení a podporu pro svou činnost a vědecký zápal. V chování se projevoval spíše jako tichý, nekonfliktní, skromný a citlivý člověk, zároveň byl pevný v názorech a ustupovat pro něj nebylo vždy snadné. I přes své chatrné zdraví a pohybové omezení po amputaci jedné nohy strávil většinu svého života neúnavným cestováním zejména do zemí blízkého východu, kam ho vedla láska k Písmu svatému a zájem o hlubší studium orientalistiky. V Sedláčkově osobní spiritualitě hrála velkou roli úcta ke svatým a při návštěvách posvátných míst hluboce prožíval tajemství Kristova života.

Sedláček po sobě zanechal pečlivou vědeckou práci a jistě tím ve své době významně přispěl české biblické literatuře. Dosáhl také zahraničního uznání a respektu. Ve svých exegetických pracích používal historickou metodu. Při svých překladech Starého zákona sice vycházel z oficiálního textu latinské Vulgáty, ale zároveň vždy uváděl i překlad z hebrejského originálu. Jeho studium východních reálií, biblické historie, etnografie, biblické archeologie, biblické paleografie a jiných pomocných věd zvyšovalo vědeckou kvalitu jeho prací.

Na závěr bychom zde v návaznosti na výše řečené chtěli předložit návrh možnosti dalšího bádání, které by mohlo pokračovat podrobnější teologickou analýzou Sedláčkova díla v kontextu doby na přelomu 19. a 20. století, kdy se postupně, přes prvotní nepřijetí církevním magisteriem, začala v katolické biblické exegezi pomalu prosazovat historickokritická metoda.

Seznam použitých zkratk

CDČT	Centrum dějin české teologie (badatelské centrum při KTF UK v Praze)
CIC	Kodex kanonického práva
CSCO	Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium
ČKD	Časopis katolického duchovenstva
KČSN	Královská česká společnost nauk

Bibliografie Jaroslava Sedláčka

Níže uvedený soupis bibliografie obsahuje soupis monografií, skript a všech nalezených článků v českých i zahraničních periodikách. U soupisu monografií si troufáme tvrdit, že je kompletní. U drobnějších článků v periodikách tuzemských i zahraničních se toto s jistotou tvrdit neodvažujeme. Zvláště od roku 1907 jsme začali objevovat články neuvedené v soupisech Sedláčkovy bibliografie. Snažili jsme se projít většinu dostupných ročníků katolických periodik, o nichž jsme věděli, že do nich Sedláček publikoval. Autorovo důsledné uvádění jména u svých děl nám práci usnadňovalo, ale je možné, že některé články unikly naší pozornosti.

V rámci daného roku jsou díla řazena abecedně. Články, které vycházely během několika let, jsou zařazeny do roku, kdy vyšla jejich první část. Na závěr uvádíme díla, jejichž dataci neznáme.

1888

Z cesty Palestýnou. In *Výroční zpráva cis. král. české reálky pražské za školní rok 1888*. Praha: vlastní náklad, 1888, s. 1–35.

1890

Castiglione delle Stiviere, rodiště sv. Aloisia. *Pastýř duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1890, roč. 10, č. 5, s. 294–296; č. 6, s. 364–365.

P. Damian, apoštol malomocných. Edice Zábavy večerní. Text nenalezen.

1891

Cesta po Volze. *Pražské večerní noviny* 14. února 1891, roč. 5, č. 19, s. 1–3; 14. února 1891, roč. 5, č. 19, s. 1–3; 24. února 1891, roč. 5, č. 23, s. 1; 28. února 1891, roč. 5, č. 25, s. 1–2; 3. března 1891, roč. 5, č. 26, s. 1–2; 5. března 1891, roč. 5, č. 27, s. 1; 7. března 1891, roč. 5, č. 28, s. 1–2; 10. března 1891, roč. 5, č. 29, s. 1–2; 12. března 1891, roč. 5, č. 30, s. 1; 14. března 1891, roč. 5, č. 31, s. 1; 21. března 1891, roč. 5, č. 34, s. 1; 26. března 1891, roč. 5, č. 36, s. 1–2.

Jericho, Mrtvé moře, Jordán. *Pastýř duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1891, roč. 11, č. 7, s. 426–430; č. 8, s. 491–494; č. 9, s. 555–557.

Józef Bilczewskiego: Archeologia chrześcijańska wobec Kościoła i dogmatu. *Časopis katolického duchovenstva* 1891, roč. 32, č. 5, s. 312–314.

Mluvnice hebrejského jazyka biblického. Praha: s.n., 1891.

Mlýny na východě. *Blahověst: Hlasy Katolické* 1891, roč. 41, s. 366–367.

Pouť k rouchu Páně v Trevíru. *Pražské večerní noviny* 10. září 1891, roč. 4, č. 104, s. 1–2; 12. září 1891, roč. 4, č. 105, s. 1–2; 17. září 1891, roč. 4, č. 107, s. 1–2.

Příprava chleba na východě. *Blahověst: Hlasy Katolické* 1891, roč. 41, s. 235–236.

Svatá Rodina v Egyptě. *Časopis katolického duchovenstva* 1891, roč. 32, č. 4, s. 215–238.

Sedmidenní mlčení přátel Jobových. *Blahověst: Hlasy Katolické* 1891, roč. 41, s. 233.

Velikonoční slavnost katolických Koptů v Kahýře. *Blahověst: Hlasy Katolické* 1891, roč. 41, s. 363–364.

Z cesty Kavkazem. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1891/1892, roč. 8, s. 268–274, 371–379, 447–454, 701–705, 888–892.

Z cesty Palestýnou. *Pražské večerní noviny* 1891. Text nenalezen.

Z cesty po Egyptě. *Blahověst: Hlasy Katolické* 1891, roč. 41, s. 443–445, 507–508, 521–522, 538–540, 556–558, 571–574.

Z památných míst sv. Aloisia. *Blahověst: Hlasy Katolické* 1891, roč. 41, s. 265–269.

1892

Čenstochova: světoznámé poutní místo Mariánské v Polsku. *Meč: obranný kalendář katolický na přestupný rok 1892* 1892, roč. 2, s. 1–3.

Lešon hassefarim: Základové hebrejského jazyka biblického obsahující českou mluvnici hebrejského jazyka biblického, četná cvičení mluvnicky rozebraná i vyložená a mluvnický rozbor prvních pěti hlav knihy Genesis. Praha: Knihotiskárna B. Stýbla, [1892].

O přivolení ku sňatku manželskému. *Časopis katolického duchovenstva* 1892, roč. 33, č. 7, s. 385–394.

Z krajů kavkazských. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1892/1893, roč. 9, s. 349–355, 441–445, 559–562, 642–647.

Ze svatých míst. *Pražské večerní noviny* 30. dubna 1892, roč. 5, č. 52, s. 1; 3. května 1892, roč. 5, č. 53, s. 1.

1893

Dr. Michael Napotnik: Sveti Pavel, apostol světa in učitelj narodov. *Časopis katolického duchovenstva* 1893, roč. 34, č. 3, s. 190–192.

Grigorija Jeronomacha: Trjetije velikoje blagověstničeskoje putešestvije Svjatago Apostola Pavla. *Časopis katolického duchovenstva* 1893, roč. 34, č. 2, s. 128.

Knihá Henochova: Zpráva o zlomku řeckém nalezeném r. 1886. *Časopis katolického duchovenstva* 1893, roč. 34, č. 10, s. 622–627.

1894

Jáma lví. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1894, roč. 1, č. 2, s. 135–136.

Obětování cizího ohně. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1894, roč. 1, č. 12, s. 854–855.

Procházka britským museem. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1894/1895, roč. 11, č. 6, s. 508–515; č. 7, s. 619–622; č. 8, s. 729–734; č. 9, s. 806–808; č. 10, s. 892–896; č. 12, s. 1148–1152.

Ur Chaldejských. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1894, roč. 1, č. 10, s. 716–717.

Voda k oběti Eliášově na Karmélu. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1894, roč. 1, č. 10, s. 717–718.

Východní liturgie mešní. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1894, roč. 1, č. 2, s. 140–142; č. 3, s. 222–223; č. 4, s. 305–306; č. 5, s. 378–379; č. 7, s. 516–517; č. 9, s. 663–664; č. 10, s. 721–723; č. 11, s. 797–799; č. 12, s. 857–859.

1895

Berounsky, Jan Achille. In VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques, scientifiques, critiques relatives a l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes*. Tome I (A – B). Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1895, s.1627.

Blahoslav, Jan. In *Tamtéž*, s. 1804.

Chaldejské báje: O původu veškrenstva. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1895, roč. 2, č. 1. s. 55–58; č. 2. s. 136–138; č. 3. s. 207–209; č. 4. s. 279–280.

Pavel Haupt a kol.: The sacred Books of the Old Testament, kritické vydání hebrejského textu. *Časopis katolického duchovenstva* 1895, roč. 36, č. 4, s. 253–256.

1896

Cestou do Karthaga. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1896/1897, roč. 13, s. 337–341, 418–425, 557–563, 637–640.

Dr. Flöring: Das alte Testament imevangelischen Religionsunterricht. *Časopis katolického duchovenstva* 1896, roč. 37, č. 8, s. 510–512.

Neue Pilatusakten Besprochen und übersetzt. Rundschau: Vetter in der Litter, 1896.

1897

XI. sjezd orientalistů v Paříži (1897). *Katolické listy* 14. září 1897, roč. 1, č. 255, s. 1–2.

Eine Reise nach Karthago. Wien: vlastní náklad, 1897.

Kann man in der alten biblical Literatur von Dialekten sprechen?. Text nenalezen.

Pouť do Paray-le-Monial r. 1897. *Eucharistia* 1897. Text nenalezen.

Ze sjezdů ve Frýburce a v Paříži: O nově objeveném hebrejském znění knihy Sirach. *Alétheia* 1897/1898, roč. 1, s. 333–337, 377–379.

Z výkladu knihy Soudců. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1897, roč. 4, č. 1. s. 55–58; č. 2. s. 131–135; č. 3. s. 204–206.

1898

Al-Kitābu: mluvnice arabského jazyka obsahující mluvnici spisovného arabského jazyka, četná cvičení, sbírku nejobyčejnějších slov, Zuhairovu báseň a knihu Al-ažurumijje v původním znění i v překladu. Praha: vlastní náklad v komisi knihkupectví Fr. Řivnáče, 1898.

Egyptský zlomek Logií Páně. *Rádce duchovní: časopis kněžstva česko-slovanského* 1898, roč. 5, č. 1. s. 70–72.

V poutnických místech La Salette a v Lourdech v r. 1897. *Eucharistia* 1898, roč. 3, s. 6–10, 32–34, 42–43.

1899

Aramejšтина v Novém zákoně. *Časopis katolického duchovenstva* 1899, roč. 40, č. 5, s. 273–279; č. 6, s. 372–376.

Critici Sacri. In VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques, scientifiques, critiques relatives a l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes*. Tome II (C – F). Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1899, s. 1119.

Croates (versions) de la Sainte Ecriture. In *Tamtěž*, s. 1120.

Dvě nejkrásnější místa Škotska. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1899/1900, roč. 16, s. 135–139, 242–248.

Místo zesnutí P. Marie v Jeruzalémě. *Katolické listy* 1899, roč. 3, č. 10, s. 2.

1900

Výklad posvátných žalmů obsahující překlad z latinské Vulgáty i z původního znění a úplný výklad žaltáře. Sv. 1. Praha: Dědictví sv. Prokopa, 1900.

Zpráva o V. mezinárodním sjezdu katolických učenců v Mnichově (24.–28. září 1900). *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1900/1901, roč. 17, č. 2, s. 130–138.

1901

Fr. Vinc. Zapletal O. Praed.: Der Totemismus und die Religion Israels. Ein Beitrag zur Religionswissenschaft und zur Erklärung des alten Testaments. Druhé řady sbírky „Collectanea Friburgensia“, druhý svazek. *Časopis katolického duchovenstva* 1901, roč. 42, č. 9, s. 587–589.

Introductio in sacram scripturam veteris testamentis libros: [litografie rukopisného textu]. Psal Venceslaus Levora. [Praha]: s.n., 1901.

Výklad posvátných žalmů obsahující překlad z latinské Vulgáty i z původního znění a úplný výklad žaltáře. Sv. 2. Přidán výklad biblických chvalozpěvů breviáře. Praha: Dědictví sv. Prokopa, 1901.

Výklad z jazyka aramejského a syrského: [litografie rukopisného textu]. Psal Karel Laub. Praha: s.n., 1901–1902.

1902

XIII. mezinárodní sjezd orientalistů v Hamburku od 4.–10. září r. 1902. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1902/1903, roč. 19, č. 1, s. 63–66.

Cesta na Sibiř a v Sibiři. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1902/1903, roč. 19, s. 162–167, 230–236, 349–355, 438–441.

Pouť do posvátných míst Svaté Země a Egypta, průvodce po svatých místech. Praha: Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba, 1902.

1903

Antiquitates biblicae et conspectus theologiae Veteris Testamenti: [litografie rukopisného textu]. Praha: s.n., 1903.

Dalmatin, Antoine. In VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques, scientifiques, critiques relatives a l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes*. Tome III (G – K). Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1903, s. 1212.

Dalmatin, Georges. In *Tamtěž*, s. 1912–1913.

Jeptha. In *Tamtěž*, s. 1256.

Jepifanij. In *Tamtěž*, s. 1256.

V ruském Turkestánu r. 1903. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1903/1904, roč. 20, s. 793–800, 895–905, 987–992.

1904

Jan Habenicht: Dějiny Čechův amerických. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1904/1905, roč. 21, s. 1048–1049.

Předměty a modely biblických starožitností. *Vychovatel: časopis věnovaný zájmům křesťanského školství* 1904, roč. 19, č. 5, s. 51–53; č. 6, s. 68–69; č. 7, s. 76–77; č. 8, s. 91–92; č. 9, s. 103–104; č. 10, s. 114–116; č. 11, s. 128–129; č. 13, s. 150–152; č. 14, s. 164–166; č. 15–16, s. 180–182; č. 17, s. 195–196; č. 18, s. 207–208; č. 19, s. 218–219; č. 22, s. 255–256; č. 24, s. 277–279; 1905, roč. 20, č. 1, s. 7–9; č. 2, s. 18–20; č. 4, s. 44–46; č. 5, s. 55–57; č. 6, s. 68–70; č. 7, s. 80–81; č. 8, s. 91–92; č. 10, s. 111–112; č. 12, s. 139–141; č. 14, s. 163–165; č. 15–16, s. 179–181; č. 17, s. 193–195; č. 18, s. 208–209; č. 20, s. 231–233; č. 21, s. 243–244; č. 22, s. 256–257; č. 23, s. 268–269; č. 24, s. 274–276; 1906, roč. 21, č. 1, s. 8–10; č. 3, s. 31–33; č. 4, s. 44–45; č. 5, s. 55–57; č. 7, s. 77–79; č. 8, s. 92–93; č. 9, s. 104–105; č. 10, s. 115–117.

Úvod do knih Starého zákona. Praha: Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba, 1904–1905. (Vzdělávací knihovna katolická, sv. 35.).

V severní Americe r. 1904. *Vlast': časopis pro poučení a zábavu* 1904/1905, roč. 21, s. 429, 509, 605, 691, 807, 892, 1120; 1905/1906, roč. 22, s. 32, 127, 222, 321.

1905

Kondakov: Archeologičeskoe putešestvije po Sirii i Palestině – Iter archaeologicum per Syriam et Palaestinam. *Časopis katolického duchovenstva* 1905, roč. 46, č. 3, s. 298–300.

Popis některých předmětů kultu v národním museu ve Washingtoně. *Hlas: Katolický týdeník* 6. prosince 1905, roč. 33, č. 1627; 13. prosince 1905, roč. 33, č. 1628; 20. prosince 1905, roč. 33, č. 1629; 27. prosince 1905, roč. 33, č. 1630; 2. ledna 1906, roč. 34, č. 1631; 5. ledna 1906, roč. 34, č. 1632, s. 4; 9. ledna 1906, roč. 34, č. 1633; 12. ledna 1906, roč. 34, č. 1634.

Výklad aramejštiny a syrštiny: [litografie rukopisného textu]. Psal Josef Gargela. Vyd. 2. Praha: s.n., 1905.

1906

Biblické pověsti Židů a Mohamedánů. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 16. října 1906, roč. 34, č. 1713; 23. října 1906, roč. 34, č. 1715; 26. října 1906, roč. 34, č. 1716; 14. prosince 1906, roč. 34, č. 1730; 18. prosince 1906, roč. 34, č. 1731, s. 4; 19. února 1907, roč. 35, č. 1749; 22. února 1907, roč. 35, č. 1750; 26. února 1907, roč. 35, č. 1751, s. 6.

Dionysius bar Šalībī: Commentaria in evangelia: [syrský text]. Ed. Ioannes SEDLÁČEK. Parisiis: E Typographeo Reipublicae: Carolus Poussielgue Bibliopola; Lipsiae: Otto Harrassowitz, 1906. (Corpus scriptorum christianorum orientalium. Scriptores Syri, ser. 2, tomus 98.)

Dionysius bar Šalībī: Commentaria in evangelia: [latinský překlad]. Přeložil Ioannes SEDLÁČEK. Romae: Excudebat Karolus de Luigi; Parisiis: Carolus Poussielgue Bibliopola; Lipsiae: Otto Harrassowitz, 1906. (Corpus scriptorum christianorum orientalium. Scriptores Syri, ser. 2, tomus 98.)

Museum biblických starožitností: obsahuje popis předmětů a modelů biblického musea s přídávkem o svěcení biblických svátků u Židů. Praha: Fr. Řivnác, 1906.

Pověsti o obrech prvních dob. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 28. prosince 1906, roč. 34, č. 1734, s. 4.

V Severní Americe r. 1904. Praha: Knihotiskárna Družstva Vlast', 1906.

1907

Abraham v pověstech židů, Lot v bájích Mohamedánů. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 16. června 1907, roč. 34, č. 1783.

Izmael a Izák v pověstech Mohamedánův. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 25. června 1907, roč. 34, č. 1785.

Jiné pověsti o Abrahamovi u židů. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 2. července 1907, roč. 34, č. 1787.

Mojžíš v Egyptě. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 1. října 1907, roč. 34, č. 1813, s. 2.

Mojžíš v pověstech Mohamedánů. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 20. září 1907, roč. 34, č. 1810, s. 2.

Mojžíš v pověstech Židů. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 10. září 1907, roč. 34, č. 1807, s. 2; 17. září 1907, roč. 34, č. 1809, s. 2.

Mohamedánské pověsti o Noemovi a potopě. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 11. června 1907, roč. 34, č. 1781; 14. června 1907, roč. 34, č. 1782.

Pověsti o Josefovi Egyptském u Mohamedánů. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 9. srpna 1907, roč. 34, č. 1798, s. 2; 13. srpna 1907, roč. 34, č. 1799, s. 2.

Pověsti Židů o Abrahamovi a Isakovi. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 6. srpna 1907, roč. 34, č. 1797.

Svěcení biblických svátků u židů. *Vychovatel: časopis věnovaný zájmům křesťanského školství* 1907, roč. 22, č. 19, s. 198–200; č. 20, s. 212–213; č. 22, s. 235–236; č. 24, s. 259–261; 1908, roč. 23, č. 1, s. 7–8; č. 2, s. 20–21; č. 3, s. 32–33; č. 6, s. 66–68; č. 8, s. 91–92; č. 9, s. 103–105; č. 11, s. 128–129; č. 18, s. 190–191; č. 21, s. 224–225; č. 22, s. 236–237; č. 23, s. 249–250; 1909, roč. 24, s. 78–81.

Syrský výklad bible Jakuba bar Šalībī a některé ukázky z něho. Praha: Královská česká společnost nauk 1907. (Věstník Královské české společnosti nauk. Třída filosoficko-historicko-jazykozpytná, sv. 10.).

1908

Löw, Jehuda. In VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques, scientifiques, critiques relatives a l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes.* Tome IV (L – PA). Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1908, s. 375.

Neue Pilatusakten. [Zvláštní otisk], 1908. (Věstník Královské české společnosti nauk).

O české lidové pouti do Svaté země r. 1908. *Čech: politický denník katolický* 8. února 1908, roč. 33, č. 38, s. 1–2.

Pouť sv. Heleny do Jeruzaléma. *Čech: politický denník katolický* 3. dubna 1908, roč. 33, č. 93, s. 1–2.

Pouti Palestinské staré a nové doby. *Čech: politický denník katolický* 26. února 1908, roč. 33, č. 56, s. 2–4.

Příběhy moudrého Hajkára, vezíra krále Sinhariba a Nadána, synovce jeho. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 12. května 1908, roč. 35, č. 1877, s. 6; 15. května 1908, roč. 35, č. 1878, s. 2; 19. května 1908, roč. 35, č. 1879, s. 2; 22. května 1908, roč. 35, č. 1880, s. 2; 26. května 1908, roč. 35, č. 1881, s. 2; 29. května 1908, roč. 35, č. 1882, s. 2.

Vědecké zkoumání Palestiny. *Čech: politický denník katolický* 20. března 1908, roč. 33, č. 79, s. 1; 21. března 1908, roč. 33, č. 80, s. 1–2.

Zprávy poutníků prvního tisíciletí. *Čech: politický denník katolický* 6. května 1908, roč. 33, č. 124, s. 1–2.

1909

Biblické zprávy v různém světle: výklady Sedláčkova starozákonního semináře při theologické fakultě c.k. české university v Praze: Kniha východu Hebreů z Egypta. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrby, 1909. (Vzdělávací knihovna katolická, sv. 47.).

Cesty sv. Tří králů. *Čech: politický denník katolický* 1. ledna 1909, roč. 34, č. 6, s. 9–10.

Dionysius bar Šalībī in apocalypsim, actus et epistulas catholicas: [syrský text]. Ed. Ioannes SEDLÁČEK. Parisii: E Typographeo Reipublicae: Carolus Poussielgue Bibliopola; Romae: Excudebat Karolus de Luigi; Lipsiae: Otto Harrassowitz, 1909. (Corpus scriptorum christianorum orientalium. Scriptores Syri, ser. 2, tomus 101.).

Geographische Namen des Buches Jonas. In *Florilegium ou Recueil de travaux d'érudition dédiés à Monsieur le Marquis Melchior de Vogüé à l'occasion du quatre-vingtième anniversaire de sa naissance.* Paris: Imprimerie Nationale, 1909, s. 569–574.

Jüdische Erzählungen über Jonas. *Die Kultur* 1909. Text nenalezen.

Rajský strom v pověstech. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 20. července 1909, roč. 36, č. 2001, s. 2; 26. července 1909, roč. 36, č. 2003, s. 2.

Spisy Kristova soudu před Pilátem. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 5. ledna 1909, roč. 36, č. 1945; 8. ledna 1909, roč. 36, č. 1946; 12. ledna 1909, roč. 36, č. 1947.

Šalomoun v pověstech lidu východního. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 30. července 1909, roč. 36, č. 2004, s. 2; 3. srpna 1909, roč. 36, č. 2005, s. 2; 6. srpna 1909, roč. 36, č. 2006, s. 2; 10. srpna 1909, roč. 36, č. 2007, s. 2; 13. srpna 1909, roč. 36, č. 2008, s. 2.

Vysoká škola arabská. *Katolík* 2. července 1909, roč. 26, č. 1690, s. 3; 6. července 1909, roč. 26, č. 1691, s. 3; 9. července 1909, roč. 26, č. 1692, s. 3; 13. července 1909, roč. 26, č. 1693, s. 3.

1910

Biblické děje a biblické osoby v pověstech Židů a Mohamedánů. *Vychovatel: časopis věnovaný zájmům křesťanského školství* 1910, roč. 25, s. 8–10, 20–22, 30–32, 44–45, 55–58, 92–93, 128–129, 151–153, 163–165, 187–188, 210–212, 223–224, 235–237, 247–248, 259–260; 1911, roč. 26, s. 44–45, 68–69, 78–80, 92–93, 152–154, 224–225, 247–250, 258–260; 1912, roč. 27, č. 3, s. 31–33; č. 6, s. 66–68; č. 8, s. 91–92; č. 12, s. 139–140; č. 13–14, s. 152–153; č. 15–16, s. 163–165; č. 17, s. 176–178; č. 18, s. 188–189; č. 19, s. 200–201; č. 20, s. 213–214; č. 22, s. 237–238; č. 24, s. 260–262.

Dionysius bar Šalībī in apocalypsim, actus et epistulas catholicas: [latinský překlad]. Přeložil Ioannes SEDLÁČEK. Parisiis: E Typographeo Reipublicae: Carolus Poussielgue Bibliopola; Romae: Excudebat Karolus de Luigi; Lipsiae: Otto Harrassowitz, 1910. (Corpus scriptorum christianorum orientalium. Scriptores Syri, ser. 2, tomus 101.).

Kniha soudcův: Překlad z Vulgaty i z původního textu a výklad. Praha: Dědictví sv. Prokopa, 1910.

1912

Abdiáš. In PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Český slovník bohovědný*. Sv. 1 (A–Bascapē). Praha: V. Kotrba, 1912, s. 6–7.

Abdon. In *Tamtěž*, s. 7–8.

Abecední žalmy a písně. In *Tamtěž*, s. 9.

Afarsachejští. In *Tamtěž*, s. 127.

Aggeus/Aggaeus. In *Tamtěž*, s. 154–155.

Ahia, Ahias. In *Tamtěž*, s. 183–184.

Ahialon. In *Tamtěž*, s. 183–184.

Achab. In *Tamtěž*, s. 185.

Achan. In *Tamtěž*, s. 186.

Achaz. In *Tamtěž*, s. 186–187.

Achimelech. In *Tamtěž*, s. 188.

Achior. In *Tamtěž*, s. 188–189.

Achis. In *Tamtěž*, s. 189.

Achitob. In *Tamtěž*, s. 189.

Ajalon. In *Tamtěž*, s. 195.

Aram. In *Tamtěž*, s. 588–589.

Aramaismy v Písmě sv. In *Tamtěž*, s. 589–590.

Aramejšťina. In *Tamtěž*, s. 590–591.

Bar-Kochba. In *Tamtěž*, s. 924–925.

Ahasver či věčný žid. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 15. března 1912, roč. 39, č. 2278, s. 5; 19. března 1912, roč. 39, č. 2279, s. 2.

Ražené peníze a náboženství. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 19. dubna 1912, roč. 39, č. 2288, s. 4; 23. dubna 1912, roč. 39, č. 2289, s. 4.

Slaves (versions) de la Bible. In VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques, scientifiques, critiques relatives à l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes*. Tome V (PE – Z). Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1912, s. 1800–1808.

1913

Biblické chvalozpěvy nového psalteria. *Eucharistia* 1913, roč. 18, s. 8–15, 26–29, 41–45, 57–60, 78–80.

Z arabských povídek a líčení. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 6. června 1913, roč. 40, č. 2406, s. 4; 10. června 1913, roč. 40, č. 2407, s. 6; 13. června 1913, roč. 40, č. 2408, s. 6; 27. června 1913, roč. 40, č. 2412, s. 5; 1. července 1913, roč. 40, č. 2413, s. 6; 4. července 1913, roč. 40, č. 2414, s. 6; 8. července 1913, roč. 40, č. 2415.

1914

Z povídek východu. *Hlas: Katolický dvojtýdenník* 5. června 1914, roč. 41, č. 2510, s. 6; 9. června 1914, roč. 41, č. 2511, s. 7; 12. června 1914, roč. 41, č. 2512; 16. června 1914, roč. 41, č. 2513, s. 6; 19. června 1914, roč. 41, č. 2414 [2514].

1916

Biblická komise. In PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Český slovník bohovědný*. Sv. 2 (Bascath – církevní rok). Praha: Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba, 1916, s. 219.

Biblické atlasy. In *Tamtěž*, s. 221.

Biblické museum. In *Tamtěž*, s. 222.

Biblické obrazy. In *Tamtěž*, s. 222.

Biblické společnosti. In *Tamtěž*, s. 225–227.

Biblické studium. In *Tamtěž*, s. 227–229.

Biblické školy. In *Tamtěž*, s. 229.

Biblický ústav. In *Tamtěž*, s. 229.

Biblický zeměpis. In *Tamtěž*, s. 229.

Písmo svaté Nového zákona a částky Písma svatého Starého Zákona, které církev svatá, učitelka národů, ustanovila za liturgická čtení. Podle překladu Innocence Frencla a Jana Desoldy. Praha: Tiskárna Spolku sv. Bonifáce, 1916. Text nenalezen.

Neznámá datace

Antiquitates judaicae: přednášky prof. Augusta Rohlinga: [litografie rukopisného textu]. Zpracoval Jaroslav SEDLÁČEK. S.l.: s.n., [19--] (přívazek k WERNER, Karl. *Vorträge an der Wiener Universität von Prof. Karl Werner: [litografie rukopisného textu].* Wien: s.n., 1872–1878).

Naše řeč a řeči vůbec: (jazyková věda): dle Trombettiho Elementi di Glottologia a jiných nových děl. St. Louis, Mo. U.S.A.: Hlas, [19--].

O svěcení u katolických Syrů dle Abulfaradže a patriarchy Michala. Text nenalezen.

St. Joseph-Priesterverein in Görz, Meran und Ika 1876–1906. Text nenalezen.

Seznam literatury

A. Archivní prameny

Státní oblastní archiv v Praze (SOA Praha). Matriční knihy:

- Bezdědice BE 11 (1842–1852) narození.
- Bezdědice BE 13 (1858–1861) narození.
- Bezdědice BE 23 (1834–1846) zemřelí.
- Bezdědice BE 24 (1847–1859) zemřelí.
- Hostomice 04 (1875–1909) zemřelí.

Státní okresní archiv Beroun (SOkA Beroun). Archivní fondy:

- Obecná škola Hostomice, inv. č. 48: *Školní kronika* (1855–1900).
- Archiv města Hostomice (1668–1945) Dodatky, inv. č. 149, k. 7; inv. č. 246, k. 10.
- Okresní úřad Hořovice, inv. č. 990, k. 652: *Sčítání lidu 1890, Hostomice (čp. 151–351)*; inv.č. 1109, k. 749: *Sčítání lidu 1910, Hostomice (čp. 221–290)*.
- Pamětní knihy Hostomic: ČERMÁK, Edvard MUDr. *Pamětnosti města Hostomic a jeho okolí*, 1871, s. 57–58; *Děje města Hostomice 1834–1904*, s. 90–93.

Archiv hlavního města Prahy (AHMP). Archivní fondy:

- Akademické gymnasium, Praha 1, Štěpánská 22: *Katalogy žáků r. 1869–1871*; *Katalogy žáků r. 1873–1877*; *Protokoly o maturitních zkouškách r. 1877*.
- Novoměstské německé státní vyšší gymnasium v Praze, Praha 2, Příkopy 20: *Katalogy žáků r. 1871–1873*.

Archiv Univerzity Karlovy – Ústav dějin Univerzity Karlovy (AUK). Archivní fond:

- Teologická fakulta Karlo-Ferdinandovy univerzity (1849–1892): *Katalogy posluchačů r. 1879–1881*.

Archiv Centra dějin české teologie na Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy (CDČT).

- Osobní složka: Jaroslav Sedláček (neinventarizováno): *Curriculum*.
- Pamětní kniha: Pamětní kniha c. k. české bohoslovecké fakulty 1891–1914.

Národní archiv (NA). Archivní fondy:

- Archiv pražského arcibiskupství, část III, zn. APA III, k. 770: *Prof. Sedláček – povolení na sjezd orientalistů do Alžíru*; k. 1506: *Záležitosti ordinací*; k. 1510: *Katalogy ordinovaných alumnů arcibiskupského semináře r. 1858–1891*; k. 1511: *Osobní listy duchovních*.
- Ministerstvo kultu a vyučování, zn. MKV/R, 5 Teologie, k. 125: *Profesoři N–S, osobní složka Jaroslava Sedláčka*.
- Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna 1921–1930, Sg. S978/3, k. 3211: *Osobní složka Jaroslava Sedláčka*.

Archiv Národní knihovny. Archivní fond:

- 19. století

Masarykův ústav a Archiv AV ČR (MÚ a Archiv AV ČR). Archivní fondy:

- KČSN, k. 23: *Osobní fascikly členů, Sedláček Jaroslav.*
- Josef Zubatý, k. 6, inv. č. 452: *Korespondence r. 1892–1895.*

Řádová kronika sester boromejek. Značka KR V1, bez dalšího popisu

B. Tištěné prameny a edice dokumentů

CIC 1917

CIC 1893

FILIPÍ, Josef Jaroslav et al. *Národní album: sbírka podobizen a životopisů českých lidí prací a snahami vynikajících i zasloužilých.* Praha: Jos. R. Vilímek, [1899].

FONCK, Leopold. *Wissenschaftliches arbeiten: beiträge zur methodik des adademischen studiums.* Innsbruck: F. Rauch, 1908.

FRÝDL, David. *Reformní náboženské hnutí v počátcích Československé republiky: Snaha o reformu katolicismu v Čechách a na Moravě.* Brno: L. Marek, 2001.

HAVRÁNEK, Jan et al. *Dějiny Univerzity Karlovy. III, 1802–1918.* Praha: Karolinum, 1997.

HAZUKA, Václav. *Karlova universita v Praze v roce 1924–1925.* Praha: Státní tiskárna, 1925.

HRDLIČKA, Jaroslav. *Život a dílo Prof. Františka Kováře: příběh patriarchy a učence.* Brno: L. Marek, 2007.

KUDRNOVSKÝ, Alois. *Bohověda a její studium.* Praha: Bohuslav Rupp, 1947.

MAREK, Pavel a Marek ŠMÍD. *Arcibiskup pražský prof. dr. František Kordač: Nástin života a díla apologety, pedagoga a politika.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci: Filosofická fakulta, 2013.

PETRÁČEK, Tomáš. *Bible a moderní kritika: česká a světová progresivní exegeze ve víru (anti-) modernistické krize.* Praha: Vyšehrad, 2011.

PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Český slovník bohovědný. Sv. 1. (A–Bascap).* Praha: V. Kotrba, 1912.

PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Český slovník bohovědný. Sv. 2. (Bascath–církevní rok).* Praha: Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrby, 1916.

VIGOUROUX, Fulcran. *Dictionnaire de la Bible: contenant tous les noms de personnes, de lieux, de plantes, d'animaux mentionnés dans les saintes écritures ; les questions théologiques, archéologiques, scientifiques, critiques relatives a l'ancien et au Nouveau Testament et des notices sur les commentateurs anciens et modernes. Tome I–V.* Paris: Letouzey et Ané, Éditeurs, 1895–1912.

C. Články

Český slovník bohovědný. ČKD 1908, roč. 49, č. 5, s. 371.

[Nekrolog Jaroslava Sedláčka]. *Národní politika* 1925, roč. 43, č. 4, s. 5–6.

- Pouť do posvátných míst svaté země a Egypta. *ČKD* 1902, roč. 33, č. 3, s. 216.
- HANZLOVÁ, Ludmila. Biskup Krásal a sv. Prokop. *Nový život* 1995, roč. 47, č. 6, s. 105–106.
- HEJČL, Jan. Kniha Soudcův, Jaroslav Sedláček, *ČKD* 1911, roč. 51, č. 3, s. 291–293.
- HEJČL, Jan. Nová perla české literatury bohovědné, *Našinec* 1911, roč. 67, č. 88.
- PODLAHA, Antonín. Český slovník bohovědný, zpráva o vydání, J. Tumpach a Ant. Podlaha. *ČKD* 1909, roč. 50, č. 3, s. 243.
- PODLAHA, Antonín. Úmrtí: Th. Dr. Jaroslav Sedláček. *ČKD* 1925, roč. 66, č. 1, s. 74–76.
- REINDL, František. Museum biblických starožitností, Jaroslav V. Sedláček., *ČKD* 1906, roč. 47, č. Slavorum 4, s. 243.
- SÉJOURNÉ, Paul. Le lieu de la dormition de la Très Sainte Viegre. *Revue biblique* 1899, roč. 8, č. 1, s. 141–144.
- SOUKUP, Jan Nepomuk. Sedláček J., Základové hebrejského jazyka biblického. *ČKD* 1892, roč. 33, č. 10, s. 628–630.
- SOUKUP, Jan Nepomuk. Výklad posvátných žalmů, obsahující překlad z latinské Vulgáty i z převodního znění a úplný výklad žaltáře. Přidán výklad biblických chvalozpěvů breviáře. Napsal Dr. Jaroslav V. Sedláček, *ČKD* 1901, roč. 42, č. 2, s. 146–149.
- STEINOCHR, Ignac. Biblické zprávy v různém světle, *ČKD* 1910, roč. 6, č. Slavorum 3, s. 139–140.
- SÝKORA, Jan. Al-Kitabu, Jaroslav Sedláček. *ČKD* 1898, roč. 39, č. 7, str. 450–451.
- VŘEŠTÁL, Antonín. Lešon hassefarim. *ČKD* 1892, roč. 33, č. 10, s. 618–621.
- ZHÁNĚL, Ignac. Výklad bibl. žalmů a bibl. chvalozpěvů breviáře, napsal dr. Jaroslav V. Sedláček. *Obzor: list pro poučení a zábavu* 1901, roč. 24, č. 11, s. 176.
- ŽÍDEK. Geographische Namen des Buches Jonas, napsal Dr. Jaroslav Sedláček, *ČKD* 1910, roč. 51, č. 6, s. 416.

D. Vysokoškolské kvalifikační práce

VAŇÁČ, Martin. *Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v letech 1891–1939: Příspěvek k dějinám vztahu mezi státem, církví a univerzitou na přelomu 19. a 20. st.* Praha, 1999. Diplomová práce. Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra pomocných věd historických a archivního studia.

E. Sekundární literatura

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad. 12 vydání (3. opravené vydání). Praha: Česká biblická společnost, 2006.

Catalogus venerabilis cleri: Saecularis et regularis Archidioeceseos Pragenae. Praha: Typografia Archiepiscopali, 1882–1925.

PAPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISE. *Výklad Bible v církvi: dokument Papežské biblické komise z 15. dubna 1993.* 2. vyd. Kostelní Vydrů: Karmelitánské nakladatelství, 2007

ALLMEN, Jean-Jacques et al. *Biblický slovník.* Praha: Kalich, 1987.

DUKA, Dominik. *Úvod do Písma svatého Starého zákona*. 2. vyd. Praha: Československá provincie Řádu bratří kazatelů, 1992.

FILIPSKÝ, Jan (ed.). *Kdo byl kdo: Čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté*. Praha: Libri, 1999.

JAKOUBKOVÁ, Alena et al. *Encyklopedie bible*. Praha: Knižní klub, 1997.

LODS, M. A. *Le livre d'Enoch, fragments grecs decouverts à Akhmin*. Paris: Leroux, 1893.

MAREK, Pavel. *Český katolicismus 1890–1914: Kapitoly z dějin českého katolického tábora na přelomu 19. a 20. století*, Olomouc, 2003.

NOVÁK, Jan Václav a Arne NOVÁK. *Přehledné dějiny literatury české: od nejstarších dob až po naše dny*. 4. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Atlantis, 1995.

NOVOTNÝ, Vojtěch, Martin VAŇÁČ a Miroslav KUNŠTÁT. *Biografický slovník katolických teologických fakult v Praze 1891–1990*. Praha: Karolinum, 2013.

NOVOTNÝ, Adolf. *Biblický slovník*. Sv. 1 (A–P). Praha: Kalich, 1956.

NOVOTNÝ, Adolf. *Biblický slovník*. Sv. 2 (R–Ž). Praha: Kalich, 1956.

PETRÁČEK, Tomáš. *Výklad bible v době (anti-)modernistické krize: Život a dílo Vincenta Zapletala OP (1867–1938)*. Praha: Krystal OP, 2006.

PODLAHA, Antonín a Josef TUMPACH. *Bibliografie české katolické literatury náboženské od roku 1828 až do nynější doby*. Sv. 1. Praha: Cyrilo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrby, 1912.

VAŇÁČ, Martin. Výuka jednotlivých oborů na katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v letech 1891–1939. In KUBÍN, Petr (ed.). *Sborník katolické teologické fakult*. Sv. 3. Praha: Karolinum, 2000, s. 122–157.

Úmrtí tří profesorů Karlovy univerzity. *Vychovatel* 1925, r. 40, s. 30–31.

MIKULICOVÁ, Mlada. Adam. Příběh prvního člověka v knize Genesis a v Koránu. *AUC Theologica* 2014, roč. 4, č. 1.

Sedláček Jaroslav. In *Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. Sv. 22 (Rozkošný–Schloppe). Praha: [s.n.], 1904, 1904, s. 750–751.

Sedláček, Jaroslav (1860–1925). In OBERMAYER-MANACH, Eva (ed.). *Österreichisches biographisches Lexikon 1815–1950*. 2. unveränderte Auflage. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2006, s. 84–85.

F. Elektronické zdroje

<<http://www.prostor-ad.cz/pruvodce/okolobrd/hostomic/sedlacek.htm>>

<<http://ebadatelna.soapraha.cz>>

<<https://archive.org/>>

<<http://www.depositum.cz/knihovny/ckd/>>

<http://www.scriptum.cz/novy_zivot>

<<http://www.mvcr.cz/clanek/archivni-fondy-a-sbirky-v-ceske-republice-386553.aspx>>

<<http://www.cdct.cz/old/prosopografie.php>>

<<https://archive.org/details/ottvslovnknauni36ottogoo>>

<<http://www.biographien.ac.at/oebl?frames=yes>>

<http://anno.onb.ac.at/alph_list.htm>

PETERA, Václav. *Géniové církve a vlasti* [online, naskenovaná sbírka]. [2013-11-10].

<<http://www.cdct.cz/petera/show.php?persona=2248>>

Přílohy

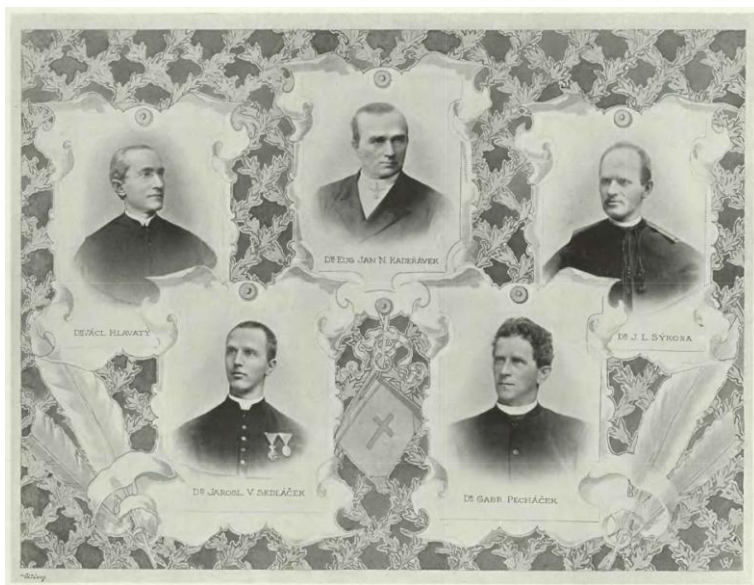
Seznam příloh

1. Fotografie Jaroslava Sedláčka
2. Přehled probádaných archiválií
3. Obsah přiloženého DVD s oskenovanými díly Jaroslava Sedláčka

1. Fotografie Jaroslava Sedláčka

Fotografie z pasu. Zdroj: Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna 1921–1930: karton 3211.

Zdroj: FILIPI, Josef Jaroslav et al. *Národní album: sbírka podobizen a životopisů českých lidí prací a snahami vynikajících i zasloužilých*. Praha: Jos. R. Vilímek, [1899], s. 95–97.

2. Přehled probádaných archiválií

Archiv	Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR
Fond	KČSN: karton 23
Nalezeno	Osobní fascikly členů – Sedláček Jaroslav: <i>curriculum, bibliografie, korespondence s KČSN a Dr. Mourkem</i>
Fond	Josef Zubatý: karton 6
Nalezeno	Korespondence r. 1892–1895: 4 dopisy

Archiv	Archiv hlavního města Prahy
Fond	Akademické gymnasium Praha 1, Štěpánská 22
Nalezeno	Katalogy studentů z roku 1869–1871 a 1873–1877, protokol o maturitní zkoušce r. 1877
Fond	Novoměstské německé státní vyšší gymnasium v Praze, Praha 2, Příkopy 20
Nalezeno	Katalogy studentů z let 1872–1873

Archiv	Centrum dějin české teologie na Katolické teologické fakultě UK v Praze
Fond	Osobní složky
Nalezeno	Osobní spis Dr. Jaroslava Sedláčka: Curriculum vitae
Fond	Pamětní knihy
Nalezeno	Pamětní kniha c. k. české bohoslovecké fakulty 1891–1914

Archiv	Archiv Univerzity Karlovy – Ústav dějin Univerzity Karlovy
Fond	Teologická fakulta Karlo-ferdinandovy university 1849– 1892
Nalezeno	Katalogy posluchačů r. 1879–1881
Nenalezeno	Doktorské práce z teologie a matriky doktorů z let 1886–1889

Archiv	Státní okresní archiv Beroun
Fond	Obecná škola Hostomice: inv. č. 48
Nalezeno	Školní kronika 1855–1900
Fond	Farní úřad Hostomice (1701–1976)
Nenalezeno	V inventáři se nenachází nic k rodině ani osobě J. Sedláčka
Fond	Archiv města Hostomice (1668–1945) Dodatky: inv. č. 149, karton 7
Nalezeno	Požár Rokelského mlýna, r. 1865
Fond	Archiv města Hostomice (1668–1945) Dodatky: inv. č. 246, karton 10
Nalezeno	Stavební dokumentace mlýna Josefa Sedláčka, r. 1877
Fond	Okresní úřad Hořovice: inv. č. 990, karton 652
Nalezeno	Sčítání lidu 1890, Hostomice (čp. 151–351)
Fond	Okresní úřad Hořovice: inv.č. 1109, karton 749
Nalezeno	Sčítání lidu 1910, Hostomice (čp. 221–290)
Fond	Pamětní knihy Hostomic
Nalezeno	Pamětnosti města Hostomic a jeho okolí, r. 1871, MUDr. Edvard Čermák Děje města Hostomice 1834–1904

Archiv	Národní archiv
Fond	Archiv pražského arcibiskupství, část. II
NEnalezeno	Neobsahuje žádnou složku s písemnostmi o Jaroslavu Sedláčkovi
Fond	Ordinariát pražského arcibiskupství
NEnalezeno	Neobsahuje žádnou složku s písemnostmi o Jaroslavu Sedláčkovi
Fond	APA část. III: karton 770
Nalezeno	Prof. Sedláček: povolení na sjezd orientalistů do Alžíru
Fond	APA část. III: karton 1486
NEnalezeno	Osobní doklady, vysvědčení a absolutoria alumnů arcibiskupského semináře od r. 1880 – Sedláčkem osobně vyzvednuto 22. ledna 1886
Fond	APA část. III: karton 1506
Nalezeno	Záležitosti ordinací (žádosti o vysvěcení, seznamy ordinantů, dispenze „super defectu aetatis) r. 1872–1897
Fond	APA část. III: karton 1507
NEnalezeno	Žádosti o udělení svěcení klerikům r. 1882
Fond	APA část. III: karton 1510
Nalezeno	Katalogy ordinovaných alumnů arcibiskupského semináře r. 1858–1891
Fond	APA část. III: karton 1511
Nalezeno	Osobní listy duchovních
Fond	APA část. III: karton 1544
NEnalezeno	Personální spisy duchovních z let 181 –1914, Rudišer–Sedlák
Fond	Ministerstvo kultu a vyučování (MKV/R), 5 Teologie: karton 125
Nalezeno	Profesoři N–S, osobní složka Jaroslava Sedláčka
Fond	Policejní ředitelství Praha II – všeobecná spisovna 1921–1930: karton 3211
Nalezeno	Osobní spisy Sedláčka
Fond	Policejní ředitelství Praha II, EO
Nalezeno	Evidenční list: Sedláček Jaroslav 1860

Archiv	Österreichisches Staatsarchiv, Archiv der Universität Wien
NEnalezeno	Žádné písemnosti z dob jeho studií ve Vídni (1877–1879)

3. Obsah příloženého DVD s oskenovanými díly Jaroslava Sedláčka

Číslování se snaží sledovat členění v kapitoly 2.2. Představení díla z tematického hlediska, někde se však může o něco lišit z důvodu zařazení díla, které nebylo dohledáno a tedy na DVD není.

1. Práce z biblistiky

- 1.1. Sedmidenní mlčení přátel Jobových, Blahověst, 1891
- 1.2. Příprava chleba na Východě, Blahověst, 1891
- 1.3. Mlýny na Východě, Blahověst, 1891
- 1.4. Kniha Henochova, (Zpráva o zlomku řeckém nalezeném r. 1886), Časopis katolického duchovenstva, 1893
- 1.5. Jáma lví, Rádce duchovní, 1894
- 1.6. Ur Chaldejských, Rádce duchovní, 1894
- 1.7. Voda k oběti Eliášové na Karmélu, Rádce duchovní, 1894
- 1.8. Obětování cizího ohně, Rádce duchovní, 1894
- 1.9. Chaldejské báje (O původu veškerenstva), Rádce duchovní, 1895
- 1.10. Z výkladu knihy Soudců, Rádce duchovní, 1897
- 1.11. Ze sjezdu ve Frýburce a v Paříži (O nově objeveném hebrejském znění knihy Sirach), Alétheia, 1898
- 1.12. Egyptský zlomek Logií Páně, Rádce duchovní, 1898
- 1.13. Aramejšťina v Novém zákoně, Časopis katolického duchovenstva, 1899
- 1.14. Výklad posvátných žalmů, 1900/01
- 1.15. Úvod do knih Starého zákona, 1904
- 1.16. Předměty a modely biblických starožitností, Vychovatel, 1904–1906
- 1.17. Museum biblických starožitností, 1906
- 1.18. Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium: Scriptorum Syri: Dyonisius Bar–Salibi, Commentaria in evangelia, edice syrského textu, 1906
- 1.19. CSCO: Scriptorum Syri: Dyonisius Bar–Salibi, Commentaria in evangelia, latinský překlad, 1906
- 1.20. Syrský výklad bible Jakuba Bar–Salibi a některé ukázky z něho, KČSN, 1907
- 1.21. Mohamedánské pověsti o Noemovi a potopě, Hlas (St. Louis), 1907
- 1.22. Mojžíš v pověstech Mohamedánů, Hlas (St. Louis), 1907
- 1.23. Mojžíš v Egyptě, Hlas (St. Louis), 1907
- 1.24. Příběhy moudrého Hajkára, vezíra krále Sinhariba a Nadána synovce jeho, Hlas (St. Louis), 1908
- 1.25. Neue Pilatusakten, KČSN, 1908
- 1.26. Cesty sv. Tří králů, Čech, 1908
- 1.27. Geographische Namen des Buches Jonas, Florilegium (Melchior de Vogüé), 1909

- 1.28. Biblické zprávy v různém světle: výklady Sedláčkova starozákonního semináře při teologické fakultě české univerzity v Praze, 1909
- 1.29. Spisy Kristova soudu před Pilátem, Hlas (St. Louis), 1909
- 1.30. Šalomoun v pověstech lidu východního, Hlas (St. Louis), 1909
- 1.31. CSCO: Scriptorum Syri: Dionysus Bar-Salibi, In apocalypsim, actus et epistulas catholicas (edice syrského textu a latinský překlad), 1909/10
- 1.32. Kniha Soudcův, 1910
- 1.33. Biblické děje a osoby v pověstech židů a mohamedánů, Vychovatel, 1910–1912
- 1.34. Ahasver či věčný žid, Hlas (St. Louis), 1912
- 1.35. Z arabských povídek a líčení, Hlas (St. Louis), 1913
- 1.36. Biblické chvalozpěvy nového psaltéria, Eucharistia, 1913
- 1.37. Z povídek východu, Hlas (St. Louis), 1914
- 1.38. CSCO: Scriptorum Syrii: Dyonisius bar Salibi, Commentaria in evangelia, edice syrského textu, vydal A. Vaschalde, 1933
- 1.39. CSCO: Scriptorum Syrii: Dyonisius bar Salibi, Commentaria in evangelia, latinský překlad, vydal A. Vaschalde, 1933

2. Jazykové učebnice

- 2.1. Lešon Hassefarim – Základové hebrejského jazyka biblického, 1892
- 2.2. Al-Kitábu: mluvnice arabského jazyka, 1898
- 2.3. Výklad z jazyka aramejského a syrského, Praha 1901/02
- 2.4. Naše řeč a řeči vůbec (jazyková věda), dle Trombettiho Elementi di Glottologia a jiných nových děl, 1912

3. Slovníková hesla – na DVD nejsou

4. Cestopisy

- 4.1. Z cesty Palestýnou, 1888
- 4.2. Castiglione delle Stiviere, rodiště sv. Aloisia, Pastýř duchovní, 1890
- 4.3. Z památných míst sv. Aloisia, Blahověst, 1891
- 4.4. Jericho, Mrtvé moře, Jordán, Pastýř duchovní, 1891
- 4.5. Z cesty Palestýnou, Pražské večerní noviny, 1891
- 4.6. Z cesty po Egyptě, Blahověst, 1891
- 4.7. Sv. Rodina v Egyptě (chybí první strana), Časopis katolického duchovenstva, 1891
- 4.8. Cesta po Volze, Pražské večerní noviny, 1891
- 4.9. Z cesty Kavkazem, Vlast', 1891/92
- 4.10. Pouť k rouchu Páně v Trevíru, Pražské večerní noviny, 1891
- 4.11. Z krajů kavkazských, Vlast', 1892/93
- 4.12. Čenstochova, Meč, 1892
- 4.13. Ze svatých míst, Pražské večerní noviny, 1892

- 4.14. Procházka britským museem, *Vlast'*, 1894/95
- 4.15. Cestou do Karthaga, *Vlast'*, 1896/97
- 4.16. Eine Reise nach Karthago, Wien, 1897
- 4.17. XI. sjezd orientalistů v Paříži, *Katolické listy*, 1897
- 4.18. V poutnických místech La Salette a v Lourdech v r. 1897, *Eucharistia*, 1898
- 4.19. Dvě nejkrásnější místa Škotska, *Vlast'*, 1899/1900
- 4.20. Zpráva o V. mezinár. sjezdu katolických učenců v Mnichově, *Vlast'*, 1900/01
- 4.21. XIII. mezinárodní sjezd orientalistů v Hamburku, *Vlast'*, 1902/03
- 4.22. Pout' do posvátných míst Svaté země a Egypta, 1902
- 4.23. Cesta na Sibiř a v Sibiři, *Vlast'*, 1902/03
- 4.24. V ruském Turkestanu r. 1903, *Vlast'*, 1903/04
- 4.25. V Severní Americe r. 1904, *Vlast'*, 1906
- 4.26. Popis některých předmětů kultu v národním museu ve Washingtoně, *Hlas (St. Louis)*, 1905
- 4.27. O české lidové pouti do Svaté země r. 1908, *Čech*, 1908
- 4.28. Pouti Palestinské staré a nové doby, *Čech*, 1908
- 4.29. Vědecké zkoumání Palestiny, *Čech*, 1908
- 4.30. Zprávy poutníků prvního tisíciletí, *Čech*, 1908

5. Ostatní díla s různorodou tematikou

- 5.1. Velikonoční slavnost' Katolických Koptů v Káhýře, *Blahověst*, 1891
- 5.2. O přivolení ku sňatku manželskému, *Časopis katolického duchovenstva*, 1892
- 5.3. Východní liturgie mešní, *Rádce duchovní*, 1894
- 5.4. Místo zesnutí Panny Marie v Jeruzalémě, *Katolické listy*, 1899
- 5.5. Pout' sv. Heleny do Jeruzaléma, *Čech*, 1908
- 5.6. Vysoká škola arabská, *Katolík (Chicago)*, 1909
- 5.7. Ražené peníze a náboženství, *Hlas (St. Louis)*, 1912

6. Sedláčkovi recenze

- 6.1. Józef Bilczewskiego: Archeologia chrześcijańska wobec Kościoła i dogmatu. *ČKD*, 1891
- 6.2. Grigorija Jeronomacha: Trjetije velikoje blagověstničeskoje putešestvije Svjatago Apostola Pavla, *ČKD*, 1893
- 6.3. Dr. Michael Napotnik: Sveti Pavel, apostol světa in učitelj narodov, *ČKD*, 1893
- 6.4. Pavel Haupt a kol.: The sacred Books of the Old Testament, kritické vydání hebrejského textu, *ČKD*, 1895
- 6.5. Dr. Flöring: Das alte Testament imevangelischen Religionsunterricht, *ČKD*, 1896

- 6.6. Fr. Vinc. Zapletal O. Praed: Der Totemismus und die Religion Israels. Ein Beitrag zur Religionswissenschaft ud zur Erklärung des alten Testamentes von, ČKD, 1901
- 6.7. Jan Habenicht: Dějiny čechův Amerických, Vlast', 1904
- 6.8. Kondakov: Iter archaeologicum per Syriam et Palaestinam (Archeologičeskoe putešestvije po Sirii i Palestině), ČKD, 1905